

ئۇشبۇ كىتاب ئېلكتىب تورى تەرىپىدىن تارقىتىلدى

ئىزىز ئوقۇرمەن، ئۇشبۇ كىتاب ئېلكتىب تورى ئوقۇرمەنلىرى
تەرىپىدىن سىكانىرلىنىپ تارقىتىلدى.

16
2014

ئىلگىرى ئاھالىسى ئىش ئورنىدا
新疆新闻出版“东风工程”

پىزا پەن - تېخنىكىسى

مۇنۇۋەر مودا كىيىم سودا
چەكلىك شىركىتىنىڭ تۇرغۇچىسى
— مۇنۇۋەر قادىر

农村科技

ۋرۇمچى مۇنۇۋەر مودا كىيىم سودا چەكلىك شىركىتى

乌鲁木齐市米娜娃时装商贸

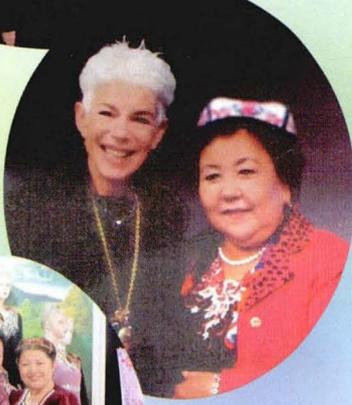
so Урумчийской торговой компанией одежды Минава, Ltd.
Urumqi Minawa Clothing Trade Co., Ltd.

ئۈرۈمچى شەھىرى مۇنەۋۋەر مودا كىيىم سودا چەكلىك شىركىتى 1990-يىلى قۇرۇلغان بولۇپ، دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى بېكىتىپ بەرگەن مىللىي كىيىم - كېچەكلەرنى نۇقتىلىق ئىشلەپچىقىرىدىغان كارخانا. 150 تىن ئارتۇق ئىشچى - خىزمەتچىسى، 500 كۋادرات مېتىردىن ئاشىدىغان مەخسۇس سېتىش دۇكانلىرى بار. شىركەت قۇرغۇچىسى مۇنەۋۋەر خانىم جۇڭگودىكى ئاتاغلىق 100 ئايال كارخانىچىنىڭ بىرى. جۇڭگو ئايال كارخانىچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى، شىنجاڭ ئايال كارخانىچىلار جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا -

سانائەتچىلەر بىرلەشمىسىنىڭ ئەزاسى. ئۇ ئىزچىل تۈردە ساخاۋەت ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللانغان بولۇپ، 3000 دىن ئارتۇق كەشتىچى ۋە تىككۈچۈلەرنى تەربىيەلىگەن ھەم ئىئانە قىلغان پۇلى بىر مىليونغا يەتكەن. مۇنەۋۋەر خانىمنىڭ تېنىنىڭ سالامەت، ئىشلىرىنىڭ يەنىمۇ بىرىكەتلىك بولۇشىغا تىلەكداشمىز.

ھەلىمە نۇرسۇن فوتوسى ۋە خەۋىرى

ش ئۇ ئار يېزا خىزمىتى ئىشخانىسى، ش ئۇ ئار نامراتلارنى يۆلەش، ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ئىشخانىسى، ش ئۇ ئار پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى، ش ئۇ ئار يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيەسى ۋە شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ باشچىلىقىدا نەشر قىلىندى.

بۇ ساندا

تېرىش پەرۋىش

- (1) قوغۇننىڭ مايسا مەزگىلىدىكى پەرۋىشى.....موللامەت ھاجىمەمەت
- (3) سىلوس كۆممىقونىقىنى يۇقىرى مەھسۇلاتلىق ئۆستۈرۈش ئۇسۇلى.....تۇرسۇن قاسىم قاتارلىقلار
- (5) ئۇرۇقنى بىر تەرەپ قىلىش ئۇسۇلى.....بۇخلىچەم ئەمەت
- (7) يازلىق پالەك ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى.....ئەكپەر ئەخەت قاتارلىقلار

ئوغۇت تۈپراق

- (8) يوپۇرماق ئوغۇتىنى ئىشلىتىشتە دىققەت قىلىدىغان ئىشلار.....گۈلنسا سېتىۋالدى
- (9) ئورپا ئوغۇتىنى ئىشلىتىشكە دىققەت قىلىدىغان ئىشلار..... مەرىم توختى
- كۆكتات ئىشلەپچىقىرىشىدا ئورگانىك ئوغۇتنى مۇۋاپىق ئىشلىتىش ئۇسۇلى
- (11).....ئايىشەمگۈل سېتىۋالدى
- خىمىيەۋى ئوغۇتلارنى دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشنىڭ پايدىسى
- (13).....ماھنۇر ھەمدۇللا

باغۋەنچىلىك

- (15) چىلاننىڭ چېچەكلەش مەزگىلىدىكى پەرۋىشى.....ئاسىمگۈل غۇبۇر
- (17) چىلاننىڭ يازلىق پەرۋىشى.....گۈلجەمىلە ئەمەت

ئۆسۈملۈك ئاسراش

- (19) دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ئىلمىي ئۇسۇلدا بىخەتەر ئىشلىتىش ئۇسۇلى.....مۇنەۋۋەر مەتروۋى
- (20) قىزىلچا يىلتىز چىرىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى.....مەختۇمخان بارات
- پارنىك تەرەخمىكىنىڭ بويىغا زورلاپ ئۆسۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى
- (21).....ئەكرەم ئىلەكپەر
- ئۈزۈم ئاق توزان كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى.....باست تالىپ قاتارلىقلار
- (24) ئۈزۈم قىرۋوۋسىمان پاختىلىشىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى
- (25).....ھەمدىگۈل ئابدۇرېشىت
- پارنىك كۆكتاتلىرىدىكى تىرىپىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى..... رەبھانگۈل ئەرىشى
- (27) كېۋەزنىڭ مايسا مەزگىلىدە كۆپ كۆرۈلىدىغان كېسەللىك زىيانداشلىقىغا ھۆكۈم قىلىش.....روزىگۈل تۇردى
- (28) ئالما ئاق توزان كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى..... پانىگۈل مامۇت
- (30)

سۇچىلىق

- (31) ئانارلىق باغلارنى سۇغىرىش تېخنىكىسى.....مۇيەسسەر جان قۇرباننىياز (31)
(35) قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىش ۋە سۇ ئۆلچەشتە دىققەت قىلىدىغان نۇقتىلار....ئەخمەتجان باقى (35)
(38) ئېرىق - ئۆستەڭلەردىكى سىغىش ۋە ئالدىنى ئېلىش ئۇسۇللىرى پاتىنگۈل قۇتلۇق (38)
ئېتىز تەجرىبىلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە تەجرىبە يېرىنى تاللاشتا سۇغىرىش ئامىلىنى ئال -
دىن ئويلىشىش كېرەك نۇرسۇنكۈل جامال (39)
(42) كېۋەزنى سۇ تېجەپ سۇغىرىش ئۇسۇلىسەيدىگۈل قۇربان (42)

چارۋىچىلىق مالدوختۇرلۇق

- (44) سېغىن ئىنەكنىڭ تۇيىقىنى ئاسراشتىكى مۇھىم نۇقتىلار رايىلە پولات (44)

يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى

- (46) يېڭى سېتىۋالغان ياكى چوڭ رېمونتتىن چىققان تراكتورلارنى كۆندۈرۈش ئۇسۇلى تۇرغۇن ئەمەت (46)

يېزا ئېنېرگىيەسى

- (48) پاتقاق گازى ئوچقىدىكى ۋە پاتقاق گازى چىرىغىدىكى كاشىلارنى ئوڭشاش ئۇسۇلىھۆرنىسا ئابلىكىم (48)

سالامەت بولۇڭ

- (50) بالىلاردىكى ئوت كۆيۈكى ۋە سۇ كۆيۈكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش رىزۋانگۈل ھەبىبۇللا (50)
(51) ئۈچمىنىڭ دورىلىق خۇسۇسىيىتى ھەم ئىقتىسادىي قىممىتىتۇرسۇن پىداقۇل (51)

قانۇن ئۆگىنەيلى

- (54) جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ قورامغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى (54)

بىلىۋېلىڭ

- (56) زىيانسىز يېمەكلىك، يېشىل يېمەكلىك، ئورگانىك يېمەكلىك ۋە ئۇلارنىڭ ماھىيەتلىك پەرقىئابدۇللا روزى (56)
(58) پاختا دەرىجىسىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىللار ۋە ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرىتۇنساخان (58)
(60) ئاپتورلار سەمگە..... (60)

مۇھەررىر:

مەسئۇل مۇھەررىر:

باش مۇھەررىر:

نۇتۇر مۇھەررىر:

ئابلەت ھەبىبۇللا

ھەلىمە تۇرسۇن

新疆维吾尔自治区党委农办、自治区扶贫办、自治区科协、新疆维吾尔自治区农业科学院和新疆农业大学联合主办、面向新疆农牧区、国内外公开发行的综合性省级科普月刊。

栽培管理

- 甜瓜苗期管理 木拉买提·阿吉买买提(1)
青贮玉米高产栽培方法 吐尔逊·哈斯木等(3)
种子处理方法 布合力其木·艾买提(5)
菠菜栽培技术 艾克拜尔·艾海提等(7)

土壤肥料

- 叶面肥使用注意事项 古力尼萨·斯提瓦尔地(8)
尿素使用注意事项 买尔艳木·托乎提(9)
蔬菜生产有机肥合理使用方法 阿依木古丽·斯提瓦尔地(11)
化肥农药混合使用好处 玛依努尔·艾木都拉(13)

园艺特产

- 枣树花期管理 阿斯木古丽·吾甫尔(15)
枣树夏季管理 古力加米拉·艾买提(17)

植物保护

- 农药安全科学使用方法 穆乃外尔·买提如则(19)
甜菜根腐病防治方法 买合吐木汗·巴拉提(20)
温室黄瓜徒长防治措施 艾克热木·艾力艾克拜尔(21)
葡萄白粉病防治方法 巴斯提·塔力甫等(24)
葡萄霜霉病防治方法 艾米迪古丽·阿布都热西提(25)
温室蔬菜蓟马防治方法 热依汗古力·艾西丁(27)
棉花苗期常见病害诊断 茹则古丽·吐尔地(28)
苹果白粉病防治方法 怕提古丽·马木提(30)

农田水利

- 石榴浇水技术 米叶斯尔·库尔班尼牙孜(31)
井灌溉及测水注意事项 艾合买提江·巴克(35)
渠道渗水及防渗方法 帕提古丽·库提鲁克(38)
安排田间试验及选择试验地必须提前考虑灌溉因素 ... 吐尔逊古·加马力(39)

棉花节水灌溉方法 赛迪古丽·库尔班(42)

畜牧兽医

奶牛护蹄要点 热依拉·普拉提(44)

农业机械

新购买或大修拖拉机磨合方法 吐尔洪·艾买提(46)

农村能源

沼气炉子和沼气灯故障维修方法 吾尔尼沙·阿布力克木(48)

健康常识

儿童烧伤和烫伤预防及治疗 热孜万古力·艾比布力(50)

桑子的药用及经济价值 吐尔孙·皮大库力(51)

法律常识

中华人民共和国未成年人保护法 (54)

百科知识

无公害食品, 绿色食品, 有机食品及实际区别 阿不都拉·肉孜(56)

棉花等级影响因素及防治措施 吐呢沙汗(58)

作者须知 (60)

主管主办: 新疆维吾尔自治区农业科学院

编辑出版: 《农村科技》杂志社维文编辑部

主 编: 艾力曼·吐尔逊 电话(传真) 0991-4505075

责任编辑: 阿布拉提·艾比布拉 编辑: 艾尼瓦尔·买买提

地 址: 乌鲁木齐市南昌路403号 邮编: 830091

印 刷: 新疆新华印刷厂 定价: 2.00元

发 行: 乌鲁木齐市邮政局

订 阅: 全国各地邮局, 各县扶贫办、科技局、农经局和本刊编辑部

国际标准刊号: ISSN 1004-1095

国内统一刊号: CN65-1046/S-W

邮 政 代 码: 58-123 广告许可证号: 0016

收款单位: 新疆农业科学院农业经济与科技信息研究所

开户银行: 中国农业银行股份有限公司乌鲁木齐南昌路支行

行 号: 103881000461 账号: 30-004601040000839

قوغۇننىڭ مایسا مەزگىلىدىكى بىرۈشى

موللامەت ھاجىمەمەت

(قىزىلسۇ ئوبلاستلىق دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مەركىزىدىن 845350)

1. مایسا بەلگىلەش: نورمال ئەھۋال ئاستىدا، ئۇرۇق تېرىلىپ 7 - 10 كۈندىن كېيىن تولۇق ئۈنۈپ چىقىدۇ، ئەگەر مایسا تەكشى ئۈنۈپ چىقمىسا، ۋاقتىدا تولۇقلاپ تېرىپ، مایسنىڭ تولۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ئۇرۇقنى تېرىغاندىن كېيىنكى 15 - 20 كۈن ئىچىدە، مایسا بىر تال ھەقىقىي يوپۇرماق چىقارغاندا، مایسا كەم ئۇۋىغا ئۇرۇقنى بىخلىاندۇرۇپ تولۇقلاپ تېرىش كېرەك. مایسا 1 - 2 تال ھەقىقىي يوپۇرماق چىقارغاندا، ھەربىر ئۇۋىدا 2 - 3 تۈپ مایسا قالدۇرۇپ، ئاجىزلىرىنى يۈ - لۇۋىتىش كېرەك. مایسا 3 - 4 تال يوپۇرماق چىقارغاندا مایسا بەلگىلەپ، ھەربىر ئۇۋىدا بىر تۈپتىن مایسا قالدۇرۇش كېرەك.

2. چاغلاناش ۋە ئوتاش: مایسا بەلگىلەپ بولغاندىن كېيىن، تۈپ ئەترا - پىدىكى تۈپنى ئوتوغۇچ بىلەن يۇمشىتىپ، ئاندىن تۈۋىگە توپا يۆلەپ ما - سىنى مۇقىملاشتۇرۇش كېرەك. توپرىقنى چاغلاپ يۇمشىتىشقا بىرلەشتۈ - رۈپ، چۈنەك ئىچىدىكى ئوت - چۆپلەرنى ئوتاش كېرەك.

3. ئوغۇتلاش: تۆۋەندىكى بىرنەچچە نۇقتىغا دىققەت قىلىش كېرەك:

(1) ئورگانىك ئوغۇتقا خىمىيەۋى ئوغۇتنى مۇۋاپىق نىسبەتتە ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىش كېرەك، ئورگانىك ئوغۇتقا ياكى خىمىيەۋى ئوغۇتقا تايىند - ۇپلىشقا بولمايدۇ. (2) تۇپراقنىڭ ئوزۇقلۇق تەركىبىگە ئاساسەن، ئازوت، فوسفور، كالىيدىن ئىبارەت ئۈچ مۇھىم ئېلېمېنتنى ماسلاشتۇرۇپ بې - رىش، ھەرگىزمۇ ئازوتلۇق ئوغۇتلارنى يەككە ئىشلەتمەسلىك كېرەك؛ (3) مایسا مەزگىلىدە ئازوتلۇق ئوغۇتلارنى مۇۋاپىق مىقداردا يەككە ئىشلەتسە بولىدۇ، چېچەكلەپ خەمەك چۈشكەندىن كېيىن، ئازوت، فوسفور، كالىيلىق بىرىكمە ئوغۇتلارنى ئاساس قىلىپ ئوغۇتلاش، قوغۇن پىششىق مەزگىلىدە

كالىلىق ئوغۇتلار بىلەن ئاز - ئازدىن قوشۇمچە ئوغۇتلاش، ئازوتلۇق ئو - غۇتلار بىلەن ئوغۇتلىماسلىق كېرەك.

4. سۇغىرىش: مايسا ئۈنۈپ چىققاندىن كېيىن سۇغىرىشنى مۇۋاپىق كونترول قىلىپ، مايسا ئولتۇرغۇزۇش كېرەك، سۇغىرىشنى كونترول قىلىپ مايسا ئولتۇرغۇزۇش ۋاقتى 35 - 45 كۈن قىلىنىدۇ. مايسا ئولتۇر - غۇزۇش ئاخىرلاشقاندىن كېيىن سۇغىرىلىدۇ، بۇ قېتىم مۇۋاپىق كۆپرەك سۇغارسا، تۈپنىڭ ئۆسۈشىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ، چېچەكلەش ۋە خەمكى يوغىناش مەزگىلىدە چوڭ ئېرىق ۋە ئوتتۇراھال ئېرىققا ھەر 7 - 15 كۈندە بىر قېتىم سۇ قويىلىدۇ، سۇغىرىش مىقدارى جەھەتتە ئېرىقنىڭ 2 - 3 قىسمى توشقىچە سۇغىرىلسا مۇۋاپىق بولىدۇ. قوغۇن پىشش مەزگىلىدە سۇغىرىش مىقدارى ئېرىق چوڭقۇرلۇقىنىڭ 1 - 2 چىلىك بولسا بولىدۇ. ئادەتتە چىلگە سورتلاردا قوغۇننى ئو - زۇشتىن بەش كۈن بۇرۇن، ئارا پىشار، چاغدا سورتلارنى ئۆزۈشتىن 10 - 15 كۈن بۇرۇن سۇغىرىش توختىتىلىدۇ.

5. پېلەك ياتقۇزۇش: قوغۇن پېلىكى 20 سانتىمېتىر ئەتراپىدا ئو - س - كەندە (5 - 6 تال يوپۇرماق چىقارغاندا) پېلەك تاراشقا بىرلەشتۈرۈپ، تۈپ تۈۋىدىكى توپىنى يۇمشىتىپ، تۈۋىدىكى ئېرىق تاختىسىنىڭ بىر يېنىدىن گۈرچەك بىلەن كىچىك ئېرىقچە چېپىپ، قوغۇن پېلىكىنى ئۇنىڭ ئىچىگە ياتقۇزۇپ، تۈپ تۈۋىدىن ئېرىققا يانداش تەرىپىگە توپا يۆلەش ياكى بىر تال چالما باستۇرۇپ قويۇش كېرەك.

6. پېلەك باستۇرۇش: ئادەتتە پېلەك تارتىشتىن قۇرى يېپىلغانغا قە - دەر بولغان ئارىلىقتا ھەر 4 - 5 بوغۇمدا بىر پېلەك باستۇرۇلىدۇ، ئەڭ ياخشىسى پېلەكنى چالما بىلەن بىۋاسىتە باستۇرۇش كېرەك. پېلەكنى چو - قۇم ھاۋا ئوچۇق كۈنلىرى چۈشتىن كېيىن باستۇرۇش، يوپۇرماقنى باس - تۇرماسلىق، قوغۇن چۈشىدىغان بوغۇمنى باستۇرماسلىق كېرەك. (03)

سىزنىڭ كۆزىڭىزىڭىزنىڭ قانداق تەسۋىرلىنىشى كېرەك

تۇرسۇن قاسىم

(لوپنور ناھىيەلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىنى كېڭەيتىش مەركىزىدىن 841500)

تۇرسۇن قاسىم

(لوپنور ناھىيە شىنجاڭ يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 841500)
تۆۋەن ھوسۇللۇق يەرلەرگە كۆممىقوناق تېرىپ، ئورگانىك يەم - خەشەك مەنبەسىنى بەرپا قىلىپ، باقمىچىلىق ئىشلەپچىقىرىش كەسپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن يېتەرلىك ئاساس بىلەن تەمىنلەش، بىر يىلدا ئىككى قېتىم سېلوس كۆممىقونىقىنى ئەلا سۈپەتلىك، يۇقىرى مەھسۇلاتلىق ئۆستۈرۈشتە تۆۋەندىكى نۇقتىلارغا دىققەت قىلىش كېرەك:

1. سورت تاللاش: سېلوس كۆممىقوناق سورتلىرىدىن «شىنجاڭ كۆممىقونىقى - 12» (ئۆسۈپ يېتىلىش مەزگىلى 118 كۈن)، «شىنجاڭ كۆممىقونىقى - 11» (ئۆسۈپ يېتىلىش مەزگىلى 115 - 120 كۈن)، «شىنجاڭ 1 - نومور» (ئۆسۈپ يېتىلىش مەزگىلى 110 كۈن) قاتارلىقلار بار. سورت تاللىغاندا ئۆز يېرىنىڭ قىرۋىسىز مەزگىلىنىڭ ئۇزۇن - قىسقىلىق قىمىغا ئاساسەن مۇۋاپىق كېلىدىغان سورتلارنى تاللاش، بولۇپمۇ ئىككى قېتىملىق تېرىشقا ماس كېلىدىغان سورتلارنى تاللاش كېرەك.

2. تېرىشتىن بۇرۇنقى تەييارلىق: ئۈنۈمدارلىقى ئوتتۇراھالدىن يۈ - قىرى يەرلەرنى تاللاش كېرەك، تېرىشتىن بۇرۇن يەرنى تۈز، نەم، يۇمشاق، پاكىز بولۇش دەرىجىسىگە يەتكۈزۈش كېرەك، ئېگىزغا تېرىش ۋاقتى 6 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن 7 - ئاينىڭ بېشىغىچە بولسا بولىدۇ.

3. مۇۋاپىق پەيتتە تېرىش: ئىككى قېتىملىق سېلوس كۆممىقونىقىنى ئۇدا تېرىشتا ۋاقىتنى ئۆتۈش ئۈچۈن، ئەتىيازلىق تېرىمنى 4 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن بۇرۇن ئاخىرلاشتۇرۇش، 2 - قېتىملىق تېرىشنى 7 - ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن بۇرۇن ئاخىرلاشتۇرۇش كېرەك. تېرىشتىن بۇرۇن ئورۇقنى 3% لىك فۇرادان (呋喃丹) دانچە دورىسى بىلەن دورىلاش ئارقىلىق، يەر يولۇسى زىيىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك. ئادەتتە يوپۇق كەڭلىكى 1.4 مېتىر، تۈپ، قۇر ئارىلىقىنى $(25+25+45+25) \times 25 - 30$ سان - تىمېتىر، ھەر مو يەردىكى تۈپ سانىنى 6000 - 7000 تۈپ قىلىش، مايد -

سا مەزگىلىدە ئاز مىقداردا سۇغىرىش، ئوتتورا، كېيىنكى مەزگىلىدە سۇ- يىنى مۇۋاپىق كۆپەيتىش، بوران چىقىۋاتقاندا سۇغارماسلىق كېرەك. تېمىد- تىپ سۇغىرىش ئېتىزىدا 8 - 10 قېتىم سۇغىرىش لازىم. ھەر قېتىم سۇغىرىش مىقدارى ھەر موسىغا 20 - 30 كۆپ مېتىر بولۇش، بوغۇم تار- تىشقا باشلىغاندا تۇنجى سۈيىنى قويۇش، ئادەتتىكى ئېتىزدا ئون كۈندە بىر قېتىملىق سۇغىرىش، تېمىتىپ سۇغىرىش ئېتىزىدا 4 - 6 كۈندە بىر قېتىم سۇغىرىش كېرەك.

4. ئوغۇتلاش: تۇپراقنى نىسبەت بويىچە ئوغۇتلاش، يەنى ھەر مو يەرگە مەھەللىۋى ئوغۇتتىن 1200 - 1500 كىلوگرام، فوسفورلۇق ئوغۇتتىن 20 - 25 كىلوگرام، ئازوتلۇق ئوغۇتتىن 12 كىلوگرام، كالىلىق ئو- غۇتتىن 8 - 12 كىلوگرام تەييارلاپ، يەرنى ئاغدۇرۇشتىن بۇرۇن تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ بېرىش كېرەك. ھەر موغا 40 - 50 كىلوگرام ئورىيا (尿素) قوشۇمچە ئوغۇت قىلىپ بېرىلىدۇ. ئادەتتىكى ئېتىزلارنى سۇغار- غاندا ئورىيا ئايرىم ھالدا بىرىنچى سۈيىگە بىرلەشتۈرۈپ، ھەر موغا بەش كىلوگرام 2 - 3 - 4 - سۈيىگە بىرلەشتۈرۈپ ھەر موغا ھەر قېتىمدا 10 كىلوگرامدىن بېرىلىدۇ، تېمىتىپ سۇغىرىش ئېتىزىغا ئالدىنقى مەزگىلدە يېنىك، كېيىنكى مەزگىلدە كۆپرەك بېرىش پىرىنسىپى بويىد- چە قوشۇمچە ئوغۇتى 5 - 7 قېتىمغا بۆلۈپ بەرسە بولىدۇ.

5. پەرۋىشى: (1) مايسا مەزگىلىدىكى پەرۋىشى: مايسا مەزگىلىدە ۋاقتىدا كولىتۋاتسىيە قىلىش، بوغۇم چىقىرىش مەزگىلىدە كولىتۋاتسىيە قىلىپ توپا يۆلەش، جەمئىي ئۈچ قېتىم كولىتۋاتسىيە قىلىش كېرەك. ئۈچ تال يوپۇرماق چىقارغان مەزگىلدە مايسا بەلگىلىنىدۇ، غول تارتىش مەزگىلىدە كولىتۋاتسىيە قىلىش بىلەن بىرگە يوپۇقنى ئېلىۋېتىپ، يو- پۇقنىڭ ئوتتۇرىدىكى ئىككى قۇردىكى كۆممىقوناققا توپا يۆلەش لازىم. (2) تۈپلىنىش مەزگىلىدىكى پەرۋىشى: تۈپلىنىش بولسا ئىنتايىن مۇھىم ھالقا بولۇپ، ھەر بىر تۈپتە ئۈچ تال ئۈچ قالدۇرۇش لازىم (ئاساسىي غولنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ). (3) زىيانداش ھاشاراتلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىد- تىش: سىلوس كۆممىقونىقىنى زىيانسىز ئىشلەپچىقىرىشقا كاپالەتلىك قىد-

تېرىشنى بىر كىرەپ كىلىشى ئۇسۇلى

بۇخىلچەم ئەمەت

(ئاقتۇ ناھىيەلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مەركىزىدىن 845550)

زىرائەتلەرنىڭ ئۇرۇقىنى تېرىشتىن بۇرۇن بىر تەرەپ قىلىش ئۇسۇلى ئوخشاش بولمايدۇ، شۇنداقتىمۇ كۆپ ساندىكى ئۇرۇقلارنى تېرىشتىن بۇرۇن بىر تەرەپ قىلىشتا مۇنداق تۆت باسقۇچلۇق تېخنىكىلىق ھالقىنى توغرا ئىگەللەش كېرەك:

1. ئۇرۇقنى ئايتاپقا سېلىش: بەزى كېسەللىك مىكروبی ۋە ھاشارات قالدۇقلىرىنى كۆچلۈك كۈن نۇرى ئارقىلىق تىزگىنلەش ۋە ئۇرۇقنىڭ تىنچلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ئۇرۇقنى تېرىشتىن بۇرۇن ئىككى كۈن ئەتراپىدا ئايتاپقا سېلىش ھەم پات - پات ئا-رىلاشتۇرۇش كېرەك.

2. ئۇرۇقنى ئىلمان سۇغا چىلاش: ئايتاپقا سېلىپ تەييارلىغان ئۇرۇقنى 55°C لۇق سۇغا ئۇدۇللۇق چىلاپ 10 - 20 مىنۇت توختىماستىن

لىش ئۈچۈن زىيانداش ھاشارەتلەرگە بىئولوگىيەلىك ئالدىنى ئېلىشنى ئاساس قىلغان مۇداپىئە ئۇسۇلىنى قوللىنىش كېرەك، زۆرۈر بولغاندا يۇقىرى ئۈنۈملۈك، زەھەرچانلىقى تۆۋەن دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ياكى بىئولوگىيەلىك دورىلارنى تاللاپ ئىشلىتىش لازىم.

6. يىغىۋېلىش: يەم - خەشەك كۆممىقونىقىنى يىغىۋېلىشتىكى ئەڭ

ياخشى ۋاقىت سۈتلىنىش، موملىشىش مەزگىلى بولۇپ، بۇ ۋاقىتتا غول، يوپورماقلىرى يېشىل، ئوزۇقلۇق مىقدارى يۇقىرى بولۇپ، يەم - خەشەك قىلىشقا ئەڭ مۇۋاپىق ۋاقىت ھېسابلىنىدۇ. 1 - قېتىملىق ھۇسۇلىنى يىغىدۇ.

ئېلىشتىن 5 - 10 كۈن بۇرۇن بىر قېتىم سۇغرىپ، 2 - قېتىملىق تېرىشقا تەييارلىق قىلىنىدۇ ھەمدە ۋاقىتنى چىڭ تۇتۇپ يەر قۇرۇپ كېتىشتىن بۇرۇن 2 - قېتىملىق يەم - خەشەك كۆممىقونىقى تېرىلىدۇ، 2 - قېتىملىق تېرىلغان

يەم - خەشەك كۆممىقونىقىنىڭ پەرۋىشى 1 - قېتىملىق يەم - خەشەك كۆممى-

قونىقى بىلەن ئوخشاش بولىدۇ. (02)

ئارىلاشتۇرۇش كېرەك. ئىلمان سۇنى تەڭشەشتە تېرمومېتىر بولمىسا، ئىككى ھەسسە قايناق سۇغا بىر ھەسسە سوغۇق سۇ قوشۇپ $50^{\circ}\text{C} - 60^{\circ}\text{C}$ لۇق ئىسسىق سۇ تەييارلىسا بولىدۇ. ئۇرۇقنى ئىسسىق سۇدىن ئېلىپ 30°C لۇق ئادەتتىكى ئىلمان سۇدا 8 - 10 سائەتكىچە تۇرغۇزۇپ، بىخنىڭ ئويغىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك.

3. ئۇرۇقنى دورا بىلەن بىر تەرەپ قىلىش: (1) ئۇرۇقنى دورا سۇ-يىگە چىلاش: سۇغا چىلانغان ئۇرۇقنى سۈزۈپ ئېلىپ، 10% لىك ئۇچ نات-رىيلىق فوسفات (磷酸三钠) ئېرىتمىسىگە 10 - 20 مىنۇت ياكى كالىي پىرمانگانات (高锰酸钾) نىڭ 1000 ھەسسەلىك ئېرىتمىسىگە 30 - 40 مىنۇت ۋە ياكى 1% لىك مىس سۇلفات (硫酸铜) نىڭ ئېرىتمىسىگە بەش مىنۇت چىلاپ، پاكىز سۇدا 2 - 3 قېتىم يۇيۇپ، يەنە $25^{\circ}\text{C} - 30^{\circ}\text{C}$ لۇق سۇغا 2 - 3 سائەت چىلاش كېرەك؛ (2) ئۇرۇقنى دورىلاش: ئۇرۇقنى دو-رىلاشتا ئاساسلىقى ئاچ ئازولون (三唑酮)، لۇخېڭ (绿亨2号)، ترام (福美双)، بەنجوڭشۋاڭ (拌种双) قاتارلىق پاراشوك تۈرىدىكى خىمىيەلىك دورىلار بىلەن دورىلىسا بولىدۇ.

4. ئۇرۇقنى بىخلىنىدۇرۇش: ئۇرۇقنى پاكىز يۇيۇپ سۈزۈۋېلىپ، ھۆل داكا ياكى باشقا رەخت بىلەن ئوراپ، تەخسە ئۈستىگە قويۇپ، تېمپېراتۇ-رىسى $25^{\circ}\text{C} - 30^{\circ}\text{C}$ قا تەڭشەلگەن ئۇرۇق بىخلىنىدۇرۇش ساندىقىغا ياكى تېمپېراتۇرىسىنى $25^{\circ}\text{C} - 30^{\circ}\text{C}$ تاساقلاشقا بولىدىغان ئىسسىق كاڭغا قويۇپ بىخلىنىدۇرۇش كېرەك. ئادەتتە 40 - 48 سائەت تۇرغۇزۇلسا 70% ئۇرۇق بىخ-چىقىرىدۇ. بىخلىنىدۇرۇش جەريانىدا ھەر ئىككى سائەتتە بىر قېتىم تەكشۈ-رۈپ، ھۆل داكىنى ئىلمان سۇ بىلەن نەمدەپ، ئۇرۇقنىڭ قۇرۇپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

ئۇرۇق بىخلىنىدۇرۇش ساندىقى بولمىسا، ئائىلىدە ئىشلىتىدىغان چايدان ئىچىدە بىخلىنىدۇرۇش ئۇسۇلىنى قوللانسا بولىدۇ. بۇ خىل ئۇسۇلدا، چايداننىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىغا 40°C لۇق ئىلمان سۇ قويۇپ، چايداننىڭ ئاغزىدىن پاتقۇدەك ئۇرۇقنى داكىغا ئوراپ، ئورالغان داكىنى يىپ بىلەن باغلاپ، داكىنى چايدان ئىچىگە سۇ بىلەن چىلاشمىغۇدەك ھالەتتە ئېسىپ، ئاندىن چايداننىڭ ئاغزىنى ھىم ئېتىش كېرەك. مۇشۇ ھالەتتە 24 سائەت تۇرغۇزغاندىن كېيىن داكىنى ئېلىپ، بىخلىنىغان ئۇرۇقنى ئې-تىزغا تېرىش كېرەك. (03)

يازلىق پالەك تېرىش ۋە ئىشلىتىش

ئەكپەر ئەخەت

(غۇلجا شەھىرى توغراق يېزىلىق ھۆكۈمەتتىن 835000)

سانىيە ئەبەيدۇلام

(غۇلجا شەھىرى خەنىڭ يېزىلىق ھۆكۈمەتتىن 835000)

1. تېرىش مەزگىلى: كۈزگى بۇغداي ياكى كۈزگى قىچا قاتارلىق زىرا-ئەتلەر ئۇرۇلۇپ بولغاندىن كېيىن، ۋاقتىنى چىڭ تۇتۇپ پالەكنى تېرىش لازىم. شەھىرىمىزدە 6 - ئاينىڭ ئاخىرى 7 - ئاينىڭ باشلىرى تېرىشغاندا 9 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن 10 - ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە بازارغا چىقىدۇ. بۇ چاغدا چىققان پالەكنىڭ بازاردىكى باھاسى ناھايىتى ياخشى بولىدۇ.
2. سورت تاللاش: كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتكە چىداملىق، ئۆسۈشى تېز، ئىسسىققا بەرداشلىق بېرەلەيدىغان، «خۇا بۇ 1» («华菠一号») «گوللان» دىيە پالەكنى CH1098 ياكى CH1100 قاتارلىق سورتلارنى تېرىش كېرەك.
3. ئۇرۇقنى بىر تەرەپ قىلىش: يازلىق پالەك تېرىش تۆمۈر مەزگىلىگە توغرا كەلگەچكە ئۇرۇقنى سوغۇق سۇغا چىلاپ، بىخلاندىرۇپ تېرىسا بىرقەدەر ياخشى بولىدۇ، ئۇرۇقنى ئادەتتە 12 - 14 سائەت سۇغا چىلسا مۇۋاپىق بولىدۇ. ئۇرۇقنى سۇغا چىلاپ بولغاندىن كېيىن، سالقىن جايدا شامالدىن تىپ ئاندىن تېرىش كېرەك. ئادەتتە يازلىق پالەك تېرىش ۋاقتىدا ھاۋا ئىسسىق بولغاچقا ئۈنۈش نىسبىتى تۆۋەنرەك بولىدۇ. شۇڭا تېرىش مىقدارىنى ئاساس قىلىپ شۇرۇش يەنى ھەر مو يەرگە 5 - 7 كىلوگرام ئەتراپىدا ئۇرۇق تېرىش كېرەك.
4. يەرگە ئىشلەش: پالەك ئۇرۇقنى تېرىشتىن ئاۋۋال يەرنى چوڭقۇر ئاغ-دۈرۈشقا بىرلەشتۈرۈپ، ھەر مو يەرگە 3000 - 4000 كىلوگرام ئەتراپىدا تو-لۇق چىرىگەن مەھەللىۋى ئوغۇت، 10 - 20 كىلوگرام ئەتراپىدا ئورپا (尿素) ۋە 6 - 10 كىلوگرام بىرىكمە ئوغۇت (复合肥) بەرسە بولىدۇ.
5. تېرىش ئۇسۇلى: تېرىشتا يەرنى تۈز، تەكشى، داڭگال بولمىغان ھالەتكە كەلتۈرگەندىن كېيىن، ياغاچ بىلەن (شۇنىڭغا ئوخشاش نەرسىلەر بولسا بۆلۈۋېرىدۇ) سىزىپ، چوڭقۇرلۇقىنى 1.5 - 2 سانتىمېتىر ئەتراپىدا (ئىككى سانتىمېتىردىن چوڭقۇر بولۇپ كەتمەسلىكى لازىم)، قۇر ئارىلىقىنى 10 - 20 سانتىمېتىر ئەتراپىدا قىلىپ ئېرىقچە ئېلىپ، ئاندىن ئۇرۇقنى ئېرىق ئىچىگە تەكشى تېرىپ، تاختاي بىلەن تەكشى سىرىپ، ئۇرۇقنى كۆمۈپ قاندۇرۇپ سۇغىرىش كېرەك ئۇرۇق كۆمۈلۈپ بولغاندىن كېيىن، دەسسەشكە قەتئىي بولمايدۇ، ئۇرۇق تىرىلىپ سۇغىرىشتىن كېيىن، نورمال شارائىتتا (ئاخىرى 16 - بەتتە)

يوپۇرماق ئوغۇتىنى ئىشلىتىش ۋە دېھقان قىلىدىغان ئىشلار

گۈلنىسا سېتىۋالدى

(كورلا شەھىرى قارايۇلغۇن يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 841000)

1. ئوخشاش بولمىغان ئوغۇتلارنىڭ ئىشلىتىش قۇيۇقلۇقى ئوخشاش بولمايدۇ. «ئوغۇت قانچە قويۇق بولسا، شۇنچە ياخشى» دېيىشكە بولمايدۇ. ئادەتتە ئوزۇقلۇق خاراكتېرىدىكى يوپۇرماق ئوغۇتىنىڭ قۇيۇقلۇقى مۇۋاپىق بولغاندا، زىرائەتلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىدە تۈرتكىلىك رول ئوينايدۇ. ئەكسىچە قۇيۇقلۇقى بەك يۇقىرى بولۇپ كەتسە مايسىنى قۇرۇتۇۋېتىدۇ، شۇڭا مەھسۇلاتنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشىگە ئەستايىدىل قاراپ، ئوغۇت قۇيۇق-لۇقىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ ئىشلىتىش لازىم.

2. ھەر خىل زىرائەتلەرنىڭ يوپۇرماق ئوغۇتىغا بولغان ئىنكاسىمۇ ئوخشاش بولمايدۇ. ئادەتتە قوش پەللىلىك زىرائەتلەردىن كېۋەز، قىزىلچا، بەرەڭگى، قىچا قاتارلىقلارنىڭ يوپۇرماق كۆلىمى چوڭ بولۇپ، ئوغۇت ئېرىتمىسى ئاسان سىڭىدۇ، شۇڭا بۇ خىل زىرائەتلەرگە يوپۇرماق ئوغۇتى بەرسە ئۈنۈمى ياخشى بولىدۇ. تاق پەللىلىك زىرائەتلەردىن بۇغداي، قوناق، شال قاتارلىقلارنىڭ يوپۇرماق كۆلىمى كىچىك بولۇپ، ئوغۇت ئېرىتمىسى ئاسان سىڭمەيدۇ، شۇڭا بۇ خىل زىرائەتلەرگە يوپۇرماق ئوغۇتى بەرسە، ئۈنۈمى ئانچە ياخشى بولمايدۇ.

3. يوپۇرماق ئوغۇتىنىڭ سۇدا ئېرىشچانلىقىنىڭ ياخشى - يامان بولۇشى پۈركۈش ئۈنۈمىگە تەسىرى چوڭ بولىدۇ. ئادەتتە يوپۇرماق ئوغۇتى قاتتىق ۋە سۇيۇق ھالەتتە بولىدۇ، پاراشوك ھالەتتىكى يوپۇرماق ئوغۇتىنىڭ ئېرىشى ئاستا بولۇپ، پۈركۈگۈچكە قويۇپ سۇ قويغاندىن كېيىن ئارىلاش-تۇرۇپ تولۇق ئېرىگەندە ئاندىن پۈركۈش لازىم، بولمىسا ئۈنۈمى ياخشى بولمايدۇ. سۇيۇق ھالەتتىكى ئوغۇتلارنى سۇيۇلدۇرۇشتىمۇ مەھسۇلاتنىڭ چۈشەندۈرۈلۈشىدىكى تەلەپلەرگە قاتتىق ئەمەل قىلىش لازىم.

ئورپا ئوغۇتىنى ئىشلىتىشكە دىققەت قىلىدىغان ئىشلار

مەريەم توختى

(ئۇنسۇ ناھىيەلىك يېزا ئىگىلىك رادىيو - تېلېۋىزىيە مەكتىپىدىن 843100)

ئورپا (尿素) تەركىبىدە 44% - 46% ساپ ئازوت بولۇپ، مەملىكىتىدە - مەزىدىكى قاتتىق ھالەتتىكى ئازوتلۇق ئوغۇتلار ئىچىدە تەركىبىدىكى ئازوت مىقدارى ئەڭ يۇقىرى بولغان، رايونىمىزدا ئەڭ كۆپ ئىشلىتىلىۋاتقان، فىزىكىلىق. خىمىيەلىك خۇسۇسىيىتى بىرقەدەر مۇقىم، ساپ مەھسۇلاتى ئاق ياكى سەل سارغۇچ كىرىستال ياكى ئۇششاق دانىچە ئوغۇت ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭ تەركىبىدە نەملىكتىن مۇداپىئەلەنگۈچى ماددىلار بولۇپ، نەملىك سۈمۈرۈشچانلىقى ئاجىز، سۇدا ئاسان ئېرىيدىغان نېترال خۇسۇسىيەتلىك ئازوتلۇق ئوغۇتقا تەۋە. ئورپا تەركىبىدىكى ئوزۇقلۇقلارنىڭ مىقدارى بىر - قەدەر كۆپ بولۇپ، ھەر خىل تۇپراقلارغا، كۆپ خىل زىرائەتلەرگە ئىشلىتىشكە ماس بولىدۇ. يىلتىز سىرتىدىن قۇشۇمچە ئوغۇت قىلىپ ئىشلەتكەندە ئۈنۈمى تېخىمۇ ياخشى بولىدۇ.

ئورپا تۇپراققا بېرىلگەندىن كېيىن پەقەت ئاممونىي ھىدروكاربوناتقا ئۆزگەرگەندىلا ئاندىن زىرائەت سۈمۈرۈپ پايدىلىنالايدۇ. ئۇنىڭ ئۆزگىرىدە - شىگە مەلۇم بىر جەريان كەتكەچكە ئوغۇت ئۈنۈمى ئاستىراق بولىدۇ. شۇڭا

4. يوپۇرماق ئوغۇتىنى پۈركۈگەندە ھاۋا رايى، تېمپېراتۇرا ۋە نەملىككە دىققەت قىلىش لازىم. ئادەتتە ھاۋا ئوچۇق، يامغۇر ياغمىغان شارائىتتا، شىنجاڭ ۋاقتى ئەتىگەن سائەت توققۇزدىن بۇرۇن ياكى چۈشتىن كېيىن سائەت تۆتتىن كېيىن پۈركۈسە ئۈنۈمى ناھايىتى ياخشى بولىدۇ.

5. يوپۇرماق ئوغۇتىنى ئىشلىتىش بىلەن ئاساسىي ئوغۇت ئىشلىتىشنى ئۆزئارا ماسلاشتۇرۇپ، مۇۋاپىق پەيت ۋە مۇۋاپىق مىقداردا ئىشلەتكەندىلا زىرائەتلەرنىڭ ئوزۇقلۇققا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ، مەھسۇلاتنى ئاشۇرۇپ، كىرىمنى كۆپەيتىش مەقسىتىگە يەتكىلى بولىدۇ. (05)

ئۇنى 4 - 6 كۈن بۇرۇن ئىشلىتىش، شۇنداقلا چوڭقۇر كۆمۈپ ئوغۇتلاش ھەمدە ئازوتنىڭ تۇپراقنىڭ چوڭقۇر كۆمۈپ قەۋىتىگە سىڭىپ ئېقىپ يو-قىلىش سەۋەبىدىن، ئوغۇت ئۈنۈمى تۆۋەنلەپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن دەرھال سۇغارماسلىق لازىم.

ئورپىي يىلتىز سىرتىدىن قوشۇمچە ئوغۇت قىلىپ بەرگەندە، بولۇپمۇ يوپۇرماققا پۈركۈگەندە ئورپىي تەركىبىدىكى ئوزۇقلۇق تەركىبلىرىنىڭ زىرا-ئەت تەرىپىدىن سۈمۈرۈلۈشى تېز، پايدىلىنىش ئۈنۈمى يۇقىرى، مەھسۇلات ئاشۇرۇش رولى كۆرۈنەرلىك بولىدۇ. ئورپىي يوپۇرماققا پۈركۈگەندە پۈر-كۈش قويۇقلۇقى ئادەتتە كېۋەزگە 0.5% - 1%، باشاقلار ئائىلىسىدىكى زىرائەتلەرگە 0.5% - 2%، لاپاسقا تېرىلغان كۆكتاتلارغا 0.2% - 0.3% ئەتراپىدا بولسا مۇۋاپىق بولىدۇ. ئۆسۈشى باراقتا زىرائەتلەرگە ياكى كۆپ يىللىق مېۋىلىك دەرەخلەرگە نىسبەتەن ئورپىي پۈركۈش قويۇقلۇقىنى مۇۋاپىق يۇقىرى كۆتۈرۈش كېرەك.

ئورپىي ئوغۇتنى ئىشلەتكەندە تۆۋەندىكى نۇقتىلارغا دىققەت قىلىش لازىم: ① ئادەتتە ئورپىي ئوغۇتنى بىۋاسىتە ئۇرۇق ئوغۇتى قىلىپ ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. ئورپىي تەركىبىدە ئاز مىقداردا بىئورت (2% تىن تۆۋەن) بولىدۇ. بىئورت ئۇرۇقنىڭ بىخلىنىش ۋە ئۆسۈشىگە زىيانلىق، ئەگەر ئۇ-رۇق ئوغۇتى قىلىپ ئىشلىتىشكە توغرا كەلسە، ئۇرۇق بىلەن ئوغۇتنى ئايد-رىپ، يەرگە ئايرىم - ئايرىم بېرىش كېرەك، ئورپىي ئۇرۇق چىلاشقا ئۇ-رۇققا ئارىلاشتۇرۇشقا ھەرگىز بولمايدۇ؛ ② ئورپىي ئامموني ھىدرو كاربو-ئاتقا ئۆزگەرگەندىن كېيىن، ھاكىلىق تۇپراقلاردا ئاسان پارچىلىنىپ پارغا-ئايلىنىپ ئازوتنىڭ زىيانغا ئۇچرىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، شۇڭا چوڭ-قۇر ئوغۇتلاپ قېلىن كۆمۈش كېرەك. (05)

كۆكتات ئىشلەپچىقىرىشىدا ئورگانىك ئوغۇتنى مۇۋاپىق ئىشلىتىش ئۇسۇلى

ئايشە مەگۈل سېتىۋالدى

(قىزىلسۇ ئوبلاستلىق دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مەركىزىدىن 845350)
 ئورگانىك ئوغۇت تەركىبىدە ئۆسۈملۈكلەرگە كېرەكلىك كۆپ مىقدارلىق
 ئېلېمېنتلار ۋە مىكرو ئېلېمېنتلار بولۇپلا قالماي، يەنە ئورگانىك ئوزۇقلۇق
 ماددىلار كۆپ بولۇپ، زىرائەتلەرنى ئومۇميۈزلۈك ئوزۇقلۇق بىلەن تەمىنلەش
 ئىقتىدارىغا ئىگە، ئۈنۈمى ئۇزۇن بولۇپ، تۇپراقتىكى ئورگانىك ماددىلارنى
 كۆپەيتىدىغان ۋە يېڭىلايدىغان، مىكرو ئورگانىزملارنىڭ كۆپىيىشىنى تېزلىد-
 تىدىغان، تۇپراقنىڭ فىزىكىلىق، خىمىيەلىك خۇسۇسىيىتى ۋە بىيوئىكتىپ-
 چانلىقىنى ياخشىلايدىغان، يېشىل يېمەكلىك ئىشلەپچىقىرىشتىكى مۇھىم
 ئوزۇقلۇق ماددا ھېسابلىنىدۇ.

كۆكتات ئىشلەپچىقىرىشتا ئورگانىك ئوغۇت ئىشلەتكەندە، زىرائەت يىل-
 تىز سىستېمىسىنىڭ ئوزۇقلۇق ماددىلارغا بولغان ئېھتىياجىنى ئۈزۈكسىز
 قاندۇرۇپ، تۇپراقتىن تارقىلىدىغان يۇقۇملۇق كېسەللىك ۋە تەكرار تېرىش
 توسالغۇسى قاتارلىق كۆپ تەرەپلىك مەسىلىلەرنى ئازايتىش رولىنى ئوينايد-
 دۇ. شۇڭا كۆكتات ئىشلەپچىقىرىشتا ئورگانىك ئوغۇت ئىشلىتىشكە ئەھ-
 مىيەت بېرىش كېرەك.

ساقلانغان مەسىلىلەر: (1) ئوغۇتنى ئىشلىتىش مىقدارى كۆپ بولغان-
 لىقتىن، ئوزۇقلۇق ماددا سېلىنىمىسى، بولۇپمۇ ئازوت، فوسفور نورمىدىن
 ئېشىپ كېتىپ، قىسمەن ئورۇنلاردا مۇھىت مەسىلىسىنى كەلتۈرۈپ چى-
 قارماقتا. مەسىلەن، گەندە تۈرىدىكى، يېمەكلىك پىششىقلاپ ئىشلەشتىن
 ئېشىپ قالغان داشقال تۈرىدىكى ئورگانىك ئوغۇتلار تەركىبىدە تۈز مىقدارى
 بىرقەدەر يۇقىرى بولغانلىقتىن، ئورگانىك ئوغۇتنى نورمىدىن ئاشۇرۇپ
 ئىشلەتكەندە، تۇپراقتىكى تۈز تەركىبىنىڭ ئېشىپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ
 چىقارماقتا. (2) ئورگانىك ئوغۇت توخۇ مايىقى، كالا، قوي قاتارلىق چارۋا
 مال قىغى، ئۆي قۇشلىرىنىڭ مايىقى، گەندە - سۈيۈدۈكىنى ئۆز ئىچىگە ئا-
 لىدۇ. توخۇ مايىقىنى مىسالغا ئالساق، تەركىبىدە ئازوت، فوسفور قاتارلىق

ئوزۇقلۇق ماددىلار بىرقەدەر كۆپ، ئەمما كاربون، ئازوت نىسبىتى ئىنتايىن تۆۋەن، بۇلارنىڭ تۇپراق قۇرۇلمىسى تەڭشەش ئىقتىدارى يېتەرسىز. (3) ئوغۇتلاشتا بىخەتەرلىك ئامىللىرى ساقلانغان. مەسىلەن، ئەخلەت تۈرىدىكى ئورگانىك ئوغۇت تەركىبىدە ھەمىشە ئېغىر مېتاللار ۋە رادىئوئاكتىپلىق ماددا قاتارلىق بۇلغىغۇچى ماددىلار بولۇپ، كۆكتات ئېتىزغا ئىشلەت-كەندە كۆكتات مەھسۇلاتىدا زىيانلىق تەركىبىنىڭ ئۆلچەمدىن ئېشىپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىپ، يېمەكلىك ۋە مۇھىت بىخەتەرلىكىگە تەھدىت سالىدۇ.

كۆكتات ئېتىزغا ئورگانىك ئوغۇتنى مۇۋاپىق ئىشلىتىش تەدبىرلىرى: ① كۆكتات ئىشلەپچىقىرىشتا ئورگانىك، ئانورگانىك ماددىلارنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش پىرىنسىپىنى قوللىنىپ، ئورگانىك ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاش مىقدارىنى مۇۋاپىقلاشتۇرۇش، قانچىكى كۆپ ئوغۇتلىسا شۇنچە ياخشى دەپ قارىماسلىق كېرەك. ئالدى بىلەن ئورگانىك ئوغۇت تەركىبىدە-كى ئوزۇقلۇق ماددىلارنىڭ مىقدارىنى ئىگەللەپ، زىرائەت قوبۇل قىلىدىغان ئازوت، فوسفور، كالىي مىقدارىنى تولۇق مۆلچەرلەپ، ئورگانىك ئوغۇت تە-مىنلەيدىغان ئوزۇقلۇق مىقدار بىرلىكىنى چىقىرىپ تاشلاپ، يېتەرلىك بولمىغان قىسمىنى خىمىيەلىك ئوغۇت بىلەن تولۇقلاش كېرەك. ئورگانىك - ئانورگانىك ماددىلارنىڭ مۇۋاپىق تەڭشىلىش نىسبىتى: كۆكتات ۋە زىرا-ئەتلىرىنىڭ يىللىق ئازوتقا ئېھتىياجىنى مىسال قىلساق، ئورگانىك ئو-غۇتتىكى ئازوتنىڭ نىسبىتى 50% - 60% نى ئىگەللىسە بىرقەدەر مۇۋا-پىق. ئەمەلىي تەجربىلەر شۇنى ئىسپاتلىدىكى، ئورگانىك ئازوت بىلەن ئا-نورگانىك ئازوتنى 1:1~4 بويىچە، ئورگانىك ئوغۇت، خىمىيەلىك ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاش مىقدارىنى بېكىتىش كېرەك. ② كۆكتات تېرىلىدىغان ئېتىزنىڭ تۇپراق سۈپىتىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن، ئوخشاش بولمىغان ئورگانىك ئوغۇتلارنى تاللاپ ئىشلىتىش كېرەك. يېڭى كۆكتات ئېتىزغا ھايۋانات قىغى، يېشىل ئوغۇت، كۈنجۈرە قاتارلىق ئوزۇقلۇق تەركىبى يۇقىر-

خىمىيەۋى ئوغۇتلارنى دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشنىڭ پايدىسى

ماھىنۇر ھەمدۇللا

(ئونسۇ ناھىيەلىك بېزا ئىگىلىك رادىيو - تېلېۋىزىيە مەكتىپىدىن 843100)
خىمىيەۋى ئوغۇتلارنى دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ
ئىشلەتكەندە ھەم زىرائەتلەرنى ئۈزۈقلۈك بىلەن تەمىنلىگىلى ھەم كېسەل-
لىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىپ زىيانداش ھاشاراتلارنى تىزگىنلەپ، ئوت -
چۆپلەرنى يوقاتقىلى بولىدۇ.

1. دورا ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. مەسىلەن D-24 ناترىي تۇزىغا 0.2 - 0.3 كىلوگرام ئورپا قوشقاندا دورىنىڭ سۈمۈرۈلۈشىنى تېزلىتىپ، ئوت - چۆپ يوقىتىش ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك يۇقىرىتىلىدۇ.
2. ئوغۇت ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. مەسىلەن: پىرومپ-تىردىن (扑草净) نى ئازوتلۇق ئوغۇتلار بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلەتكەندە ئازوتلۇق ئوغۇتنىڭ ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ.
3. ۋاقىتنى تېجەپ ئىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. مەسىلەن -

رى، تېز ئۈنۈم بېرىدىغان چىرىگەن ئورگانىك ئوغۇتلارنى ئىشلىتىش كېرەك؛ كونا كۆكتات ئېتىزلىرىغا شاخ - شۇمبا تەركىبلىك، دۆۋىلەپ ئېچىتىلغان، ئاستا ئۈنۈم بېرىدىغان ئورگانىك ئوغۇتلارنى ئىشلىتىش كېرەك. بەزى ئۇدا تېرىلغان، ئوزۇقلۇق ماددىلار كەمچىل كونا كۆكتات ئېتىزلىرىغا شاخ - شۇمبا بېيو رېئاكسىيەلىك ئېچىتىش تېخنىكىسى قوللىنىلغان ئورگانىك ئوغۇتلارنى تاللاپ ئىشلەتسە ئۈنۈمى ياخشى بولىدۇ. شۇنداقلا شاخ - شۇمبا ئارقىلىق تۇپراقنىڭ فىزىكىلىق خۇسۇسىيىتىنى ياخشىلىغىلى، كاربون مەنبەسىنى تولۇقلىغىلى بولىدۇ؛ ③ ئورگانىك ئوغۇتنى ئىشلىتىش مەزگىلىدە، ئومۇمىي ئىشلىتىش پىرىنسىپى بولسا، ئورگانىك ئوغۇتنىڭ تەڭپۇڭلاشتۇرۇش ئالاھىدىلىكىگە قارىتا، ئۇنى ئاساسىي ئوغۇت قىلىشنى تەشەببۇس قىلىپ، خىمىيەۋى ئوغۇتنى قوشۇمچە ئوغۇت قىلىپ ئىشلىتىش كېرەك. (05)

لەن، شالنى تۇنجى قېتىم ئازوتلۇق ئوغۇت بىلەن قوشۇمچە ئوغۇتلىغاندا، ئۇنىڭغا ئوت - چۆپ يوقىتىش دورىسى فۇساۋشىڭ (扑草星) ئارىلاشتۇرۇلسا ھەم ئوغۇت بىلەن تەمىنلىگىلى ھەم ئوت - چۆپ يوقاتقىلى بولىدۇ. گەرچە دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن خىمىيەۋى ئوغۇتنى ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشنىڭ نۇرغۇن ئارتۇقچىلىقلىرى بولسىمۇ، بىراق ھەممىلا ئوغۇت - نى دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن خىمىيەۋى ئوغۇتنى ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشتە تۆۋەندىكى ئىككى پىرىنسىپقا ئەمەل قىلىش لازىم؛ (1) ئوغۇت ئۈنۈمى ۋە دورا ئۈنۈمىنى تۆۋەنلىتىۋەتمەسلىك لازىم. مەسىلەن، روگور (乐果) قاتارلىق دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ئىشكارلىق ئوغۇتلار بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. چۈنكى ئىشكارلىق ئېرىتمە دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ئاسانلا ئېرىتىپ ئۈنۈمسىزلەندۈرۈپ قويدۇ. ئامموني ھالەتتىكى ئازوتلۇق ئوغۇتلار ياكى سۇدا ئېرىيدىغان فوسفورلۇق ئوغۇتلار - نى بوردو سۇيۇقلۇقى (波尔多液) قاتارلىق ئىشكارلىق دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. بولمىسا ئوغۇتنىڭ ئۈنۈمۈك تەركىبىنى تۆۋەنلىتىۋېتىدۇ؛ (2) ئارىلاشتۇرۇلغاندىن كېيىن زىرائەتلەرگە زىيىنى بولماسلىق لازىم. ئادەتتە تاللاشچانلىقى يۇقىرى بولغان ئوت - چۆپ يوقىتىش دورىلىرىنى ئوت - چۆپ يوقىتىش دورىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلەتكەندە، زىرائەتلەرگە زىيىنى بولمايلا قالماستىن بەلكى ئوت - چۆپ يوقىتىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. تۆۋەندىكى ئوغۇتلارنى دېھقانچىلىق دورىلىرى بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشكە بولىدۇ. ① روگور (乐果)، مالاتىئون (马拉松)، تىرىزمان (代森锰锌) قاتارلىقلارنى ئورپا (尿素)، ماگنىس سولفات (硫酸镁)، ئامموني سولفات (硫酸铵) قاتارلىقلار بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلەتسە بولىدۇ؛ ② ئوت - چۆپ يوقىتىش دورىلىرىدىن خېدونال (二甲四氯)، تىرىفلورالەن (氟乐灵)، نوڭدېشى (农得时)، بوئا خېلور (丁草胺) قاتارلىقلارنى ئورپا ياكى بىرىكمە ئوغۇتلار بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلەتسە بولىدۇ؛ ③ ئۆسۈملۈكلەرنىڭ ئۆسۈشىنى تەڭشىگۈچى دورىلاردىن گېبېرلىن (青霉素)، كالىي دى ھىدرو فوسفات (磷酸二氢钾)، بورات كىسلاتاسى (硼酸) قاتارلىقلارنى ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلەتسە بولىدۇ. (05)

چىلاننىڭ چېچەكلەش مەزگىلىدىكى پىرۇشى

ئاسمىگۈل غوپۇر

(قەشقەر ۋىلايەتلىك رادىيو - تېلېۋىزىيە مەكتىپىدىن 844000)

چىلان دەرىخىنىڭ چېچەكلەش مەزگىلى بىرقەدەر ئۇزۇن بولۇپ، كۆپ چېچەكلەيدىغان بولغاچقا، ئوزۇقلۇق ماددىلارغا كۆپرەك ئېھتىياج بولىدۇ. ئەگەر بۇ مەزگىلدە سۇ ۋە ئوزۇقلۇق يېتىشمەسە، مەھسۇلاتى ۋە سۈپىتىگە تەسىر يېتىدۇ. شۇڭا چىلاننىڭ چېچەكلەش مەزگىلىدىكى پىرۇشىنى كۈچەيتىپ، چېچەك ۋە مېۋە تۈكۈلۈشىنى ئازايتىپ، مېۋىلەش نىسبىتىنى ھەم مېۋە سۈپىتىنى يۇقىرى كۆ-تۈرۈش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن مۇنۇلارنى ياخشى ئىشلەش لازىم:

1. قوشۇمچە ئوغۇتلاش: (1) يىلتىزدىن ئوغۇتلاش: ئادەتتە 5 - ئاينىڭ 25 - كۈنلىرى ئەتراپىدا ھەر بىر تۈپ مېۋىگە كىرگەن دەرەخكە 0.4 - 0.5 كىلوگرام كالىي سۇلفات (硫酸钾)، 0.3 - 0.5 كىلوگرام ئىككى ئاممو - نىيلىق فوسفات (磷酸二铵) بېرىش كېرەك. ياش كۆچەتلەرنىڭ چوڭ - كىچىكلىكىگە ئاساسەن ھەر بىر تۈپكە 0.05 - 0.3 كىلوگرام كالىي سۇلفات، 0.08 - 0.3 كىلوگرام ئىككى ئاممونىيلىق فوسفات بېرىش لازىم. ئوغۇتلاپ بولغاندىن كېيىن ۋاقتىدا سۇغىرىپ، ئوتىنى ئوتاپ، تۇپراقنى چاغلاپ يۇمشىتىپ، تۇپراق نەملىكىنى ساقلاش كېرەك. چۈنكى چىلان چېچەكلەش مەزگىلىدە تۇپراق نەملىكىنى مۇۋاپىق ساقلىسا، مېۋىلەش نىسبىتىنى ئاشۇرۇپ، مېۋە ئېغىرلىقى ۋە سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، مەھسۇلاتنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ؛ (2) يوپۇرماقتىن ئوغۇتلاش: چىلان كۆپ چېچەكلەش مەزگىلىدە ھەر ھەپتىدە بىر قېتىم ئۇدا 3 - 5 قېتىم يوپۇرماققا ئوغۇت پۈركۈش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن ھەر قېتىمدا 10 كىلوگرام سۇغا 20 - 30 گىرام ئورىيا (尿素)، 10 - 30 گىرام كالىي دى ھىدرو فوسفات (磷酸二氢钾) ئېرىتمىسى قوشۇپ پۈركۈش كېرەك، ئۆسۈشنى تەڭشەشچى دورىلارنى چېچەكلەشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىن كۆپ چېچەكلەش مەزگىلىگىچە پۈركۈسە بولىدۇ. ئادەتتە 10 - 15 گىرام بور ئوغۇتقا 10 كىلوگرام سۇ قوشۇپ پۈركۈسە، چېچەك ۋە مېۋە تۈكۈلۈشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. ئەمما ئوغۇتنى ھاۋا ئوچۇق كۈنلەردە ئەتىگەن ياكى كەچقۇرۇن پۈركۈش، ئەڭ ياخشىسى كەچقۇرۇن پۈركۈش لازىم. پۈركۈش مىقدارى يو - پۇرماق يۈزى نەمدەلگىچە بولسا بولىدۇ، ئوغۇتنى پۈركۈپ بولغاندىن كېيىن يامغۇر ياغسا، ۋاقتىدا قايتا پۈركۈش كېرەك.

2. سۇغىرىش: چىلان چېچەكلەش مەزگىلىدە ھاۋا ناھايىتى قۇرغاق

بولغاچقا، چېچەك، مېۋە يىگىلەپ قۇرۇپ تۆكۈلۈپ كېتىش ئەھۋاللىرى كۆرۈلىدۇ، شۇڭلاشقا بۇ ۋاقىتتا چىلان دەرىخىنى بىر قېتىم سۇغىرىش كېرەك.

3. چېچەكلەش مەزگىلىدە چاڭلاشتۇرۇش: چىلان چاڭلىشىش ۋاقتىدا ھاۋانىڭ نىسپىي نەملىكى %60 - %70 بولسا، چاڭدانچىلىرىنىڭ ھاياتى كۈچى ئۇرغۇپ، ياخشى چاڭلىشىدۇ. شۇڭا چىلان %45 - %65 چېچەكلىگەن مەزگىلدە چۈشتىن بۇرۇن سائەت 5 - 7 دە، چۈشتىن كېيىن سائەت 5 - 6 دە، ھەر 3 - 5 كۈندە بىر قېتىم، ئۇدا 2 - 3 قېتىم سۇ پۈركۈش لازىم. ئۇنداق قىلماي، چىلان چېچەكلەش مەزگىلىدە ھەسەل ھەرىسى قويۇپ بەرسىمۇ، چاڭلىشىشنى ئىلگىرى سۈرگەنلى بولىدۇ.

4. چېچەك ۋە مېۋە تۆكۈلۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىش: چىلان چېچەكلىگەندىن كېيىن، «920» نى 1000 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ پۈركۈش ياكى بىر گىرام بور ئوغۇتى (硼肥) غا بىر كىلوگرام سۇ ئارىلاشتۇرۇپ پۈركۈش كېرەك. غورىسى پۇرچاقچىلىق بولغاندا، خۇڭزائۋاڭ (红枣王) نى 800 - 1200 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ پۈركۈش لازىم. شۇنداق قىلغاندا چېچەك، مېۋە تۆكۈلۈشنى ئازايتىپ، مېۋىنىڭ تۈۋرۈك قىممىتىنى يۇقىرىلاتقىلى بولىدۇ. (03)

(بېشى 7 - بەتتە)

10 - 12 كۈندىن كېيىن سۇغارسا مۇۋاپىق بولىدۇ.

6. يەرۋېشى: ئادەتتە يازلىق پالەك پۈتۈن ئۆسۈپ يېتىلىش مەزگىلىدە كۈچلۈك كۈن نۇرى، يۇقىرى تېمپېراتۇرىغا ئۇچ كېلىدۇ. پالەكنىڭ يۇقىرى تېمپېراتۇرىغا چىداملىقى ئاجىز بولغاچقا، يورۇقلۇق توسۇش تورى يېپىش ۋە تۇپراق نەملىكىگە قاراپ، ھەر 5 - 7 كۈندە بىر قېتىم سۇغىرىش لازىم. سۇغارغاندا چوقۇم ئەتىگەن، كەچتە سۇغىرىش، كۈن نۇرى كۈچلۈك مەزگىلدە سۇغارماسلىق لازىم، مایسا ھەقىقىي يوپۇرماق چىقارغاندىن كېيىن، يۇقىرى ئۈنۈملۈك يوپۇرماق ئوغۇتلىرىنى پۈركۈسە مەھسۇلاتنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

7. يىغىۋېلىش: پەلەك تولۇق يېتىلگەندىن كېيىن، ۋاقتىدا يىغىۋېلىش كېرەك، ئەگەر ۋاقتىدا يىغىۋالمىسا پالەك ئۇرۇق تۇتۇپ كېتىدۇ. پالەكنى يىغىۋېلىشتىن بەش كۈن بۇرۇن بىر قېتىم سۇغىرىپ ئاندىن يىغىۋېلىش، بازار ئەھۋالىغا قاراپ، ھەر 1 - 2 كىلوگرامنى بىر باغلام قىلىپ بازارغا سېلىش كېرەك. (03)

چىلاننىڭ يازلىق بىرۈشى

گۈلجەمىلە ئەمەت

(ئاۋات ناھىيە دولان يېزىلىق ئورمان باشقۇرۇش پونكىتىدىن 843200) چىلان دەرىخىنىڭ ئۆسۈش دەۋرلىكى ئۇزۇن، يورۇقلۇق، ئوزۇقلۇققا بولغان تەلپى بىرقەدەر كۈچلۈك بولۇپ، ۋاقتىدا يازلىق پەرۋىش قىلمىسا نورمال ئۆسۈپ يېتىلىشىگە تەسىر يېتىدۇ. ئاساسلىق قوللىنىدىغان تەدبىرلەر تۆۋەندىكىچە:

1. سۇغىرىش: چىلان قۇرغاقچىلىققا چىداملىق، سۇغا ئىنتايىن سەزگۈر بولۇپ، ئاساسىي ئوغۇت، قوشۇمچە ئوغۇت بېرىشكە بىرلەشتۈرۈپ ۋاقتىدا سۇغىرىپ، تۇپراق نەملىكىگە كاپالەتلىك قىلىش، بىر يىل ئىچىدە تۆت قېتىم سۇغىرىشقا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

2. ئوغۇتلاش: ئاساسىي ئوغۇتنى كۈزدە يوپۇرماق تاشلىغاندىن تارتىپ يەر توغلىغىچە، يەنى قىشلىق سۇغىرىشتىن بۇرۇن بېرىش لازىم. ئوغۇتلاش مىقدارىنى دەرەخ يېشى ۋە تۇپراق ئەھۋالىغا قاراپ بەلگىلەپ، تولۇق چىرىدەن گەن ئورگانىك ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاش كېرەك. قوشۇمچە ئوغۇتلىغاندا مېۋىنىڭ چوڭىيىشىنى ۋە رەڭلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرگىلى، مېۋە تۆكۈلۈشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى، مېۋە تەركىبىدىكى قەنت مىقدارىنى ھەمدە مەھسۇلاتنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ. چىلان دەرىخى يوپۇرماق چىقارغاندىن باشلاپ ھەر 10 - 15 كۈندە بىر قېتىم يوپۇرماققا ئوغۇت پۈرگۈلىدۇ.

3. شاخ كېرىش: ئاساسىي شاخلارنى تارتىپ باغلاش ئارقىلىق، بۆلۈك گىرادۇسنى چوڭايتىپ، ئۆسۈش يۆنىلىشىنى ئۆزگەرتىپ، ئۆسۈش ئىقتىدارىنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇپ، دەرەخ قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاش لازىم.

4. ئۈچىنى ئۈزۈش: ئۆسۈش مەزگىلىدە شۇ يىللىق ئۆسكۈچى شاخنىڭ بىرلەمچى ۋە ئىككىلەمچى شېخىنىڭ ئۈچىنى ئۈزۈش ئارقىلىق، ئۆ-

سۈشنى تىزگىنلەپ، ئوزۇقلۇقنى تەڭشەپ، چېچەكلەپ مېۋىلەشنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ.

5. قوۋزاقنى ھالقىسىمان سويۇش: بۇ ئۆسۈشى كۈچلۈك بولغان ئۈچ يىللىقتىن يۇقىرى دەرەخلەرگە قوللىنىلىدۇ. دەسلەپكى چېچەكلەش مەزگىلىدىن كۆپ چېچەكلەش مەزگىلىگىچە مەركىزىي غول ۋە ئاساسىي شاخلارنىڭ قوۋزاقنى پىچاق بىلەن ياغاچلىق قىسمىغىچە ھالقىسىمان سويۇش ئارقىلىق، دەرەخ تېنىنىڭ ئۈستۈنكى قىسمىنىڭ ئوزۇقلۇق مىقدارىنى كۆپەيتىپ، گۈل بىخىنىڭ بۆلۈنىشىنى تېزلىتىپ، مېۋىلەش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ.

6. بىخ يىمىرىش: 4 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن باشلاپ زىيادە بىخلارنى يىمىرىۋەتسە، ئوزۇقلۇقنى تېجەپ شاخنىڭ ئۆسۈشىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ.

7. چاڭلاشتۇرۇش: چېچەك مەزگىلىدە ھەسەل ھەرىسى قويۇش ئارقىلىق، مېۋىلەش نىسبىتىنى ئىككى ھەسسە يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. ھەر مو يەرگە 2 - 3 يېشىك ھەسەل ھەرىسى قويۇپ بېرىش، ھەرە قويۇپ بەرگەندە دېھقانچىلىق دورىسى چاماسلىق كېرەك.

8. دورا چېچىش: 7 - ئاينىڭ ئاخىرى، يوپۇرماق ئوغۇتى پۈركۈشكە بىرلەشتۈرۈپ، دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان سترىپتومىتسىن (农用链霉素) قاتارلىقلارنى 2 - 3 قېتىم چېچىپ، قارا داغ كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش، 8 - ئاينىڭ 25 - كۈنىدىن كېيىن دورا چاماسلىق لازىم.

9. چېچەكلەش مەزگىلىدە سۇ پۈركۈش: تولۇق چېچەك مەزگىلىدە يەنى 6 - ئاينىڭ باشلىرىدا سۇ ياكى ئوغۇتنى ھەر 3 - 5 كۈندە بىر قېتىم ئۇدا 3 - 4 قېتىم پۈركۈسە، ئۆسۈپ يېتىلىش مەزگىلىدىكى سۇ ۋە ئوغۇتقا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ، چاڭلىشىشىنى تېزلىتىپ، سۈپەتلىك، يۇقىرى مەھسۇلات ئالغىلى بولىدۇ. (03)

دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ئىلمىي ئۇسۇلدا بىخەتەر ئىشلىتىش ئۇسۇلى

مۇنەۋۋەر مەتروۋى

1. چىرا ناھىيەلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مەركىزىدىن (84300) دېھقانچىلىق دورىسىنى ئىشلەتكەن زىرائەتلەرنىڭ نورمال ئۆسۈشىگە ۋە مەھسۇلاتقا تەسىر يەتكۈزۈمەسلىكىگە دىققەت قىلىش لازىم.
2. ئىشلىتىلگەن دېھقانچىلىق دورىسىنىڭ مۇھىتىنى بۇلغىماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.
3. دېھقانچىلىق دورىسى سېتىۋالغاندا ماركىسىغا دىققەت قىلىش لازىم. دېھقانچىلىق دورىسى سېتىۋالغان ۋە ئىشلەتكەن ۋاقىتتا دېھقانچىلىق دورا بوتۇلكىسى (خالتىسى) ئۈستىدىكى ئىشلەپچىقارغان ۋاقتى، ئۈنۈملۈك مۇددىتى، تىزىملاش گۇۋاھنامە نومۇرى، ئىشلەپچىقىرىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامە نومۇرى، مەھسۇلات ئۆلچەم نومۇرى قاتارلىقلارنىڭ تولۇق ياكى تولۇق ئەمەسلىكىگە دىققەت قىلىش كېرەك.
4. دېھقانچىلىق دورىلىرىنى تەڭشىگەندە مەخسۇس قاچا ئىشلىتىش، مەخسۇس قاچىدا تەڭشەش ۋە ئارىلاشتۇرۇش كېرەك.
5. دېھقانچىلىق دورىلىرى ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئوبيېكتىگە ئاساسەن تاللاپ ئىشلىتىش كېرەك. دېھقانچىلىق دورىسى بىلەن دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىدىكى كېسەللىك، ھاسارات، ياۋا ئوت - چۆپ، چاشقان زىيىنىدىن ئالدىنى ئالغاندا، دېھقانچىلىق تېخنىكا خادىملىرىنىڭ يېتەكچىلىكىدە كېسەللىك، ھاسارات، ياۋا ئوت - چۆپ، چاشقان زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا ئەڭ مۇۋاپىق كېلىدىغان دېھقانچىلىق دورىلىرىنى تاللاپ ئىشلىتىش كېرەك.
6. ئەڭ مۇۋاپىق دورا ئىشلىتىش ۋاقتى، ئۇسۇلى، مىقدارىنى توغرا ئەنگىلەش كېرەك. ئىشلىتىش مىقدارىنى خالىغانچە ئازايتىش ياكى كۆپەيتىشكە، ئىشلىتىش ئۇسۇلىنى خالىغانچە ئۆزگەرتىشكە بولمايدۇ.
7. دېھقانچىلىق دورىلىرى قاچىلانغان قۇرۇق بوتۇلكا، قۇرۇق خالتىلارنى سۇ مەنبەسىدىن يىراق ئورۇنغا ئاپىرىپ چوڭقۇر كۆمۈۋېتىش كېرەك. (03)

قىزىلچا يىلتىز چىرىش كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

مەختۇمخان بارات

(خوتۇنسۇمۇل ناھىيەلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىدىن 841300)
1. پەيدا بولۇش قانۇنىيىتى: كېسەللىك مىكرو بى تۇپراققا يىغىلىپ، تۇپراقتا ياكى كېسەللىك قالدۇقلىرىدا قىشتىن ئۆتدۇ. ئەتىيازدا قىزىلچا ئۈنۈپ چىققاندىن كېيىن، قىزىلچا يىلتىزنىڭ پوست قەۋىتىگە يۇقۇملىد. ئىپ، ھەر خىل كېسەللىك ئالامەتلىرىنى پەيدا قىلىدۇ، زەيكەش، ئويماق يەرلەردە، ھاۋا ئۆتۈشچانلىقى ناچار، تۇپراق نەملىكى يۇقىرى، سۇ چىقىرىد. ۋېتىش قولايىسىز، تۇپراقتىكى فوسفور مىقدارى تۆۋەن بولغان يەرلەردە ئېغىر پەيدا بولىدۇ.

2. كېسەللىك ئالامىتى: قىزىلچا يىلتىز چىرىش كېسەلى بىلەن يۈ-قۇملانغاندىن كېيىن تۈپى پاكارلىشىدۇ، يوپۇرمىقى ساغرىدۇ ياكى ساغۇچ قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىپ، يوپۇرماقلار ئېپىزىلەپ، قورۇلۇپ، سولشىدۇ. دەسلەپتە ئېتىزدا ئاندا - ساندا پەيدا بولۇپ، كېيىنچە دائىرە بويىچە ياكى پۈتۈن ئېتىزغا كېڭىيىدۇ. ئېتىزدا قارامتۇل قوڭۇر رەڭلىك پۈرلەشكەن يوپۇرماقلار كۆپەيگەندە يىلتىز چىرىش كېسەلى ئېغىرلاشقان بولىدۇ. بەزى يوپۇرماقلاردا روشەن كېسەللىك ئالامىتى كۆرۈلمەيدۇ، بىراق كۈندۈزى ھاۋا تازا ئىسسىغاندا يوپۇرماقلارغا يېپىلىپ سولشىدۇ.

3. ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) كېسەلگە چىداملىق سورتلارنى تاللاپ تېرىش؛ (2) تېرىلغۇ تۇپراق قاتلىمى قېلىن، ھاۋا ئۆتۈشچانلىقى ياخشى، يەر تۈزۈلۈشى تەكشى، يەر ئاستى سۇ ئورنى تۆۋەن، يىغىلىپ قالغان سۇلارنى چىقىرىۋېتىشكە قولايلىق بولغان يەرلەرگە تېرىش؛ (3) مۇۋاپىق ۋاقىتتا تېرىش، تېرىش ۋاقتىدا كالتسىي سۇپېر فوسفات (过磷酸钙) نى كۆپرەك بېرىپ، مايسىنىڭ تىمەن ئۆسۈشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، كېسەلگە قارشى تۇرۇشچانلىقىنى كۈچەيتىش ئارقىلىق، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ (4) ئۇرۇقنى 70% لىك دىكسون (敌克松) پاراشوك دورىسى بىلەن ئۇرۇق ئېغىرلىقىنىڭ %0.8 ى بويىچە دورىلاپ تېرىش ئارقىلىق، كېسەلنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ (5) مايسا ئۈنۈپ چىققان ھامان كولىتۋاسىيە قىلىپ

پارنىك تەرخىمىكىنىڭ بويىغا زورلاپ ئۆسۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى

ئەكرەم ئىلەكبەر

(غۇلجا شەھەرلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىنى كېڭەيتىش پونكىتىدىن 835000) تەرخىمەكنىڭ ئىقتىسادىي قىممىتى يۇقىرى بولۇپ، پارنىك تېرىقچىلىقىدا ئاساسلىق ئۆستۈرۈلىدىغان كۆكتاتلارنىڭ بىرى. رايونىمىزدا پارنىك كۆكتاتلىرى ئومۇمىي تېرىلىش كۆلىمىنىڭ %30 - %40 نى ئىگىلەيدۇ. بىراق تەرخىمەك ئىشلەپچىقىرىش جەريانى مۇرەككەپ بولۇپ، ھەر بىر پەرىش ھالقىلىرىغا دىققەت قىلمىغاندا بىر قاتار قىيىن مەسىلىلەر كېلىپ چىقىدۇ. جۈملىدىن پارنىكتا تەرخىمەك ئۆستۈرۈش جەريانىدا پىلەكنىڭ بويىغا زورلاپ ئۆسۈپ كېتىشى دائىم كۆرۈلىدىغان ئەھۋال بولۇپ، بۇ خىل ئەھۋال كۆرۈلگەندە تەرخىمەك يىلتىز سىستېمىسى نورمال تەرىققىي قىلالمايدۇ، چېچەكلەپ مېۋە تۇتۇشى ناچارلىشىدۇ. كېسەلگە چىداملىقى ئاجىزلاپ، ئاسان كېسەللىنىدۇ. ئۆسۈملۈك تۈپى ئاجىزلاپ، مەھسۇلات مىقدارىغا بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى تۆۋەندىكىچە:

1. ۋاقتىدا سۇغىرىش: سۇغىرىشتا تەرخىمەك ئۆسۈشنىڭ دەسلەپكى ۋە كېيىنكى مەزگىلىدە سۇغىرىشنى كونترول قىلىش، ئۆسۈشنىڭ ئوتتۇرا مەزگىلىدە كۆپرەك سۇغىرىش لازىم. قىسقىسى، تەرخىمەك مېۋىلەش-تىن بۇرۇن كولىتۋاتسىيە قىلىشنى كۈچەيتىپ، نەملىكنى ساقلاش ئاساس-تۈپراقنى يۇمشىتىپ، تۇپراق تېمپېراتۇرىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، مايسىدىن ئالدىنقى تىمەن ئۆسۈشنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ (6) كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە مېتىل توپسىن (甲基托布津)، باۋىستىن (多菌灵) قاتارلىق دورىلارنى 1000 ھەسسە ياكى زېنىپ (代森锌) دورىسىنى 400 - 500 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ چېچىش ئارقىلىق، كېسەلنىڭ ئالدىنى ئېلىش يوقىتىش كېرەك. (02)

سېدا تېمپېراتۇرىنى يۇقىرىلىتىپ، تۇپراق نەملىكىنى ساقلاش، مېۋىلەش مەزگىلىدە ھەر 7~10 كۈندە بىر قېتىم سۇغىرىش، بولۇپمۇ ھەر قېتىم مېۋىنى ئۈزۈشتىن ئاۋۋال سۇغىرىپ ئاندىن مېۋە ئۈزۈش لازىم. پىلەكنىڭ بويىغا زورلاپ ئۆسۈپ كېتىشىدىن ساقلىنىش ئۈچۈن، تۈپنىڭ ئۈچىدىكى مېۋە ئۈزۈلگەندىن كېيىن سۇنى كونترول قىلىپ، يىلتىز سىستېمىسىنىڭ تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئاندىن جازغا باغلانغان تەرەخمەك پىلىكىنى ئازراق تۆۋەنگە سىرىلدۈرۈپ، غول ئاساسىنى ئولتۇرغۇزۇپ ياشارتىپ، قايتا مېۋىدەش باشلىغۇچىغا كىرگەندە ئۆز ۋاقتىدا يېتەرلىك سۇغىرىش لازىم.

2. قوشۇمچە ئوغۇتلاش: تۇپراقتا ئازوت مىقدارى كۆپ بولسا ئۆسۈملۈك ئاسان بويىغا زورلاپ ئۆسۈپ كېتىدۇ. شۇڭا قوشۇمچە ئوغۇتلاشتا ئازوت زوتلۇق ئوغۇتنىڭ يېتەرلىك بولۇش شەرتى ئاستىدا، فوسفور، كالىيلىق ئوغۇتلارنى مۇۋاپىق كۆپەيتىپ بېرىش، ئوغۇتلاشتا ئوغۇتنى سۈيۈلدۈرۈپ سۇدا ئېقىتىپ بېرىش لازىم. ئادەتتە مېۋە يوغىناشنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدا ھەر مو يەرگە 10~15 كىلوگرام ئوريا، 10 كىلوگرام كالىتسىي سولفات، 15 كىلوگرام ئاممۇنىي فوسفات بېرىش، ئۇنىڭدىن كېيىن شۇ ئاساستا ھەر ئىككى نۆۋەت مېۋە يىغقاندا بىر قېتىم قوشۇمچە ئوغۇتلاش، ئۆسۈشنىڭ ئوتتۇرا، كېيىنكى مەزگىللىرىدە تولۇق چىرىگەن ئېغىل قىغى بىلەن 2~3 قېتىم ئوغۇتلاش لازىم.

3. تېمپېراتۇرىنى كونترول قىلىش: پارنىكتا تەرەخمەكنىڭ ئۆسۈشىگە $25^{\circ}\text{C} \sim 30^{\circ}\text{C}$ لۇق تېمپېراتۇرا مۇۋاپىق كېلىدۇ، ئەگەر تېمپېراتۇرا 30°C دىن ئېشىپ كەتسە ئاسانلا بويىغا زورلاپ ئۆسۈپ كېتىدۇ. شۇڭا پارنىك تېمپېراتۇرىسىنى كۈندۈزى $25^{\circ}\text{C} \sim 30^{\circ}\text{C}$ تا، كېچىسى 18°C ئەتراپىدا كونترول قىلىش كېرەك.

4. نەملىكىنى كونترول قىلىش: تەرەخمەكنىڭ ئۆسۈشىگە مۇۋاپىق كېلىدىغان نىسپىي نەملىك $60\% \sim 80\%$ بولۇپ، ئەگەر پارنىك نەملىكى

85% دىن ئېشىپ كەتسە، دەرھال ھاۋا ئالماشتۇرۇش ئېغىزىنى ئېچىپ نەملىكنى تۆۋەنلىتىپ، بويىغا زورلاپ ئۆسۈش ۋە يۇقىرى نەملىك سەۋەبىدە - دىن بىر قىسىم كېسەللىك مىكروبی پەيدا بولۇپ زىيان سېلىشىدىن ساقلىنىش لازىم.

5. پىلەك باغلاش: پىلەك ئۆسۈپ 30 سانتىمېتىر ئۆسكەندە پىلەكنى يىپ بىلەن يەردىن ئىككى مېتىر ئېگىزلىككە تارتىلغان تۆمۈر سىمغا ئېسىپ باغلاش لازىم. مايسا دەسلەپتە تىك يۆنىلىشتە باغلىنىدۇ. ئاندىن پىلەك باراقسان ئۆسۈشكە باشلىغاندىن كېيىن، پىلەك S شەكىلدە ئېگىپ باغلىنىدۇ. ئادەتتە ئېگىپ باغلاش يانتۇلۇق دەرىجىسى پىلەكنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىغا قارىتا بەلگىلىنىدۇ. ئەگەر پىلەك باراقسان ئۆسۈپ مېۋىسى ئاز بولسا، پىلەكنى ئوڭ - سول تەرەپكە ئېگىپ باغلاش ئارقىلىق يانتۇلۇق دەرىجىسى ئاشۇرسا، پىلەكنىڭ بويىغا زورلاپ ئۆسۈشىنى كونترول قىلغىلى بولىدۇ.

6. ھورمۇن ئارقىلىق مېۋە تۇراقلاشتۇرۇش: تەرخەمەكنىڭ تۇنجى مېۋىسى ئاز بولسا پىلەك ئاسانلا بويىغا زورلاپ ئۆسۈپ كېتىدۇ. پارنىكتا ئۆستۈرۈلۈۋاتقان تەرخەمەكتە چېچەك كۆپ بولسىمۇ، بىراق چاڭلىشىپ مېۋە تۇتۇش نىسبىتى تۆۋەن بولۇش ئەھۋالى دائىم كۆرۈلۈپ تۇرىدۇ. شۇڭا تەرخەمەك چېچەكلەش مەزگىلىدە مېۋە تۇراقلاشتۇرۇش دورىسىنى (座果灵) نى 100 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ چېچەككە سۈرۈش ياكى چېچەككە پۈركۈپ، مېۋە تۇتۇش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، پىلەكنىڭ بويىغا زورلاپ ئۆسۈشىنى كونترول قىلىش كېرەك.

7. پىلەك ئەھۋالىغا قاراپ ھوسۇل يىغىش: تۇنجى مېۋىسىنى ئۈزۈش ۋاقتى پىلەكنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىغا زىچ مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، تۇنجى مېۋە قانچە بالدۇر ئۈزۈلسە، پىلەك شۇنچە بويىغا زورلاپ ئۆسۈپ كېتىدۇ. شۇڭا بويىغا زورلاپ ئۆسكەن پىلەكلەردىكى تۇنجى مېۋىنى مۇۋاپىق دەرد - جىدە كېچىكىپ ئۈزۈش لازىم. (02)

ئۈزۈم ئاق توزان كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

باست تالىپ

(قۇمۇل شەھىرى غەربىي تاغ يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 839000)
 ئايگۈل گالى
 (قۇمۇل شەھىرى راھەتباغ يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 839000)
 ئاق توزان كېسەللىكى ئۈزۈمنىڭ مەھسۇلاتى، سۈپىتىگە ئېغىر زىيان يەت-
 كۈزىدىغان كېسەللىكلەرنىڭ بىرى. ئۇ ئۈزۈمنىڭ يەر ئۈستى قىسمىدا
 پەيدا بولىدۇ، يوپۇرماقتا ئاق توزانسىمان ماددا ھاسىل قىلىپ، ماددا ئال-
 ماشتۇرۇش ۋە نەپەسلىنىش رولىغا تەسىر يەتكۈزىدۇ، يوپۇرماقلار قۇرۇپ
 تۆكۈلىدۇ. غول قىسمىدا پەيدا بولغاندا، تۇپراقتىن قوبۇل قىلىنغان ئو-
 زۇقلۇقلارنىڭ شاخ، يوپۇرماقلار ۋە مېۋىلەرگە توشۇلۇشى توسقۇنلۇققا
 ئۇچراپ، ئۈزۈمنىڭ ئۆسۈشى ئاجىزلايدۇ. مېۋىدە دەسلەپ پەيدا بولغاندا
 مېۋە قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىپ، كېيىن ئاق توزانسىمان داغ پەيدا بولۇپ،
 مېۋىسى ئاسان يېرىلىپ، تاۋارلىق قىممىتى تۆۋەنلەيدۇ. بۇ خىل كېسەل-
 لىك زىچ تىكىلگەن، فوسفورلۇق ئوغۇت كۆپ بېرىلگەن، ھاۋا ۋە يورۇقلۇق
 شارائىتى ناچار ئەھۋالدا پەيدا بولۇپ، ھاۋا بۇلۇتلىق، دىمىق ئىسسىق كۈن-
 لەردە تېز يامرايدۇ.

1. باغ پەرۋىشىنى كۈچەيتىش كېرەك. باغدىكى كېسەللىك مەنبەسى-
 نى پاكىز تازىلاش، قىشتىن ئۆتكەن كېسەللىك مەنبەسىنى يوقىتىپ،
 سۇغىرىش، ئوغۇتلاش، ھاۋام يورۇقلۇق شارائىتىنى ياخشىلاش كېرەك.
 ئوغۇتلاشتا ئۈزۈم تۈۋىگە 25 - 30 سانتىمېتىر يىراقلىقتا، ئورەك كولاپ،
 ئورگانىك ئوغۇتلارنى يەنى كەپتەر مايىقى، چىرىگەن ئېغىل قىغى، قوي
 قىغى، ئېچىتىلغان كۈنجۈرە قاتارلىقلارنى تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ،
 15 - 20 سانتىمېتىر چوڭقۇرلۇقتا كۆمۈپ بېرىش كېرەك.

2. بىخلىنىشتىن ئىلگىرى بائومى 3°C - 5°C لۇق ھاك - گۈڭگۈرت

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) باغ پەرۋىشىنى كۈچەيتىش: باغنىڭ ھاۋا ئۆتۈشۈش، يورۇقلۇق چۈشۈش شارائىتىنى ياخشىلاش، چاتاش مەزگىلىدە كېسەللەنگەن شاخ - يوپۇرماقلارنى يىغىپ كۆيدۈرۈۋېتىش كېرەك. باراڭ ئىچىنىڭ $1/5 - 1/6$ قىسمىنىڭ يورۇقلۇق، ھاۋا ئۆتۈشۈشىگە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك؛ (2) كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە 25% لىك رېدومىل (瑞毒霉) نىڭ 600 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى، 64% لىك ساندوفان (杀毒矾) نىڭ 700 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ھەر 10 - 15 كۈندە بىر قېتىم چېچىش، ئۇندىن باشقا 6 - 8 ئايدىن 10% ئايغىچە 10% لىك شىگاۋ (世高) دورىسىنى 1000 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ چېچىش، كېسەللىك يۈز بېرىشتىن قوغداش خاراكتېرىدىكى دورىلارنى يەنى 70% لىك تىرېمان (代森锰锌) نىڭ 700 - 800 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى چېچىش كېرەك. كېسەللىك يۈز بەرگەندىن كېيىن 40% لىك ئاليومىنلىق ئىنفوزىت (乙磷铅) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 200 - 400 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى، 25% لىك رېدومىل (甲霜灵) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 600 - 700 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى، 78% لىك كېبو (科博) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 200 - 400 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى يۇقىرىقى دورىلار بىلەن نۆۋەتلەشتۈرۈپ چېچىش كېرەك. قوغدىغۇ-چى دورىلاردىن 50% لىك تۇزىت (退菌特)، 75% لىك داکونىل (百菌清) نىڭ 600 - 700 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى چېچىش كېرەك. ئۇندىن باشقا گۈرۈچ ئاچچىقسۇيى بىلەن تۇپراق ئارقىلىق تارقىلىدىغان كېسەللىكلەرنىڭ ۋە يوپۇرماق قىسمىدىكى ئاق توزان كېسىلى، قارا داغ كېسىلى، قىرۋۇسىمان پاختىلىشىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ يوقىتىشتا، 200 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى كېسەل پەيدا بولۇشتىن ئىلگىرى ياكى دەسلەپكى مەزگىلىدە يوپۇرماققا 2 - 3 قېتىم چاچسا ئۈنۈمى ياخشى بولىدۇ. (03)

پارنىك كۆكتاتلىرىدىكى تىرىپسىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

رەيھانگۈل ئەرشى

(تۇرپان شەھەرلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مەركىزىدىن 838000)

1. قىرغا يالتىراق يوپۇق يېپىپ، تىرىپسىنىڭ تۇپراققا كىرىپ قوچاققا ئايدىلىنىشىنى تىزگىنلەپ، ئۆسۈملۈكتە قايتا پەيدا بولۇشنى ئازايتىش لازىم.
2. پارنىكنىڭ ھاۋا ئۆتۈشۈش ئېغىزلىرىغا چوقۇم ھاشارات توسۇش تورى ئورنىتىش لازىم.

3. ئاكتەي (阿克泰)، ئىمىداكلورد (吡虫啉) قاتارلىق دورىلارنى 1500 - 2000 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ، مايسا يىلتىزى ئەتراپىغا ھەربىر تۈپكە 50 مىللىلىتىردىن قويسا، مايسا مەزگىلدىكى ھاشارات زىيىنىدىن ساقلاش غىلى بولىدۇ، كونترول قىلىش ئۈنۈمى بىر ئاي ئەتراپىدا داۋاملىشىدۇ.

4. يېشىل تاختاي ئېسىش ئارقىلىق، تىرىپسىنى جەلپ قىلىپ يوقىتىش كېرەك، يېشىل تاختاينى ئېسىش ئۇسۇلى سېرىق تاختاينى ئېسىش ئۇسۇلىغا ئوخشايدۇ.

5. دورا ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىشتا، مىكروب يوقىتىش دورىسى (杀菌素) نى 5000 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ، ھەر يەتتە كۈندە بىر قېتىم، ئۇدا 2 - 3 قېتىم يوپۇرماقنىڭ ئالدى - كەينىگە تەكشى پۈركۈش كېرەك.

6. يالتىراق يوپۇقنى يېپىپ بولغاندىن كېيىن، ئىزوپىروكارب (异丙威)، فاستاك (高效氯氰菊酯) قاتارلىق دورىلار بىلەن ھەر 7 - 10 كۈندە بىر قېتىم، ئۇدا 2 - 3 قېتىم ئىسلاش كېرەك.

7. دىققەت قىلىدىغان ئىشلار: دورا پۈركىگەندە يوپۇرماقنىڭ ئالدى كەينىگە تەكشى پۈركۈش كېرەك، دورا پۈركىگەن خادىملار بىخەتەرلىككە دىققەت قىلىپ، دورا پۈركۈش سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىش، دورا پۈركۈگەندە ماسكا تاقاش، پەلەي كىيىش، دورا چاچقاندىن كېيىن دەرھال يۇيۇنۇش لازىم. دورىلارنى ئىشلەتكەندە چوقۇم بىخەتەرلىك ئارىلىقىغا دىققەت قىلىش لازىم، كۆكتاتلارنى يىغىۋېلىشتىن 20 كۈن بۇرۇن يىلتىزدىن دورا بېرىشنى، 7 - 10 كۈن بۇرۇن دورا پۈركۈشنى توختىتىش لازىم. (03)

كېۋەزنىڭ مايسا مەزگىلىدە كۆپ كۆرۈلىدىغان كېسەللىك زىيانداشلىقىغا ھۆكۈم قىلىش

روزىگۈل نۇردى

(ئۇنسۇ ناھىيە گۈللۈك يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 843100)

1. تىك قۇرۇش كېسەلى: كېۋەز مايسىسى زىيانغا ئۇچرىغاندىن كېيىن، يەر يۈزىگە يېقىن غول ئاساسىي قىسمىدا سارغۇچ قوڭۇر رەڭلىك كېسەللىك دېغى پەيدا بولۇپ، كېيىن قارامتۇل قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىدۇ ھەمدە تەدرىجىي ئولتۇرۇشۇپ سېسىدۇ، ئېغىر بولغاندا كېسەللەنگەن قىسمى ئىنچىكرەپ، كېسەللەنگەن مايسا قۇرۇپ كېتىدۇ ياكى سولشىپ يېتىپ كېتىدۇ. يوپۇرماق زىيانغا ئۇچرىسا قانۇنىيەتسىز سارغۇچ قوڭۇر رەڭلىك داغلار پەيدا بولۇپ، كېيىن كېسەللىك دېغى ئۇۋۇلۇپ چۈشۈپ تۆشۈكچىلەرنى شەكىللەندۈرىدۇ.

2. كۆيدۈرگە كېسەلى: چىگىت بىخ سۈرگەندىن كېيىن يۇقۇملانسا، تۇپراقتىنلا سېسىپ كېتىشى مۇمكىن. يوپۇرماقتىكى كېسەللىك دېغى ساغۇچ قوڭۇر رەڭدە بولۇپ، ئۈستى قىسمىدا قىزىل رەڭلىك كېسەللىك باكا تېرىيەسى بۆلگۈنچى ئىسپورا چاپلىشىشچان ماددىسى بولىدۇ. يۇمران غول ئاساسىي قىسمىدا كېسەللىك كۆرۈلسە قىزغۇچ قوڭۇر رەڭلىك موكا شەكىللىك سىزىقچە داغلار پەيدا بولۇپ، كېيىن قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىپ سەل - پەل ئولتۇرۇشىدۇ، كېسەللىك دېغى ئۈستىدە قىزغۇچ سېرىق رەڭلىك يېپىشقاق ماددىلار پەيدا بولىدۇ.

3. قىزىرىپ چىرىش كېسەلى: بىختا كېسەللىك پەيدا بولسا قىزغۇچ چىگرە رەڭگە ئۆزگىرىپ، تۇپراق ئاستىدىلا سېسىپ كېتىدۇ. يىلتىز قىسمى كېسەللەنگەن بولسا، يىلتىز ئۇچى قوڭۇرغا ئۆزگىرىپ سېسىپ، كېيىن پۈتۈن يىلتىزغا ھەتتا بىخنىڭ يەر ئۈستى قىسمىغىچە كېڭىيىدۇ. كېسەللىك ئېغىر بولغاندا مايسا قۇرۇپ كېتىدۇ، كېسەللىك دېغى ئولتۇرۇشماستىن، يەر ئاستىدىكى زىيانغا ئۇچرىغان يۇمران غول ۋە يىلتىزنىڭ توملاپ كېتىشى بولسا بۇ خىل كېسەللىكنىڭ مۇھىم ئالامىتى. يوپۇرماق كېسەللىك.

لەنگەن بولسا، كۆپىنچە يوپۇرماق گىرۋىكىدە قىزغۇچ كۈلرەڭ كېسەللىك دېغى پەيدا بولۇپ، كېسەللىك دېغى دائىم يېرىلىپ، نەملىك يۇقىرى بولغان شارائىتتا قىزىل پاراشوكسىمان كېسەللىك باكتېرىيە ئىسپورسى ھاسىل قىلىدۇ.

4. مايسا يېتىپ كېتىش كېسىلى: كېۋەز مايسىلىرى ئۈنۈپ چىققاندىن كېيىن، كېسەللىك باكتېرىيەسى ئاۋۋال يۇمران ئۇششاق يىلتىزىلارغا يۇقۇملىنىپ، يۇمران غول ئاساسىي قىسمىدا سېرىق رەڭلىك كېسەللىك دېغى پەيدا قىلىدۇ، ئېغىر بولغاندا كېسەللەنگەن قىسىم يۇمشاپ سېسىپ، رەڭگى قېنىقلىشىپ ساغۇچ قوڭۇر رەڭگە كىرىپ، يۇمران مايسا تېز سۈر-ئەتتە قۇرۇلۇپ قورۇيدۇ، يوپۇرماقنىڭمۇ رەڭگى سۇسلىشىپ يۇمشاپ كېتىدۇ. يۇقىرى نەملىك شارائىتىدا، كېسەللەنگەن قىسمىدا ئاق رەڭلىك تور پاختىسىمان، كېسەللىك باكتېرىيەسى يېپىنچىسى شەكىللىنىدۇ، تىك قۇرۇش كېسىلى بىلەن ئوخشىمايدىغان كېسەللىك ئالامىتى شۇكى، يېتىپ كېتىش كېسىلىدە كېۋەز مايسىسىنىڭ ئاساسىي غول قىسمىدا قوڭۇر رەڭلىك ئولتۇرۇشقان كېسەللىك دېغى بولمايدۇ.

5. قارا داغ كېسىلى: مايسا مەزگىلىدە تۆرەلمە يوپۇرماق ياكى ھەقىدىقى يوپۇرماقتا كېسەللىك كۆرۈلسە، يوپۇرماق يۈزىدە قىزغۇچ يېشىل رەڭلىك ئۇششاق چېكىتلەر پەيدا بولۇپ، كېيىن تەدرىجىي كېڭىيىپ يۇمىلاق شەكىلگە ئوخشىشىپ كېتىدىغان ياكى قانۇنىيەتسىز 10 - 15 مىللىمېتىر چوڭلۇقتىكى قىزغۇچ قوڭۇر رەڭلىك كېسەللىك دېغى پەيدا بولىدۇ. نەم شارائىتتا، كېسەللىك دېغى سىرتقى يۈزىدە روشەن ھالەتتىكى قارا رەڭلىك كۆكەرگەن قەۋەت پەيدا بولىدۇ. تۆرەلمە يوپۇرماقنىڭ يوپۇرماق سېپى زىيانغا ئۇچرىغان ۋاقىتتا، قارامتۇل قوڭۇر رەڭلىك سىزىقچە شەكىللىك كېسەللىك دېغى پەيدا بولۇپ، كۆپىنچە ھاللاردا يوپۇرماقنىڭ تۆكۈلۈپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

6. بۇرچەكلىك داغ كېسىلى: كېۋەز پۈتۈن ئۆسۈپ يېتىلىش جەريانىدا

ئالما ئاق توزان كېسەلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

پاتىنگۈل مامۇت

(يوپۇرغا ناھىيەلىك ئورمان باشقۇرۇش پونكىتىدىن 844400)

ئالما ئاق توزان كېسەلىنىڭ تارقىلىشى كەڭ، زىيىنى بىرقەدەر ئېغىر بولۇپ، ئادەتتە ئالىمدىن باشقا نەشپۈت، شاپتۇل، ئۈزۈم، بەھى قاتارلىق مېۋىلىك دەرەخلەرگىمۇ زىيان سالىدۇ، بولۇپمۇ ئالما دەرەخىگە ئېغىر زىيان سېلىپ، مەھسۇلاتنى ۋە سۈپىتىنى تۆۋەنلىتىدۇ.

1. كېسەللىك ئالامىتى: بۇ خىل كېسەللىك كۆپىنچە ھاللاردا يوپۇرماق-تا پەيدا بولىدۇ، كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە يوپۇرماقتا ئۇششاق ئاقۇچ كۈلرەڭ داغ پەيدا بولۇپ، كېيىن يوپۇرماق قورۇلۇپ قالىدۇ. يۇمران شاخلىرى كېسەللەنسە يوپۇرماق چىقىرالمىدۇ ۋە شاخنىڭ ئۇچى ئې-گىلىپ قورۇلۇپ قالىدۇ. ئېغىر بولغاندا شاخ ۋە مېۋىلەرگىمۇ زىيان سالىدۇ، يوپۇرماق، شاخلارنى ئاق توزان قاپلاپ كېتىدۇ، نەتىجىدە شاخلار قۇرۇپ، يۇمران مېۋە يىگىلەپ تۆكۈلۈپ كېتىدۇ.

2. پەيدا بولۇش قانۇنىيىتى: بۇ خىل كېسەللىكنى ئاق توزان زەم-بۇرۇغى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، كېسەللىك پەيدا قىلغۇچى زەمبۇرۇغ كې-سەللەنگەن مېۋىدە ۋە قىشلىق بىخار ئارىسىدا قىشتىن ئۆتىدۇ. 2 - يىلى گەتيازدا كېسەللىك پەيدا قىلغۇچى زەمبۇرۇغ يىپچىلىرى ئارقىلىق تارقى-لىدۇ. ئەتىياز پەسلى قۇرغاق بولسا كېسەللىك ئېغىر پەيدا بولىدۇ. دەرەخ بەك زىچ تىكىلگەن، باشقۇرۇلۇشى ناچار، نەملىك بىرقەدەر يۇقىرى بولغان باغلاردا كېسەللىك ئاسان پەيدا بولىدۇ. 5 -، 6 - ئايلاردا كېسەللىك پەيدا بولۇشى ئەۋجىگە چىقىدۇ.

3. ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى: (1) كۈز ۋە قىش پەسلىدە مېۋىلىك دەرەخلەرنى چاتاشقا بىرلەشتۈرۈپ، كېسەللەنگەن شاخلارنى كې-سىۋېتىش، تۆكۈلگەن يوپۇرماقلارنى بىر يەرگە يىغىپ كۆيدۈرۈۋېتىش، ياز-لىق نوتىلاردا كېسەللىك ئالامىتى كۆرۈلسە ۋاقتىدا ئۈزۈۋېتىش لازىم؛ (2) چېچەكلەشتىن بۇرۇن ۋە چېچەكلەشتىن كېيىن بىر قېتىم دورا چېچىش لازىم. بۇنىڭ ئۈچۈن 50% لىك مېتىل توپسىن (甲基托布津) نەملىنىشچان پاراشوكىنى 800 ھەسسە، 50% لىك باۋىستىن (多菌灵) نەملىنىشچان پاراشوكىنى 1000 ھەسسە، 40% لىك تىرىئادىمىفون (粉锈宁) نەملىنىش-چان پاراشوكىنى 2000 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ چېچىش كېرەك. (03)

ئانارلىق باغلارنى سۇغىرىش تېخنىكىسى

مۇيەسسەر جان قۇرباننىياز

(تارىم دەريا ۋادىسى خوتەن باشقۇرۇش ئىدارىسىدىن 848000)

ئانار دەرىخى مورفولوگىيەلىك ۋە بيولوگىيەلىك جەھەتلەردە باشقا مېۋىلىك دەرىخىلەردىن مەلۇم دەرىجىدە پەرقلىنىپ تۇرغاچقا، قۇرغاقچىلىق ۋە يۇقىرى تېمپېراتۇرىغا بەرداشلىق بېرەلەيدۇ، تۆۋەن تېمپېراتۇرىغا بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ. سۇ ساقلاش ئىقتىدارى ئەڭ تۆۋەن بولغان قۇم تۇپراقلار - دىمۇ بىمالال ئۆسەلەيدۇ، سۇ ۋە تۇپراققا بولغان تەلىپى ئانچە يۇقىرى ئەمەس. مۇنبەت ئەت تۇپراققا قارىغاندا قۇمساڭ تۇپراقتا ياخشى ئۆسۈش، مۇنداق تۇپراقنىڭ سۇ ساقلاش ئىقتىدارى ئاجىز، ھاۋا ئۆتۈشۈشچانلىقى ياخشى بولىدۇ. يەر ئاستى سۇ ئورنى يۇقىرى، شور، زەي، pH قىممىتى يۇقىرى ھەم سېغىز تۇپراقلاردا ياخشى ئاينىمايدۇ. سۇنىڭ سۈپىتىگە بولغان تەلىپىمۇ ئۆزگىچىرەك بولۇپ، ئانار ئادەتتە تاغلاردىن ئېقىپ كەلگەن قار، يامغۇر سۈيى، بۇلاق سۈيى بىلەن سۇغىرىلىدۇ، تۇز ۋە باشقا تەركىبلەر ناھايىتى ئاز مىقداردا بولغان قۇدۇق سۈيى بىلەن سۇغىرىلسۇمۇ بولىدۇ. تۇز ۋە باشقا تەركىبلەر كۆپ بولغان قۇدۇق سۈيى، سېغىز تەركىبى ياكى لاي - لاتقا مىقدارى يۇقىرى بولغان دەريا سۈيى، ھەر خىل بۇلغىنما سۇلار بىلەن سۇغىرىشقا بولمايدۇ. ئانار دەرىخى ئوق يىلتىز، يان يىلتىز، چاچما يىلتىز قاتارلىقلاردىن مۇكەممەل بولغان يىلتىز سىستېمىسى شەكىللەندۈرگەن بولۇپ، يېتىلگەن ئانار دەرىخىنىڭ ئوق يىلتىزى 3 - 4 مېتىر چوڭقۇر - لۇقتا، يان يىلتىزى 50 - 60 سانتىمېتىر، چاچما يىلتىزى 20 - 60 سانتىمېتىردىن چوڭقۇر بولغان دائىرىدە 8 - 10 مېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۆسۈپ، سۇ ۋە سۇدا ئېرىگەن مېنىرالنى ماددىلارنى سۈمۈرۈپ غول، يوپۇر - ماقارغا يەتكۈزۈشتە ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ. مېۋىگە كىرگەن چوڭ ئانار دەرىخىلىرى ئادەتتە باشقا مېۋىلىك دەرىخىلەرگە ئوخشاش سۇغا كۆپ

ئېھتىياجلىق بولمىسىمۇ، ئەمما مۇۋاپىق ۋاقىتتا ئوغۇتلاپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى سۇ بىلەن سۇغىرىش، ئانار دەرىخىنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىش ۋە كۆپلەپ مېۋە بېرىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئارقىلىق ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ.

ئانار دەرىخى سۇغا بولغان ئېھتىياجى ئەڭ تۆۋەن بولغان مېۋىلىك دە - رەخلەرنىڭ بىرى. كۈنلارنىڭ «ئانارنى چۆلگە تىك، ئەنجۈرنى كۆلگە» دەيدىغان گېپىدىنلا ئانار دەرىخىنىڭ سۇغا بولغان ئېھتىياجىنىڭ يۇقىرى ئە - مەسلىكىنى بىلىۋالالايمىز. ئەمما ئانار دەرىخىنىڭ تۇپراققا بولغان تەلپىسى ۋە يىلتىز سىستېمىسىنىڭ جايلىشىش ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ئانارلىق باغلارنىڭ سۇغىرىش ۋاقتى، سۇغىرىش قېتىم سانى، ھەر قېتىملىق سۇ - غىرىش نورمىسى ۋە ئومۇمىي سۇغىرىش نورمىسى قاتارلىقلار مەزمۇن قى - لىمىغان مۇقىم سۇغىرىش نورمىسىنى بېكىتىش رايونلار ئارا بەك ئوخشە - شىپ كەتمەيدۇ. شۇڭلاشقا جەنۇبىي شىنجاڭنى بىرلىك قىلىپ ھەر خىل تۇپراق ئەھۋالى، ئېتىز كىچىك كىلىماتى، ھۆل - يېغىن ئەھۋالى، پەرۋىش جەريانىدىكى ئوغۇتلاش، زىيانداش ھاشارلارنى يوقىتىش جەھەتتىكى ئوخ - شاش بولمىغان قاراشلار ئاساسىدا ھەم مول ھوسۇل ئېلىش، ھەم سۈنى تې - جەپ ئىشلىتىش جەھەتتە سىناقتىن ئۆتكەن سۇغىرىش تەجرىبىلىرىگە ئاساسەن، مېۋىگە كىرگەن ياش، ئوتتۇرا ۋە چوڭ ئانارلىق باغلارنى يىلىغا تۆت قېتىمدىن بەش قېتىمغىچە سۇغىرىش مۇۋاپىق بولىدۇ.

كۆمۈكتىن ئېچىپ چېچەكلەشكچە بولغان ئارىلىقتا بىر قېتىم سۇغى - رىلىدۇ. بۇ چېچەكلەشتىن بۇرۇن سۇغىرىش دەپمۇ ئاتىلىدۇ. ئانار دەرىخى جەنۇبىي شىنجاڭدىكى رايونلارنىڭ ھاۋا كىلىمات ئەھۋالىغا قاراپ، 3 - ئاي - نىڭ 20 - كۈنىدىن 4 - ئاينىڭ 10 - كۈنىگىچە بولغان ئارىلىقتا كۆ - مۈكتىن ئېچىلىدۇ. كۆمۈكتىن ئېچىلىپ 15 كۈنگىچە بولغان ئارىلىقتا ئېتىز بېشىدىن ھېسابلانغان ساپ سۇغىرىش نورمىسى بويىچە ھەر مو

يەرنى 65 - 75 كۇب مېتىر سۇ بىلەن سۇغارغاندا ئانار دەرەخنىڭ بىخ سۈرۈشىنىڭ ئالدى - كەينىدىن چېچەكلەشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىگىچە بولغان بىخ سۈرۈش، چېچەكلەش، يېڭى نوتلارنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە مېۋىلەش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينايدۇ.

چېچەكلەشتىن كېيىن، مېۋىلەشكە باشلىغاندىن مېۋىسى يېتىلگەنگە قەدەر بولغان ئارىلىقتا ئېتىز بېشىدىن ھېسابلانغان ساپ سۇغىرىش نورمىسى بويىچە ھەر مو يەرنى 55 - 65 كۇب مېتىر سۇ بىلەن بىر قېتىم سۇغىرىش لازىم. ئانار دەرىخى 5 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن 6 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە بولغان ئارىلىقتا چېچەكلەشكە بۇ قېتىمقى سۇغىرىش نوتلارنىڭ ئۆسۈشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، مېۋىلەش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، مېۋىنىڭ يوغىنىشىنى تېزلىتىش جەھەتتە مۇھىم رول ئوينايدۇ. ئانار چېچەكلەپ 15 كۈندىن كېيىن يالغان چېچەكلەر (ئەركەك چېچەك) يىگىلەپ تۆكۈلۈشكە باشلايدۇ. چېچەك چۈشۈپ بولغاندىن كېيىن سۇغىرىش ئەڭ مۇھىم پەيت ھېسابلىنىدۇ، ئەگەر باغدىكى ئانار دەرەخلىرى ياش ھەم ئوتتۇرا ياشلىق بولسا ياكى ئانار دەرەخنىڭ قۇر ئارىلىقىغا زىرا - ئەتلەر كىرىشتۈرۈپ تېرىلغان بولسا، بۇ ئارىلىقتا يەنە شۇ مىقداردىكى سۇ بىلەن ئىككىنچى قېتىم سۇغىرىش لازىم. لېكىن ئىككى قېتىملىق سۇغىرىش ئارىلىقى 25 كۈندىن كەم بولماسلىقى لازىم.

مېۋىسى يوغىناپ پىششقا باشلىغاندا ئاز مىقداردىكى سۇ بىلەن بىر قېتىم سۇغىرىلىدۇ. بۇ قېتىمقى سۇغىرىش نورمىسى ئېتىز بېشىدىن ھېسابلانغان ساپ سۇغىرىش نورمىسى بويىچە ھەر مو يەر 45 - 50 كۇب مېتىر سۇ بىلەن سۇغىرىلسا مۇۋاپىق بولىدۇ. بۇ قېتىملىق سۇغىرىش بىر تەرەپتىن مېۋىنىڭ يوغىناپ پىششىشىنى تېزلىتىپ، شۇ يىللىق

مەھسۇلاتنىڭ ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن زور مىقداردىكى ئۈنۈملۈك چېچەك بىخى شەكىللەندۈرۈپ، كېلەر يىلىمۇ مول ھۆسۈل ئېلىشقا ئاساس سالىدۇ. ئەگەر پىشش مەزگىلىدە كۆپ سۇغىرىلسا، مېۋە پوستى يېرىلىش، مېۋىدە ۋىروس پەيدا بولۇش ئالامەتلىرى يۈز بېرىپ، مېۋىنىڭ سۈپىتى ۋە تەمىگە زور دەرىجىدە تەسىر يېتىدۇ.

ئانار دەرىخى سوغۇققا چىدامسىز بولغانلىقى ئۈچۈن كەچ كۈزدە كۆ-مۈپ، ئەتىيازدا ئېچىلىدۇ. سۇ شارائىتى ياخشى بولغان جايلاردا كەچ كۈزدە ئېتىز بېشىدىن ھېسابلانغان ساپ سۇغىرىش نورمىسى 50 كۇب مېتىر سۇ بىلەن نېپىز بىر قېتىم سۇغىرىپ توك ياتقۇزۇش كېرەك، بۇ ئادەتتە تۇپراق توڭلاشتىن بۇرۇن سۇغىرىلىپ، بىر تەرەپتىن قىشتا ئانار دەرىخىنىڭ يىلتىز، غوللىرىنىڭ توڭلاپ قېلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، قىشتىن بىخەتەر ئۆتۈشىگە كاپالەتلىك قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن ئانار دەرىخىنىڭ غول، شاخلىرىنى توك باستۇرۇپ كۆمۈش، زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش ۋە كۈزلۈك ئوغۇتلاشنىڭ ئۈنۈمىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەھەتلەردە پايدىلىق رول ئوينايدۇ. سۇ شارائىتى ياخشى بولمىغان جايلاردا ئوتتۇرا، چوڭ ياش-تىكى دەرەخلەرگە توك ياتقۇزمىسىمۇ كېلەر يىللىق مەھسۇلاتقا ئانچە تەسىر يەتمەيدۇ. ئەمما كۆچەتلەر ۋە ياش دەرەخلەرنىڭ توك سۈيىگە تولۇق كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

يېڭىدىن ئەھيا قىلىنغان باغلارنى مول مېۋىگە كىرگەن باغلارغا قارىغاندا كۆپرەك سۇغىرىش كېرەك، ياش كۆچەتلەرنىڭ يىلتىزى قىسقا بولۇپ، ئۆزىگە ئېھتىياجلىق سۇنى تۇپراقتىن چوڭقۇر قاتلىمىدىن سۈمۈرەلمەيدىغان بولغاچقا، چوڭ دەرەخلەرگە قارىغاندا كۆپرەك سۇغىرىلىدۇ. ئادەتتە بىر يىل ئىچىدە 6 - 7 قېتىم سۇغىرىلسا مۇۋاپىق بولىدۇ، لېكىن ھەر قېتىملىق سۇغىرىش نورمىسى يېتىلگەن باغلارنىڭ سۇغىرىش نورمىسى بىلەن سېلىشتۇرغاندا ئاز ياكى تەڭ بولۇشى لازىم. (05)

ئۆزۈڭ ئارقىلىق سۇغىرىش ۋە سۇ ئۆلچەش ۋە سۇ ئۆلچەش ئارقىلىق سۇغىرىش

ئەخمەتجان باقى

(ئاتۇش شەھىرى ئارغۇ يېزىلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتىدىن 845350)

نۆۋەتتە رايونىمىزدا ئومۇميۈزلۈك يەر ئاستى سۈيى بايلىقى ھەققى ئال-
ماسلىق سىياسىتىنى يولغا قويغانلىقتىن، دېھقانلار سۇ تارتىپ سۇغىرىش-
تا پەقەت توك پۇلى ۋە ماشىنىلاشقان قۇدۇقتىن سۇ چىقىرىش ھەققىلا
تاپشۇرىدۇ. شۇڭا قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىشتا سۇ ئۆلچەش تېخنىكىسىنى
ئومۇملاشتۇرۇپ قوللىنىش، ئۆستەڭ ئارقىلىق سۇغىرىش رايونىدىكىدىن
ئارقىدا قالدى. قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىشتا كۆپىنچە تۇرۇبا ئارقىلىق يەت-
كۈزۈپ سۇغىرىش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغاچقا، قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىش رايو-
نىدىكى سۇ ئۆلچەش ئاساسلىقى تۇرۇبىدا سۇ ئۆلچەش تېخنىكىسىنىڭ قول-
لىنىلىشى ھېسابلىنىدۇ. نۆۋەتتە، رايونىمىزدا قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىش
رايونىدا كۆپرەك قوللىنىلغان سۇ ئۆلچەش ئۈسۈلى تۆۋەندىكىدەك بىر
نەچچە خىل: (1) سۇ مىقدارىنى بىۋاسىتە ئۆلچەش: ماشىنىلىق پومپىنىڭ
سۇ چىقىش ئېغىزىغا دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان سۇ سائىتى ياكى ئې-
قىم ئايرىش شەكلىدىكى ئېقىم مىقدارىنى ئۆلچىگۈچنى ئورنىتىپ، ھەر بىر
ئائىلىنىڭ ھەر قېتىملىق يەر سۇغىرىشقا ئىشلەتكەن سۇ مىقدارى بىۋاسىد-
تە خاتىرىلىنىدۇ. باشقۇرۇش سەۋىيەسى يۇقىرىراق بولغان بىر قىسىم قۇ-
دۇق بىلەن سۇغىرىش رايونىدا، بۇ خىل سۇ ئۆلچەش ئۈسۈلى قوللىنىلىد-
دۇ. ئارتۇقچىلىقى سۇنى توغرا ئۆلچەيدۇ، لېكىن سېلىنما مەبلەغى بىرقە-
دەر يۇقىرى ھەمدە سۇ سائىتىنى قوغداش ۋە توغلاپ قېلىشنىڭ ئالدىنى
ئېلىش قاتارلىق مەسىلىلەرنى ھل قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. دۆلىتىمىزدىكى

بەزى زاۋۇتلار ئىشلەپچىقارغان ئېلىپ يۈرۈشكە قولايلىق ئېلىپ كىتىش ماگ-
 نىتىلىق ئېقىم مىقدارىنى ئۆلچىگۈچ ياكى ئۇلتىرا ئاۋازلىق دولقۇن ئېقىم
 مىقدارىنى ئۆلچىگۈچلەر، نۇراقلىق سۇ سائىتىنىڭ ئاسان بۇزۇلۇشتەك
 كەمچىلىكىدىن ساقلىنالايدۇ. لېكىن شۇ دەقىقىدىكى ئېقىم مىقدارىنى خا-
 تىرىلىيەلەيدۇ ھەمدە پۈتۈشمە باھاسى يۇقىرى، مەشغۇلاتى مۇرەككەپ بول-
 غاچقا، دېھقانلار ئاسانلىقچە ئىگىلىيەلمەيدۇ؛ (2) سۇ بېرىش ۋاقتىنى خا-
 تىرىلەش: بۇ خىل سۇ ئۆلچەش ئۇسۇلىنى قوللىنىشتىكى ئالدىنقى شەرت
 پومپىدىن چىققان سۇنىڭ مىقدارىنى ئاساسىي جەھەتتىن مۇقىم ساقلاش
 بولۇپ، ھەر بىر ئائىلىلىك دېھقان يەرنى سۇغارغاندا، پەقەت پومپا ئېچىلغان
 ۋە ئېتىۋېتىلگەن ۋاقىتتا خاتىرىلەيدۇ. بۇ خىل ئۆلچەش ئۇسۇلى گەرچە
 ئەمەلىي سۇغىرىشقا ئىشلىتىلگەن سۇ مىقدارىنى ھېسابلاش ئېنىقلىق دە-
 رىجىسىگە يەتمەسمۇ، لېكىن مەشغۇلاتى ئاددىي بولغاچقا، دېھقانلار ئاسان
 قوبۇل قىلىدۇ. سەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىش رايونىدا
 ئومۇملاشتۇرۇلۇپ قوللىنىلغان IC كارتوچكىلىق سۇغىرىشنى باشقۇرۇش
 سىستېمىسى سۇ بېرىش ۋاقتىنى خاتىرىلەشنى ئاساس قىلىدىغان ئۆلچەش
 ۋاسىتىسى ھېسابلىنىدۇ. دېھقانلارنى يەر سۇغىرىشتىن ئىلگىرى ئاۋۋال
 IC كارتوچكىسى سېتىۋېلىپ يەرنى سۇغارغاندا، IC كارتوچكىنى ئاپتوما-
 تىك كارتا سۈرگۈچ سەپلەنگەن ماشىنىلاشقان قۇدۇق مەشغۇلاتى ئاپتوماتىك
 تىزگىنلەيدۇ. شۇنداق قىلىپ ئىلگىرىكى ئاۋۋال يەرنى سۇغىرىپ ئاندىن
 پۇل ئېلىش ئۇسۇلى، ئاۋۋال پۇل تاپشۇرۇپ ئاندىن يەر سۇغىرىش ئۇسۇلىغا
 ئۆزگەرتىلدى. بۇ ئۇسۇل سۇ ئىشلىتىشنى باشقۇرۇشقا پايدىلىق بولدى؛
 (3) ئىشلەتكەن توك مىقدارىنى خاتىرىلەش: قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىش

رايوندا دېھقانلار يەر سۇغارغاندا، تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك ئاساسلىق خىرا-جەت توك پۇلى ھېسابلىنىدۇ. شۇڭا ھەر بىر ماشىنىلاشقان قۇدۇققا توك سائىتى سەپلەپ، ئىشلەتكەن توك مىقدارى ئارقىلىق، ئىشلەتكەن سۇ مىقدارىنى ھېسابلاش، نۆۋەتتە قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىش رايونىدا ئەڭ كۆپ قوللىنىلغان ھېسابلاش ئۇسۇلى ھېسابلىنىدۇ. گەرچە سۇ پومپىسىدىكى ئىشلەش ئەھۋالى ۋە يەر ئاستى سۈيى چوڭقۇرلۇقىنىڭ ئۆزگىرىش سەۋەبىدىن، سۇ مىقدارى بىلەن توك ئىشلىتىش مىقدارى مۇقىم مۇنا-سۈۋەتنى ساقلاپ توك سائىتىدىكى سانلارنى خاتىرىلىگەندە، ئەمەلىي سۇغىرىشقا ئىشلەتكەن سۇ مىقدارىنى توغرا ھېسابلىغىلى بولسىمۇ، لېكىن توك پۇلى ۋە ماشىنىلاشقان قۇدۇققا سۇ چىقىرىش ھەققىلا ئا-لىدىغان قۇدۇق ئارقىلىق ھېسابلاپ ھەق ئېلىش ئەڭ ئاددىي بولغاچقا، دېھقانلارمۇ ئاسان قوبۇل قىلالايدۇ.

يۇقىرىقىلار قۇدۇق ئارقىلىق سۇغىرىش رايونىدا سۇ ئۆلچەپ ھەق ئېلىشتىكى ئاساسلىق ئۈچ خىل ئۇسۇل بولۇپ، باشقۇرۇش سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، بەزى جايلاردا 1 - خىل ئۇسۇل بىلەن 3 - خىل ئۇسۇل ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلۈپ قوللىنىلدى ياكى 2 - خىل ئۇسۇل بىلەن 3 - خىل ئۇسۇل ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلۈپ قوللىنىلىپ، توك پۇلىنى توك سائىتىدىكى سان بويىچە تاپشۇرغان، ماشىنىلاشقان قۇدۇق-تا سۇ چىقىرىش ھەققى قاتارلىقلارنى ئەمەلىي سۇ ئىشلىتىش مىقدارى ياكى پومپىنى ئىشلىتىش ۋاقتى بويىچە پۇل تاپشۇ-رۇشقا يۈزلەندۈرۈلدى. (05)

ئېرىق - ئۆستەڭلەردىكى سىڭىش ۋە ئالدىنقى قېلىش ئۆزگىرىشلىرى

پانگول قۇتلۇق

(ئانۇش شەھەرلىك سۇچىلىق ئىدارىسىدىن 845350)

دەريا ياكى سۇ ئامبىرىدىن ئۆتەڭگە باشلانغان سۇ ئېتىزغا بارغۇچە ئۇزۇن مۇساپىنى بېسىپ ئۆتدۇ، بۇ جەرياندا سۇنىڭ بىر قىسمى سىڭىپ ۋە پارلىنىپ يوقىلىدۇ. سۇنىڭ يوقىلىشىنى مۇنداق ئۈچ خىلغا بۆلۈشكە بولىدۇ. بىرىنچىسى، پارغا ئايلىنىپ يوقالغان سۇ؛ ئىككىنچىسى، باشقۇرۇشنىڭ مۇۋاپىق بولماسلىقى تۈپەيلىدىن يوقالغان سۇ، ئۈچىنچىسى، سىڭىپ يوقالغان سۇ. ئېرىق - ئۆستەڭلەردىكى سىڭىپ يوقىلىش، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنىڭ تېگى ۋە ئاتكوسى ئارقىلىق تۇپراققا سىڭىپ كەتكەن سۇلارنى كۆرسىتىدۇ. سۇنىڭ سىڭىپ يوقىلىشى تۇپراقنىڭ خۇسۇسىيىتىگە، يەر ئاستى سۈيىنىڭ جايلىشىش ئورنىغا، سۇدىكى لاي - لاتقا مىقدارىغا، ئېرىق - ئۆستەڭنىڭ ئۇزۇنلۇقىغا ۋە گىدروۋولكىلىق ئۆلچەملىرىگە (ھۆل - لەنگەن پىرىمېتىرنىڭ چوڭ - كىچىكلىكى، سۇ چوڭقۇرلۇقى ۋە ئېقىم مىقدارى)، سۇ تەقسىملىگۈچى ۋە تەڭشىگۈچى ئىنشائاتلارنىڭ سانىغا باغلىق بولىدۇ. ئېرىق - ئۆستەڭلەر قانچىكى ئۇزۇن، ھۆللەنگەن پىرىمېتىر بىلەن سىڭىش كوئېففىتسېنتى قانچە چوڭ بولسا، ئۇنىڭدىكى سۇنىڭ سىڭىپ يوقىلىشى شۇنچە كۆپ بولىدۇ.

ئالدىنقى ئېلىش ئۇسۇلى: (1) باشقۇرۇش چارىسى: قۇرۇلۇشنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش ۋە سۇنى پىلانلىق، تېجەشلىك ئىشلىتىش كېرەك. قۇرۇلۇش باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئېرىق - ئۆستەڭ سىستېمىسىنى ياخشىلاپ، بۇزۇلغان يەرلەرنى رېمونت قىلىپ، مۇھاپىزەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، پىلانلىق، تېجەشلىك سۇغىرىشنى يولغا قويۇش ئارقىلىق، ئېرىق - ئۆستەڭ سىستېمىسىنىڭ ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش كوئېففىتسېنتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە كۆرۈنەرلىك رول ئوينايدۇ. (2) قۇرۇلۇش چارىسى: بۇ سىستېمىنىڭ ئەڭ ئاز بولغان ئېرىق - ئۆستەڭلەر توغرا كەسمە يۈزىنى قۇرۇش،

ئېتىز تەجرىبىلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ۋە تەجرىبە بېرىش ئالامىتى سۇغىرىش ئاساسى ئالدىن تەييارلىنىش كېرەك

تۈرسۈنگۈل جامال

(ئاتۇش شەھىرى ئازاق يېزىلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتىدىن 845350)

ھەرقانداق بىر ئېتىز تەجرىبىسى تەجرىبە تېمىسىنى تاللاش، تەجرىبە لايىھەسىنى تۈزۈش، مەزمۇن ۋە كاندۇكلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش، تېرىپ ئۆس-تۈرۈش، ئېتىز - ئېرىق پەرۋىشى، ئېتىزلاردا تەكشۈرۈپ خاتىرىلەش، سۇ-غىرىش، ئىستاتىستىكا قىلىش ۋە خۇلاسە قىلىش قاتارلىق بىر يۈرۈش جەريانلار ئارقىلىق تاماملىنىدۇ. ئېتىز تەجرىبىلىرىنى ياخشى ئىشلەش ياكى ئىشلىمەسلىك ئەمەلىيەتتە ئېتىز تەجرىبىلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇش تەرتىپىگە ئەھمىيەت بېرىش - بەرمەسلىك بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولدى. دۇ. بولۇپمۇ «سۇ يېزا ئىگىلىكىنىڭ جان تومۇرى»، «ھوسول ئېلىش - ئالاماسلىق سۇغا باغلىق» بولۇپ، ئېتىز تەجرىبىلىرىنى ئىشلىگەن ۋاقىتدا ئىشلەنگەن ئېتىز تەجرىبىلىرىدىكى زىرائەتلەرنىڭ ياخشى ئۆسۈپ

تۇپراقنىڭ سۇ ئۆتكۈزۈشچانلىقىنى تۆۋەنلىتىش، ئېرىق - ئۆستەڭلەرنى يۈزلەش ۋە يېپىق سۇغىرىش سىستېمىسى قۇرۇش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇنىڭدىن سىرت ھازىر كۆپ قوللىنىۋاتقان سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش تۈرلىرى تۆۋەندىكىچە: ① توپا بىلەن يۈزلەپ سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ ② تاش بىلەن يۈزلەپ سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ ③ بىتون بىلەن يۈزلەپ سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ ④ ئاسفالىتلىق ماتېرىياللار بىلەن يۈزلەپ سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ ⑤ يالتىراق يوپۇق بىلەن يۈزلەپ سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ ⑥ باشقا ئۇسۇللار بىلەن يۈزلەپ سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يەنى سۈنئىي شورلاشتۇرۇش بىلەن سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە لايىھەلىنىپ سىڭىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش قاتارلىقلار. (05)

يېتىلىشى ۋە ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن سۇغىرىش ئامىلىنى ئەڭ ئاۋۋال ئوي-لىشىش كېرەك. ئەڭ ياخشى بولغان سۇغىرىشقا كاپالەتلىك قىلغاندىلا تەجرىبە ئۈنۈملۈك بولۇپ پايدىلىنىش قىممىتى بولىدۇ.

1. ئېتىز تەجرىبە پىلان تېمىسىنى تاللاش ۋە بېكىتىشنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى: ئىشلەپچىقىرىشتىكى ھەل قىلىش ئىنتايىن زور بولغان مەسىلەلەرنى تەجرىبە تېمىسى قىلىپ تاللاش كېرەك. كونكرېت قىلىپ ئېيتقاندا: (1) رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات ئېھتىياجىغا ئاساسەن ئوتتۇرىغا قويۇلغان تەتقىقات تېمىلىرى؛ (2) ئامما ئارىسىدىكى تاللاش - تارتىش بولۇۋاتقان، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشقا ئائىت مەسىلىلەر؛ (3) ئاممىدىكى ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدىكى ئۈنۈملۈك تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاستىدا تېخىمۇ بىرقەدەر ئىلگىرىلىگەن ھالدا تەتقىق قىلىشقا تېگىشلىك مەسىلىلەر؛ (4) يېڭى تېخنىكا، ئەلا سۈپەتلىك سورتلارنى كېڭەيتىشتە ئۈلگە كۆرسىتىش قاتارلىق مۇھىم مەسىلىلەرنى تەجرىبە تەتقىقات تېمىسى قىلىپ بېكىتىش كېرەك. ئېتىز تەجرىبە پىلانىنىڭ تېمىسىنى تاللاش ۋە بېكىتىش جەريانىدا بېكىتمەكچى بولغان مەزمۇنلاردىكى ئاساسىي ھالقىلار - دىكى سۇ مەنبە ئامىلى، ئاممىنىڭ ئۇزۇن يىللاردىن بۇيانقى سۇغىرىش تەجرىبىسى، سۇغىرىش ۋاقتى، سۇ مىقدارىنى تەجرىبە تېمىسىغا كىرگۈزۈش كېرەك. چۈنكى ياخشى، ئۈنۈملۈك تېمىدا تاللانمىسا، تەجرىبىنىڭ ھېچقانداق پايدىلىنىش قىممىتى ۋە ئەھمىيىتى بولمايدۇ.

2. تەجرىبە پىلانىنى تۈزىتىشتە تۆۋەندىكى مەزمۇنلار بولۇش لازىم. (1) ئىشلەنمەكچى بولغان ئېتىز تەجرىبىسىنىڭ نامى؛ (2) تەجرىبىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى؛ (3) تەجرىبىگە ئاساسلىق يېتەكچىلىك قىلغۇچى ۋە ئىجرا قىلغۇچى؛ (4) تەجرىبە ئىشلەنمەكچى بولغان ئورۇن، ۋاقىت، تەجرىبە ئېتىزىنىڭ ئورنى، تۇپراق، يەر تۈزۈلۈشى قاتارلىقلارنىڭ ئاساسىي ئەھۋالى؛ (5) تەجرىبە - تەتقىق قىلماقچى بولغان ماتېرىياللار؛ (6) تەجرىبە ئېتىزى لىرىنىڭ كۆلىمى، بىر تەرەپ قىلىنىش پىلانى، كاندۇكلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش.

رۇش، ئېتىز ئىسھېمىسى، زىرائەتنىڭ ھەربىر كاندۇكلاردىكى ئورۇنلاش-
تۇرۇش سانى، ئومۇمىي تۈپ سانى، تەجرىبە رايونىنىڭ تۇپراق ئەھۋالى،
جۇغراپىيەلىك ئورنى، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى، ئالدىن تېرىلغان زىرا-
ئەت تۈرى تەجرىبە لايىھەسى كاندۇكلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش تەكرار قېتىم
سانى؛ (7) سۇغىرىش ئۈچۈن يېتەرلىك سۇ مەنبەسى، سۇغىرىش لىنىيەسى،
ھەر قېتىملىق سۇغىرىش پىلانى، يىللىق ئومۇمىي سۇغىرىش پىلانى؛ (8)
تەجرىبە رايونىنىڭ ئېتىز - ئېرىق پەرۋىشىگە قويۇلىدىغان تېخنىكا-
لىق تەلەپ، تېرىش، باشقۇرۇش تەدبىرى؛ (9) ئېتىزدا تەكشۈرۈپ خاتى-
رىلەش ۋە تەكشۈرۈپ ئانالىز قىلىش، ئۆلچەش تۈرى ئۇسۇلى؛ (10)
تەجرىبە ئىشلەش ئۈچۈن يېتەرلىك راسخوت، ئەسۋاب، ئۈسكەنە، ماتې-
رىيال تولۇق بولۇش كېرەك.

يېزا ئىگىلىك زىرائەتلىرىنىڭ بىرلىك مەھسۇلاتىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن،
ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاش، ئەلا سۈپەتلىك سورتلارنى تاللاپ
تېرىش، ئىلغار تېخنىكىلىق ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى، ئىلغار سۇغىرىش
ئۇسۇلىنى قوللىنىش زۆرۈر. بۇ ئارقىلىق زىرائەتلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىش
جەريانىدىكى ھەرقايسى ئايىلار بويىچە ئېھتىياجلىق سۇ مىقدارى بويىچە تو-
لۇق سۇغىرىپ، زىرائەتلەرنىڭ ياخشى ئۆسۈشىگە، مول ھوسۇل ئېلىشقا
كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

3. تەجرىبە رايونىنى تاللاشتا تۆۋەندىكىدەك ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك.
(1) ۋەكىل خاراكتېرلىك بولۇش كېرەك. تەجرىبە ئېتىزلارنىڭ يەر شارائىتى
ئىنتايىن تۇپراق ئۈنۈمدارلىق سۇغىرىش شارائىتى قاتارلىق ئامىللار چوڭ ئې-
تىزلارغا ۋەكىل قىلالايدىغان بولۇش كېرەك؛ (2) تەجرىبە ئېتىز قىلىپ

كېۋەزنى سۇ كېچىپ سۇغىرىش ئۇسۇلى

سەيدىگۈل قۇربان

(ئاتۇش شەھىرى غۇستۇنئاتۇش بازارلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتىدىن 845350)

سۇ كېۋەزنىڭ مۇھىم تەركىبى قىسمى بولۇپ، پۈتكۈل ئۆسۈپ يېتىلىش جەريانىدا تۇپراقتىكى سۇنى سۈمۈرۈشكە موھتاج بولىدۇ. كېۋەزنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىدىكى سۇغا بولغان ئىھتىياجغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، تۆۋەندىكىلەرنى ياخشى ئىشلەش كېرەك.

1. تېرىش مەزگىلىدىكى سۇغىرىشقا دىققەت قىلىش كېرەك: بۇ بىر قېتىملىق زۆرۈر بولغان سۇغىرىش ھېسابلىنىدۇ، شۇڭا سۇغىرىش ئۈسۈلىنى ئويلىشىپلا قالماي، يەنە سۇغىرىش ۋاقتىنىمۇ ئويلىشىش بەك مۇھىم. سۇغارماسلىق سەۋەبىدىن تۇپراق تېمپېراتۇرىسى تۆۋەنلەپ، مايسا ئۈنۈپ چىقىشقا تەس يېتىشىدىن ساقلىنىش كېرەك. كېۋەزنى مايسا مەزگىلىدىن تارتىپ ھەرخىل ئۆسۈپ يېتىلىش باسقۇچلىرىدا ۋاقتىدا مۇۋاپىق سۇغىرىشتا دىققەت قىلغاندا مەھسۇلاتنى يۇقىرى كۆتىرىشكە كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

2. قۇرغاقچىلىققا چىداملىق سورتىنى تاللاپ، قۇرغاقچىلىققا قارشى تۇرۇش كۈچىنى ئاشۇرۇش لازىم.

بېكىتكەن ئېتىز تەكشى بولۇش كېرەك. ئېتىز تەكشى بولغاندا سۇغىرىلغان ۋاقىتتا ئېتىزنىڭ ھەرقايسى قىسىملىرىغا سۇ تەكشى يېتىپ بېرىپ، زىرائەتلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشى سۇ بىلەن تەكشى تەمىنلىنىدۇ؛ (3) تۇپراق ئۈنۈمدارلىقىنى خىمىيەلىك ئانالىز قىلىش كېرەك. يەنى تۇپراق تىكى ئىشقارلىق ماددىلار، تۇپراقتىكى ئاساسىي تەركىبىنى تەكشۈرۈپ ئانا-لىز قىلىش لازىم؛ (4) تەجرىبە ئېتىزلىرىنى ئورمان بەلبېغى، چوڭ دە-رەخ تۈۋىدىن 30 - 50 سانتىمىتىر يىراقلىقتا ئورۇنلاشتۇرۇش ھەمدە چوڭ ئېرىق - ئۆستەڭ قۇرۇق، كۆل، بولاق تۈۋىدىن 100 مېتىردىن يىراق ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك. (05)

3. ئېقىتىپ ئوغۇتلاش قاتارلىق زىرائەتنى سۇغىرىشقا بىرلەشتۈرۈپ ئوغۇتلاش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئوزۇقلۇقنى تەڭپۇڭ تەمىنلەش ياكى ئو-غۇتلاش ئۇسۇلى بولسا زىرائەتنىڭ سۈدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشنىڭ ئەڭ ئۈنۈملۈك ئۇسۇلى ھېسابلىنىدۇ. ئوخشاش بولمىغان ئېتىزنىڭ تۇپراق ئەھۋالى ۋە زىرائەتنىڭ ئوخشاش بولمىغان مەزگىل-لەردىكى سۇغا بولغان تەلپىگە ئاساسەن مۇۋاپىق ئوغۇتلاش، تەڭشەپ ئوغۇتلاش ئاساسىدا مۇۋاپىق سۇغىرىپ، سۇغىرىش ۋە تەبىئىي سۈدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى يۇقىرىلىتىپ، مەھسۇلاتى ۋە سۈپىتىنى يۇقىرى-لىتىشقا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

4. غۇنچىلاش مەزگىلىدىكى سۇغىرىش مىقدارىنى ئازلىتىپ، چېچەكلەش ۋە غوزىلاش مەزگىلىدىكى سۇغىرىش مىقدارىنى كۆپەيتىش كېرەك. كېۋەز-نىڭ چېچەكلەش مەزگىلى ئەڭ ئىسسىق پەسىلگە توغرا كېلىدۇ، بۇ مەزگىل كېۋەزنىڭ ئوزۇقلۇق ئۆسۈشى بىلەن كۆپىيىپ ئۆسۈشى كۈچەيگەن مەزگىل بولۇپ، سۇ يېتىشمەسە ئوڭايلا غۇنچىلارنىڭ تۆكۈلۈپ كېتىشىنى كەل-تۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن بۇ مەزگىلدە 1 - 2 قېتىم سۇغى-رىپ، كېۋەزنىڭ سۇغا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ، نورمال ئۆسۈپ يېتىلىشىگە كاپالەتلىك قىلغاندا، غوزىنىڭ ئېغىرلىقىنى ۋە سۈپىتىنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

5. پاختا ئېچىلغان مەزگىلدە سۇغىرىشقا دىققەت قىلىش كېرەك: بۇ مەزگىلدە سۇغارغاندا كېۋەزنىڭ قۇرغاقچىلىققا قارشى تۇرۇش كۈچىنى ئاشۇرۇپ، بالدۇر ئاجىزلىشىشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، غوزىسىنىڭ چوڭ، ئېغىر بولۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، پاختا مەھسۇلاتى ۋە سۈپىتىنى يۇ-قىرى كۆتۈرۈشكە پايدىلىق بولىدۇ. (05)

سېغىن غەنىڭنىڭ تۇيۇقىنى ئاسراشتىكى مۇھىم نۇقتىلار

رايىلە پولات

(ئاپتونوم رايونلۇق چارۋىچىلىق باش پونكىتىدىن 830000)

1. كۈندىلىك ئوزۇقلۇق رېتسىپى مۇۋاپىق بولۇش كېرەك. كۈندىلىك يەم - خەشكى تەركىبىدىكى كالتسىي، فوسفور نىسبىتىنىڭ تۇپاققا بولغان تەسىرى ناھايىتى چوڭ بولىدۇ. سېغىن غەنىڭنىڭ كۈندىلىك يەم - خەشكى تەركىبىدە كالتسىي ياكى فوسفور يېتىشمەسە ئۈستىخان شالاڭ - لىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئەگەر كالتسىي ۋە فوسفورنىڭ مىقدارى ئېشىپ كەتسە سىنىڭ قاتارلىق ئېلىمىنتلار بىلەن ئۆزئارا قارشىلىشىش شەكىللىنىپ قالىدۇ - دە، سىنىڭ يېتىشمەسلىك كۆرۈلىدۇ. سىنىڭ يېتىشمەسلىكىدە تۇپاق مۇڭگۈزلىشىپ، ئاسانلا تۇپاق چىرىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇڭا كالتسىي ۋە فوسفور ماددىسى زىيادە كۆپ بولۇپ كەتسىمۇ ئوخشاشلا تۇپاق چىرىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئادەتتە كالتسىي، فوسفور نىسبىتى 1:2 ياكى 1:3 بولسا مۇۋاپىق بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا كۈندىلىك يەم - خەشەك تەركىبىدە ۋىتامىن D كەمچىل بولغاندىمۇ ئوخشاشلا تۇپاق كېسەللىرى كۆرۈلىدۇ. شۇڭا سۈپەتلىك يىرىك يەم - خەشەك بېرىشكە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك. ئەگەر بوغۇزنى بەك كۆپ بەرگەندە، بولۇپمۇ كاربون - سۇ بىرىكمىسىنى كۆپ بەرگەندە چوڭ قېرىننىڭ كىسلاتالىقى ئېشىپ كېتىپ، ئاسانلا تۇپاق كېسەللىكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئەگەر بوغاز بولۇپ قالسا ئاقسىل يېتىشمەي، تۇپاقنىڭ غەيرىي يېتىلىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىپ، تۇپاق يېرىلىش قاتارلىق كېسەللىكلەر كۆرۈلىدۇ. شۇڭا بوغۇز ۋە يىرىك يەم - خەشەك نىسبىتى مۇۋاپىق بولۇش كېرەك. ئادەتتە بوغۇز ۋە يىرىك يەم - خەشەك نىسبىتى سېغىن غەنىڭنىڭ ئىكەنلىكىنىڭ ھەرقايسى سېغىش باسقۇچلىرىدا ئوخشىمايدۇ. سېغىشنىڭ ئالدىنقى، ئوتتۇرا، ئاخىرقى باسقۇچلىرىدا بۇلارنىڭ نىسبىتى 50:50، 40:60، 60:40 بولسا مۇۋاپىق بولىدۇ.

2. مۇھىت تازىلىقىنى ياخشى ئىشلەش، ئىنەكنىڭ تۇيۇقىنى قەرەللىك تەكشۈرۈش، تۇياق ئاسراش خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەش كېرەك. ئىنەك تۇرۇۋاتقان مۇھىتنىڭ ياخشى - يامان بولۇشى تۇياق كېسەللىكى پەيدا بولۇشىنىڭ مۇھىم ئامىللىرىدىن بىرى ھېسابلىنىدۇ. كالا قوتىنى ۋە ھەرىكەت مەيدانلىرىنىڭ مۇھىت تازىلىقىنى ياخشى ئىشلەش، قىغ، تاش قاتارلىقلار - نى ۋاقتىدا تازىلاش، ئەستايىدىل دېزىنېفېكسىيە قىلىش، قوتان ۋە ھەرىكەت مەيدانلىرىنى پاكىز ھەم قۇرغاق قىلىش ئارقىلىق تۇياق ساغلاملىقىغا كالا - پالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. قەرەللىك ھالدا تۇياق تەكشۈرۈش ۋە ئاسراش بىر تۈرلۈك ناھايىتى مۇھىم خىزمەت بولۇپ، تۇياق چىرىش، ئاقساق مې - ئىش ھەم باشقا تۇياق كېسەللىكلىرىنىڭ يۈز بېرىشىنى زور دەرىجىدە ئازايتىدۇ. ھەر كۈنى كالىلارنى كۆزىتىپ، تۇياقتا مەسىلە بار كالا بايقالسا ۋاقتىدا تەدبىر قوللىنىش، ھەر يىلى ئىككى قېتىم فورمالىن (福尔马林) بىلەن دېزىنېفېكسىيە قىلىش ياكى مىس سۇلفات (硫酸铜) ئېرىتمىسىگە كالىلارنىڭ تۇيۇقىنى چىلاش كېرەك. ھېچ بولمىغاندا سېغىن ئىنەكلەرنى تۇغۇشتىن 3 - 6 ئاي بۇرۇن ۋە تۇغۇپ 120 كۈندىن كېيىن بىر قېتىمدىن تۇياق ئاسراش كېرەك. (02)

(بىشى 29 - بەتتە)

ئىدا بۇ خىل كېسەللىكنىڭ زىيىنىغا ئۇچرايدۇ. يوپۇرماقتا كېسەللىك كۆ - رۇلسە، يوپۇرماق ئارقىسىدا سۈزۈك يۇمىلاق شەكىلدىكى كېسەللىك دېغى پەيدا بولۇپ، كېيىن كېڭىيىپ قارا رەڭگە ئۆزگىرىپ، مايسا غولغىچە كې - ئىيىپ، مايسىنىڭ سۈنۈپ نابۇت بولۇشى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ھەقىقىي يوپۇرماقتا كېسەللىك كۆرۈلسە، كېسەللىك دېغى قوڭۇر يېشىل رەڭدە بو - لۇپ، كېيىن قېنىق قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىدۇ، ئەتراپتىكى يوپۇرماق تومۇ - رىنىڭ تەسىرىدە كېسەللىك دېغى كۆپ بۇرچەكلىك شەكىلگە كىرىدۇ. قىسمەن ھاللاردا كېسەللىك دېغى يوپۇرماق تومۇرىنى بويلاپ كېڭىيىپ، يوپۇرماق تومۇرى ئەتراپىنى چۆرىدەپ، قوڭۇر رەڭدە سىزىقچە شەكىللىك داغ پەيدا قىلىپ، كېسەللەنگەن يوپۇرماق غۇژمەكلىشىپ قۇرۇلىدۇ. (05)

يېڭى سېتىۋالغان ياكى چوڭ رېمونتتىن چىققان تىراكتورلارنى كۆرۈۋالغۇن ئۆزىڭىز

تۇرغۇن ئەمەت

(باي ناھىيە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىدىن 842300)

يېڭى سېتىۋالغان ياكى چوڭ رېمونتتىن چىققان تىراكتورلارنى چو - قۇم ئىشلىتىش چۈشەندۈرىشىدە كۆرسىتىلگەن تەلەپ بويىچە كۆندۈرۈش كېرەك. تىراكتورلاردىكى دېتاللارنىڭ يۈزى كۆرۈنۈشتە ناھايىتى سىلىق بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە تېگىشىش يۈزىنىڭ كۆلىمى ئەسلىدىكىدىن كىچىك، دېتاللارنىڭ يۈزى ئۇنچىۋالا سىلىق بولمايدۇ. تىراكتورلار تېخنىكىلىق تە - لەپ بويىچە كۆندۈرۈلسە ئۆزئارا ھەرىكەتلىنىدىغان دېتاللارنىڭ ئۇپرىشى ئەڭ تۆۋەن چەككە چۈشىدۇ ھەم ماسلىشىشچانلىقى ئاشىدۇ. ئەگەر تەلەپ بويىچە كۆندۈرمەي ئىشلىتىلسە دېتاللارنىڭ ماسلىشىش يۈزى قىزىپ شەكلى ئۆزگىرىش، زەخمىلىنىش، ئويمان پەيدا بولۇش، ئېغىر بولغاندا كاھىش كۆيۈپ، جەينەكلىك ئوقنى تۇتۇۋېلىشتەك ئەھۋاللار يۈز بېرىدۇ. شۇڭا يېڭى سېتىۋالغان ياكى چوڭ رېمونتتىن چىققان تىراكتورلارنى چو - قۇم كۆندۈرۈش لازىم.

1. تىراكتورنى كۆندۈرۈشتىن ئىلگىرىكى نەييارلىق: كۆندۈ - رۈشتىن ئىلگىرى تىراكتورنىڭ سىرتقى قىسمىنى پاكىزلاش، بارلىق سىرتقى چىڭىتقۇچى بولتا، گايكىلارنى تولۇق چىڭىتىش، بەلگىلەنگەن بارلىق توچكىلارنى تولۇق مايلاش، موتور كارتورى (ماي تەڭلىسى) گە، سۈ - رەت ئۆزگەرتىش كارۇپكىسىغا ئاپتۇل تولۇقلاش، ھاۋا تازىلىغۇچىنى تەكشۈ - رۈش، ماي باكمغا دېزىلىن تولۇقلاش، سوۋۇتۇش سۈيى تولدۇرۇش لازىم. ئاندىن موتورنى ئوت ئالدۇرۇپ 10 مىنۇت ئەتراپىدا ئايلاندۇرۇپ، موتور خىزمىتىنىڭ نورمال ياكى نورمال ئەمەسلىكىنى كۆزىتىش لازىم.

2. يېڭى سېتىۋالغان ياكى چوڭ رېمونتتىن چىققان تىرا - تورلارنى كۆندۈرۈش: (1) موتور يۈكسىز ھالەتتە (تىراكتورنى ئورنىدىن قوزغىماي) تۆۋەن سۈرەتتىن يۇقىرى سۈرەتكە قاراپ تەدرىجىي ئايلاندۇرۇ - لىدۇ؛ (2) تىراكتورنى يۈكسىز (چاتما سايمان سۈرەتمەي) ماڭدۇرۇپ، تۆۋەن

سۈرەتتىن تەدرىجىي سۈرئىتىنى ئاشۇرۇپ كۆندۈرۈش لازىم. تىراكتورنى ھەر بىر خوتتا 30 مىنۇتتىن ماڭدۇرۇپ رولىنى ئوڭ - سولغا بۇرۇش، تور - مۇزنى كۆپ قېتىم ئىشلىتىش ئارقىلىق سىلىقلاپ كۆندۈرۈش لازىم. مۇف - تا، خوت يۆتكەش، رولىنىڭ ۋە تورمۇزنىڭ ئىشەنچلىك ئىشلەيدىغان ۋە ئىشلىمەيدىغانلىقىنى كۆزىتىش لازىم. ئەگەر تىراكتورنى يۈكسىز كۆندۈرۈش جەريانىدا غەيرىي ئاۋاز سېزىلسە دەرھال سەۋەبىنى تېپىپ چىقىپ، بىر تەرەپ قىلغاندىن كېيىن داۋاملىق كۆندۈرۈش لازىم؛ (3) تىراكتورنى يۈكۈك كۆندۈرۈش: بۇنىڭدا يۈكنى تەدرىجىي كۆپەيتىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، تىراكتور ھەر بىر خوتتا بىر سائەتتىن، يۈكنى تەدرىجىي كۆپەيتىپ ماڭدۇرۇپ كۆندۈرۈلىدۇ. ھەر بىر تىراكتورنىڭ چۈشەندۈرۈش قوللانمىسىدا كىيىن يۈرۈش تېزلىكى (خوت ئورنى)، كۆندۈرۈش ۋاقتى ۋە ئەڭ يۇقىرى يۈك نۆمىسى قاتارلىق تەلەپلەرگە ئاساسەن كۆندۈرۈش تەلەپ قىلىنىدۇ.

3. تىراكتورنى كۆندۈرۈپ بولغاندىن كېيىنكى تەكشۈرۈش:
 تىراكتورنى كۆندۈرۈش باسقۇچى تاماملانغاندىن كېيىن دەرھال ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. چۈنكى كۆندۈرۈش جەريانىدا تىراكتورنىڭ مايلاش سىمسىزىمىسىدا كۆپ مىقداردا مېتال ئۇۋاقلار پەيدا بولىدۇ ۋە تېخىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا تەكشۈرۈپ تەكشۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ. شۇڭا تىراكتورنى كۆندۈرۈپ بولغاندىن كېيىن ماي تەكشۈرۈش ئاپتولىنى قىززىق پېتى چۈشۈرۈپ، ئورنىغا دېزىلدىن قاچىلاپ، ماتورنى ئۈچ مىنۇت ئەتراپىدا ئايلاندۇرۇپ، دېزىلدىن پاكىزە چۈشۈرۈۋېتىپ يەنە يېڭى ئاپتول قاچىلىنىدۇ. ئاندىن سىلىندىر قاپقىنى گايكىسىنى ئۆلچەم بويىچە چىڭدىتىش، ئالدى چاق ئالدى تارايىتىلىشى، كىلاپان يوقۇقى، مۇفتا ۋە تۈر - مۇزنىڭ ئەركىن مۇساپىسىنى تەكشۈرۈپ تەكشۈش، قوللانمىدا كۆرسىتىلگەن ئورۇنلارنى مايلاش قاتارلىق جەريانلاردىن كېيىن ئىشلىتىشكە بولىدۇ. چوڭ رېمونتتىن چىققان تىراكتورلارنى كۆندۈرۈش، تەكشۈرۈپ تەكشۈش، تېخنىكىلىق ئاسراش ئۇسۇلى يېڭى تىراكتورلارنى كۆندۈرۈش ئۇسۇلى بىلەن ئوخشاش بولىدۇ. (02)

پاتقاق گازى ئۆچمىدىكى ۋە پاتقاق گازى چىرىمىدىكى كاسسىلارنى تۇتقۇش ئۇسۇلى

ھۆرنىسا ئابلىكىم

(قىزىلسۇ ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك مۇھىت ئاسراش خىزمەت پونكىتىدىن 845350)

1. بېسىم كۈچى سائىتىدىكى بېسىم كۈچى بىرقەدەر يۇقىرى، ئەمما پات-پاتقا گازى ئۆچمىدىكى ئوت سۇس بولسا، ۋىكىليۇچاتېل تۆشۈكىنىڭ دىيا-مېتىرى بەك چوڭ بولۇپ كەتكەنلىكتىن ۋە پۈركۈش ئېغىزى ئېتىلىپ قالغانلىقتىن بولىدۇ. بۇنداق ئەھۋالدا ۋىكىليۇچاتېلنى ئالماشتۇرۇش، ۋىكى-يۇچاتېل ئۆزەك تۆشۈكىنى، پۈركۈش ئېغىزىنى تازىلاپ ئېچىش كېرەك.

2. پاتقاق گازى ئۆچمىدىكى ئوت كۆيگەندە ئوت بىردەم ئۇلغىيىپ، بىردەم سۇسلاپ ۋە پاتقاق گازى چىرىمىمۇ بىردەم يېنىپ ئۆچسە، بېسىم كۈچى سائەت ئىستېرىلىكىسى ئاستى - ئۈستىگە ھەرىكەتلەنسە، بۇ گاز يەتكۈزۈش تۈرۈپىسى ئىچىگە سۇ يىغىلىپ، پاتقاق گازىنىڭ يەتكۈزۈلۈشى توسقۇنلۇققا ئۇچرىغانلىقتىن پەيدا بولىدۇ. بۇنداق ئەھۋالدا تۈرۈپا يولىدىكى ئەڭ تۆۋەن نۇقتىدىكى يىغىلىپ قالغان سۇنى چىقىرىۋېتىپ، گاز، سۇنى ئايرىش ئۈس-كۈنىسى ئورنىتىش كېرەك.

3. پاتقاق گازى ئۆچمىدىكى ئوت سۇس يېنىش، پۈركۈش ئېغىزىدا ئوت يالقۇنى ۋە غەيرىي ئاۋاز پەيدا بولۇش، ئوت كۆيىدىغان سايماننىڭ ئوت تۆشۈكى بىرقە-دەر چوڭ بولغانلىقتىن كۆرۈلىدۇ، پاتقاق گاز بېسىم كۈچى تۆۋەن بولغانلىق-تىن ئوت سۇس ياندى. بۇنداق ئەھۋالدا پاتقاق گازى بېسىم كۈچىنى يۇقىرى-لىتىپ، ھاۋا تەڭشىگۈچنى تەڭشەش ياكى ئوت قايقىنى ئالماشتۇرۇۋېتىش كېرەك. قازان جاھازىسىنى مۇۋاپىق ئېگىز كۆتۈرۈپ، ئوت تۆشۈكىنىڭ تېم-پېراتۇرىسىنى تۆۋەنلىتىش كېرەك.

4. پاتقاق گازى يېتەرلىك بولسىمۇ چىراغ يورۇق، ئاق يېنىش، تور ياپ-قۇچ (سېتىكا) سۈپىتى ناچار بولۇش ۋە ھاۋا تەڭشەش تۆشۈكىنىڭ ئورنى ياخشى تەڭشەلمىگەنلىكتىن كۆرۈلىدۇ، شۇنداقلا پۈركۈش ئېغىزىنىڭ تۆ-شۈك دىيامېتىرى بەك كىچىك ياكى ئېتىلىپ قېلىشتىن كۆرۈلىدۇ. بۇ-نىڭغا قارىتا، تور ياپقۇچ (سېتىكا) نى ئالماشتۇرۇۋېتىش، ھاۋا تەڭشەش تۆ-شۈكىنىڭ ئورنىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، پۈركۈش ئېغىزىنى تازىلاش كېرەك.

5. چىراغ قىزىل يانسى پاتقاق گازى يېتەرلىك بولماسلىق، ھاۋا بەك كۆپ بولۇپ، پاتقاق گازىغا ھاۋا تەكشى ئارىلاشمايلىق سەۋەبىدىن كۆرۈلىدۇ. بۇ - نىڭغا قارىتا، پاتقاق گازى بېسىمىنى ۋە گاز چىقىش مىقدارىنى يۇقىرىلىتىش، ھاۋا تەڭشەش تۆشۈكىنى كىچىكلىتىش كېرەك.

6. چىراغ نۇرى سۇسلاشسا پاتقاق گازى يېتىشمەسلىك، بېسىم كۈچى تۆۋەن بولۇش، پۈركۈش ئېغىزى ئېتىلىپ قېلىش، كېرەكسىز ھاۋانى سۈمۈرۈۋېلىش قاتارلىق سەۋەبلەردىن كۆرۈلىدۇ. بۇنىڭغا قارىتا، پاتقاق گازى مىقدارىنى كۆپەيتىش، پۈركۈش ئېغىزىنى ئېچىش، كېرەكسىز گازنى چىقىرىۋېتىش قاتارلىق ئۇسۇللارنى قوللانسا بولىدۇ.

7. تور ياپقۇچ (سېتىكا) قېپىنىڭ جاھازىسى سىرتىدا ئوت يانسى پاتقاق گازىنىڭ مىقدارى بەك كۆپ بولۇپ كېتىش، ھاۋا يېتىشمەسلىك، پۈركۈش ئېغىزى تۆشۈكى ئۈدۈل كەلمەسلىك سەۋەبىدىن كۆرۈلىدۇ. بۇنىڭغا قارىتا، پاتقاق گازى كىلاپاننى كىچىك ئېتىش، ھاۋا تەڭشەش ئېغىزىنى چوڭراق ئېچىش، پۈركۈش ئېغىزىنى ئالماشتۇرۇش قاتارلىق ئۇسۇللارنى قوللانسا بولىدۇ.

8. چاقماقلىق پاتقاق گازى ئوچىقى، پاتقاق گازى چىرىغى ئاسانلىقچە يانمىسا پاتقاق گازى بېسىمىنىڭ بەك يۇقىرى بولۇشى، چاقماق يىڭىنىسى قىيىسىپ قېلىش، باتارىيەنىڭ ئېلېكتىر بېسىمى بەك تۆۋەن بولۇش سەۋەبىدىن كۆرۈلىدۇ. بۇنىڭغا قارىتا، ئوت ياققاندا بېسىمىنى سەل تۆۋەنلىتىپ، ئوت ياققاندىن كېيىن يەنە نورمال بېسىمغا تەڭشەش كېرەك. چاقماق يىڭىنىسىنىڭ ئورنى بىلەن تىرەك ئارىلىقىنى 4 - 6 مىللىمېتىرغىچە تەڭشەش، باتارىيەنى يېڭىسىغا ئالماشتۇرۇش كېرەك.

9. پاتقاق گازى ئوچىقىنىڭ ئوت يالقۇنى سۇسلاشسا پۈركۈش ئېغىزى ئېتىلىپ قېلىش، ئوت تۆشۈكى چىرىپ كىچىكلەپ كېتىش، گاز يەتكۈزۈش تۈرۈبىسى ئىچىگە سۈكۈرۈۋېلىش قاتارلىق سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن كۆرۈلىدۇ. بۇنىڭغا قارىتا پۈركۈش ئېغىزىنى تازىلاش، ئوت تۆشۈكىنى تازىلاش، تۈرۈبا ئىچىدىكى يىغىلىپ قالغان سۇنى چىقىرىۋېتىش، سۇ بىلەن گازنى ئايرىش ئەسۋابىنى ئورنىتىش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللانسا بولىدۇ. (02)

بالىلارنىڭ ئوت كىرگۈزۈش ۋە سۇ كىرگۈزۈش ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش

رىزۋانگۈل ھەسبۇللا

(شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي كېسەللىكلەر دوختۇرخانىسىدىن 830000)

ئالدىنى ئېلىش: (1) ئائىلىدە ئوت كۆيۈكى ۋە سۇ كۆيۈكىنىڭ ئالدىنى ئېلىشقا ھەر ۋاقىت دىققەت قىلىپ، بالىلارنى مەش، چىراق ۋە ئوچاق، قىزىق تائاملار قويۇلغان شىرە، قازان، چىنە قاتارلىقلارغا يېقىن يولاتما. ماسلىق كېرەك؛ (2) بالىلارنى يۇيۇندۇرغاندا ئاۋۋال سوغۇق سۇ قويۇۋېلىپ، ئاندىن قىزىق سۇ قويۇپ، سۇنى تەڭشىگەندىن كېيىن يۇيۇندۇرۇش كېرەك؛ (3) چايداننى بالىلارنىڭ قولى يېتىدىغان جايغا قويما. ماسلىق كېرەك؛ (4) تاماق ئەتكەندە بالىلارنى ئاشخانىغا كىرىپ ئويناشقا يول قويما. ماسلىق كېرەك؛ (5) قىزىق تاماق، قورۇما، شورپا، سۇيۇق تائاملارنى شىرەنىڭ چېتىگە قويما. ماسلىق ياكى بالىنىڭ قولى يېتىدىغان يەرگە قويما. ماسلىق كېرەك؛ (6) بالىلارنىڭ سۇيۇقلاندۇرۇلغان گاز تۇخۇ، يېقىلغۇ گاز تۇرۇبىسى، چاقماقلارنى ئوينىشىغا ۋە ئۆزى يالغۇز پوچاڭزا ئېتىشىغا قەتئىي يول قويما. ماسلىق كېرەك؛ (7) قىشتا بالىلارغا توك بىلەن ئىسسىتلىدىغان كۆرپە ئىشلەتكەندە، كۆيۈپ يارىلىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، تېمپېراتۇرىسىنى بەك يۇقىرى قىلىۋەتمەسلىك كېرەك؛ (8) تازىلاش سۇيۇقلۇقى، كۆيدۈرگۈچى ئىشقار، سۇيۇق ھالەتتىكى خىمىيەۋى ئوغۇننى، بولۇپمۇ ھاكىنى ياخشى ساقلاپ، بالىلارنى يېقىن يولاتماسلىق كېرەك.

داۋالاش: مۇبادا ئوت ياكى سۇدا كۆيۈپ يارىلانسا، كۆيگەن يەرنى دەرھال تۇرۇبا سۈيى ياكى پاكىز سوغۇق سۇ بىلەن 10 مىنۇت ئەتراپىدا چايقاپ يۇيسا، كۆيگەن يەرنىڭ تېمپېراتۇرىسىنى تۆۋەنلىتىپ، سۇلۇق قاپىرىپ چىقىشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. ئەگەر كۆيگەن تېرىگە كىيىم چاپلىدىن شىپ قالغان بولسا ھەرگىزمۇ كۈچەپ تارتىپ ئاجراتماسلىق كېرەك. ئوت

ئۈجمەنىڭ دورىلىق خۇسۇسىيىتى ھەم ئىقتىسادىي قىممىتى

تۇرسۇن بىدافۇل

(يەكەن ناھىيەلىك كونا شەھەر باشلانغۇچ مەكتەپتىن 844700)

ئۈجمە - ئۈجمە ئائىلىسى، ئۈجمە ئۇرۇقدىشىغا تەۋە بولغان، يوپۇرماق تاشلايدىغان، ماسلىشىشچانلىقى كۈچلۈك، چوڭقۇر يىلتىز تارتىدىغان، ئې-گىز ئۆسدىغان (15 - 20 مېتىرغىچە)، كۆپ يىللىق، ياغاچ غوللۇق، مې-ۋىسى شىرنىلىك، سۇلۇق، ئۇششاق ئۇرۇقلۇق دەرەخ بولۇپ، 100 يىلدىن ئارتۇق ئۆمۈر كۆرىدۇ. مەلۇم دورىلىق خۇسۇسىيەتكە ئىگە ھەم ئىقتىسادىي قىممەتكە ئىگە. ئاق ئۈجمە، قارا ئۈجمە، چېقىر ئۈجمە، ياۋا ئۈجمە، ئەركەك ئۈجمە، چوڭ يوپۇرماقلىق ئۈجمە ۋە شاتۇت قاتارلىق سورتلار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا ئۆسىدۇ. يوپۇرمىقىدىن پايدىلىنىپ يە-ياكى سۇدا كۆيگەن يەردىكى كىيىم، ئاياغ، پايپاق قاتارلىقلارنى ئىمكانقەدەر تېز سېلىۋېتىش ياكى قىيىپ ئېلىۋېتىش كېرەك. كۆيگەن يەرگە ھەرگىز-مۇ چىش پاستىسى، سېرىق جياڭيۇ، سودا سۈيى، گېنتىئان ۋىئولېت (紫药水)، قىزىل دورا سۇيۇقلۇقى (红药水) سۈرمەسلىك كېرەك. سۇلۇق قاپىرىپ چىقىمىغان بولسا، ئاز مىقداردا سالقىنلاشتۇرىدىغان ماي (清凉油) ياكى سۇ كۆيۈكى مەلھىمى (烫伤膏) سۈرۈش كېرەك. سۇلۇق قاپاراتما ئاز-چە چوڭ بولمىسا، ئىمكانقەدەر يېرىپ سۈيىنى چىقارماسلىق كېرەك. مۇبادا سۇلۇق قاپاراتما چوڭىيىپ كەتسە، سۇلۇق قاپاراتمىنىڭ ئاستىغا دېزىن-فېكسىيەلەنگەن يىڭىننى سانجىپ، سۈيىنى چىقىرىۋېتىش، ھەرگىزمۇ تې-رىسىنى سويۇۋەتمەسلىك كېرەك. كۆيگەن يەر چوڭ ۋە مۇرەككەپ بولغان ئوتتۇراھال، ئېغىر دەرىجىدىكى سۇ كۆيۈكى، ئوت كۆيۈكىگە كىرسە، ئىم-كانقەدەر دوختۇرخانىغا ئاپىرىپ داۋالاش كېرەك. (02)

لە باققىلى، يىپەكچىلىك سانائىتىنى تەرەققىي قىلدۇرغىلى بولىدۇ. شۇڭا ئۈجمە تۇرمۇش، تېبابەتچىلىك، پىلىچىلىك ۋە سانائەتتە مۇھىم ئورۇننى ئىگىلەيدۇ. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، كىشىلەرنىڭ ئىستېمال سەۋىيەسىدە نىڭ ئۈزۈكسىز ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، ئۈجمەنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىمۇ زور دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. ئۈجمە بالدۇر پىشىدىغان مېۋىلەرنىڭ بىرى بولۇپ، ئاق ئۈجمەنىڭ تەبىئىيىتى ھۆل ئىسسىق، قارا ئۈجمە بىرىنچى دەرىجىدە ھۆل ئىسسىق، چېقىر ئۈجمە مۆتىدىل، شاتۇت بىرىنچى دەرىجىدە قۇرۇق سوغۇق بولۇپ، ھەممىسى زەھەرسىز. ئۈجمە تولۇق پىشىپ قاندا تەمى تاتلىق، شىرنىلىك بولۇپ، ئوزۇقلۇق تەركىبىمۇ ئىنتايىن مول. ئادەتتە ئۈجمە تەركىبىدىكى ئېرىشچان قاتتىق ماددىنىڭ مىقدارى %12 گە، يۇقىرى بولغاندا %21 گە، كىسلاتا %0.3 - %2.5 گە، مېۋە يېلىمى %0.89 كە يېتىدۇ، ئۇنىڭدىن باشقا يەنە كاروتىن، ۋىتامىن B_1 ، B_2 ۋە ۋىتامىن C قاتارلىق تەركىبلەرمۇ بار. ئۈجمە بەدەندىكى تو-سالغۇلارنى ئېچىش، مېڭىگە ھۆللۈك يەتكۈزۈش، قان كۆپەيتىش، جىگەر ۋە تال خىزمىتىنى ياخشىلاش، سۈيدۈك ھەيدەش، چوڭ تەرەتنى راۋانلاشتۇ-رۇش، باھنى قۇۋۋەتلەش، بۆرەكنى ياخشىلاش، بەدەننى كۈچەيتىش، قان تولۇقلاش، كۆز قاراڭغۇلىشىش، باش قېيىش، قۇلاق غوغۇلداشنى ۋە ئۈي-قۇسزلىقنى تۈگىتىش قاتارلىق جەھەتتىمۇ ئالاھىدە ئۈنۈمگە ئىگە. شاتۇت تەرەتنى قاتۇرۇش، سەپرانى پەسەيتىش، ئىسسىقتىن بولغان گال ئاغرىقنى داۋالاش ۋە ئىشىق ياندۇرۇش قاتارلىق روللارغا ئىگە.

ئاق ۋە قارا ئۈجمىلەرنى ئىستېمال قىلىشتىن تاشقىرى يەنە مۇراببا قاينىتىشقا، ھالۋا ئېتىشكە، شىرنە پىششىقلاپ ئىشلەشكە، قۇرۇتۇشقا،

تالقان قىلىشقا، كونسېرۋا قاتارلىقلارنى ئىشلەپچىقىرىشقا بولىدۇ. ئۈجمە - نىڭ يوپۇرمىقىدا پىلە قۇرتى ۋە چارۋا باققىلى، قوۋزىقىدا قەغەز ئىش - لەپچىقارغىلى، ياغچىدا نەپىس ھۈنەر - سەنئەت بۇيۇملىرى ياسىغىلى، ئوتۇن، شاخ - شۇمبىلىرىنى يېقىلغۇ قىلغىلى، مېۋە، يوپۇرماق ۋە قوۋزىقىنىڭ ئاق پوستى ۋە يۇمران شاخلىرىنى مىللىي تېبابەتچىلىكتە دورا قىلغىلى بولىدۇ.

مەلۇماتلارغا قارىغاندا، ئۈجمە دەرىخىنىڭ خام ماتېرىياللىرىدىن 60 خىلدىن ئارتۇق پىششىق مەھسۇتلارنى ئىشلەپچىقىرىشقا بولىدىكەن. ئۈج - مە ياغچى قاتتىق، سىزىقچىلىرى كۆركەم، ئىچكى تاللىرى رەڭدار، يۈزى پارقراق بولۇپ، ھۆلچىلىككە، نەملىككە، ئىسسىق، ھورغا چىداملىق، ئو - ئايلىقچە چىرىمەيدۇ، يېرىلمايدۇ ھەم قايمايدۇ. ئۇنىڭ ياغچىدىن ئۆي - ئىمارەت، ئۆي جاھازىلىرى، تۇرمۇش بۇيۇملىرى، مۇزىكا ئەسۋابلىرى، ھۈ - نەر - سەنئەت بۇيۇملىرى، دېھقانچىلىق سايمانلىرى قاتارلىقلارنى ياسىغى - لى، كۆتۈكى ۋە شاخ - شۇمبىلىرىنى يېقىلغۇ قىلغىلى، چىۋىلىرىدىن سېۋەت، زەمبىل، چويلا قاتارلىقلارنى توقۇغىلى، قوۋزىقىدىن قەغەز ياسى - غىلى بولىدۇ.

ئۈجمە ئۇرۇقىنىڭ ماي تەركىبىمۇ يۇقىرى بولۇپ، سۈپىتى ياخشى، 100 كىلوگرام ئۈجمە ئۇرۇقىدىن 15 كىلوگرام ساپ ماي ئايرىۋالغىلى بولىدۇ. ئۈجمە قوۋزىقىدىن يەنە «خوتەن قەغەزى» دەپ ئاتىلىۋاتقان قەغەز ياساشتىن باشقا، سانائەتتە ئوپتىك ئەينەكلەرنى سۈرتۈشكە ئىشلىتىدىغان نەپىس ئالىي دەرىجىلىك قەغەز، سۈنئىي تالا قاتارلىقلارنىمۇ ئىشلەپچىقىرىشقا بولىدۇ. (02)

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ قۇرامغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى

31 - ماددا ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئۇنىڭ مائارىپ مەمۇرىي تارمىقى تەدبىر قوللىنىپ، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ - لەرنىڭ ھېيت - بايرام، دەم ئېلىش كۈنلىرىدە مەدەنىيەت - تەنتەربىيە ئەسلىھەلىرىنى قۇرامغا يەتمىگەنلەرگە ھەقسىز ياكى ئېتىبار باھادا ئې - چىۋېتىشكە ئىلھام ۋە مەدەت بېرىشى كېرەك. مەھەللىلەردىكى جامائەت پاراۋانلىق ئالاقە تورغا چىقىش مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرىنى قۇرامغا يەتمە - گەنلەرگە ھەقسىز ياكى ئېتىبار باھادا ئېچىۋېتىپ، قۇرامغا يەتمىگەنلەر - گە بىخەتەر، ساغلام بولغان تورغا چىقىش مۇلازىمىتى قىلىش كېرەك.

32 - ماددا دۆلەت ئاخبارات، نەشرىيات، ئۇچۇر، رادىئو - كىنو - تېلېۋىزىيە، ئەدەبىيات - سەنئەت ئورۇنلىرى قاتارلىق ئورۇنلارنى ۋە ياز - غۇچىلار، سەنئەتكارلار، ئالىملار شۇنىڭدەك باشقا پۇقرالارنى قۇرامغا يەت - مىگەنلەرنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە پايدىلىق ئەسەرلەرنى يارىتىشقا ياكى تەييارلاشقا ئىلھاملاندۇرىدۇ. قۇرامغا يەتمىگەنلەر ئۈچۈن مەزمۇنى ساغلام كىتاب، گېزىت - ژۇرنال، ئۇن - سىن ھاسىلاتى، ئېلېكترون نەشر بۇيۇمى ۋە تور ئۇچۇرى قاتارلىقلارنى نەشر قىلىش، تەييارلاش ۋە تارقىتىشقا دۆلەت يار - يۆلەك بولىدۇ. دۆلەت پەن تەتقىقات ئاپپاراتلىرى ۋە پەن - تېخنىكا تەشكىلاتلىرىنىڭ قۇرامغا يەتمىگەنلەرگە ئىلىم - پەن بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشىغا ئىلھام بېرىدۇ.

33 - ماددا دۆلەت تەدبىر قوللىنىپ، قۇرامغا يەتمىگەنلەرنىڭ تورغا مەستانە بولۇپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ. دۆلەت قۇرامغا يەتمىگەنلەر - نىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە پايدىلىق تور مەھسۇلاتلىرىنى تەتقىق قى -

لىپ يارىتىشقا، قۇرامغا يەتمىگەنلەرنىڭ تورغا مەستانە بولۇپ كېتىشىنى توسىدىغان يېڭى تېخنىكىنى كېڭەيتىشكە ئىلھام بېرىدۇ.

34 - ماددا ھەرقانداق تەشكىلات ۋە شەخسنىڭ قۇرامغا يەتمىگەنلەر - نى زەھەرلەيدىغان شەھۋانىيلىق، زوراۋانلىق، قاتىللىق، تېررورلۇق، قىر - مارۋازلىق قاتارلىق مەزمۇندىكى كىتاب، گېزىت - ژۇرنال، ئۇن - سىن ھاسىلاتى، ئېلېكترون نەشر بۇيۇمى ۋە تور ئۇچۇرلىرىنى ئىشلىشى ياكى قۇرامغا يەتمىگەنلەرگە سېتىشى، ئىجارە بېرىشى ياكى باشقا ئۇسۇللار ئارقىلىق تارقىتىشى مەنئى قىلىنىدۇ.

35 - ماددا قۇرامغا يەتمىگەنلەر ئۈچۈن ئىشلەتكەن، سېتىلغان يې - مەكلىكلەر، دورىلار، ئويۇنچۇقلار، لازىمەتلىكلەر ۋە كوڭۇل ئېچىش ئەس - لىھەلىرى دۆلەت ئۆلچىمى ياكى ساھە ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن كېلىشى، قۇرا - مىغا يەتمىگەنلەرنىڭ بىخەتەرلىكى ۋە ساغلاملىقىغا زىيان يەتكۈزمەسلىكى؛ دىققەت قىلىدىغان ئىشلار كۆزگە چېلىقىدىغان جايغا ئەسكەرتىپ قويۇلۇشى كېرەك.

36 - ماددا ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئەتراپىغا قۇرامغا يەتمىگەن - لەرنىڭ پائالىيەت قىلىشىغا باب كەلمەيدىغان تىجارەتلىك تانىسخانا، كو - ئۇل ئېچىش سورۇنى، ئالاقە تورغا چىقىش مۇلازىمىتى قىلىدىغان تىجارەت سورۇنى قاتارلىق سورۇنلارنى قۇرۇشقا بولمايدۇ. قۇرامغا يەتمىگەنلەرنىڭ پائالىيەت قىلىشىغا باب كەلمەيدىغان تىجارەتلىك تانىسخانا، كوڭۇل ئې - چىش سورۇنى، ئالاقە تورغا چىقىش مۇلازىمىتى قىلىدىغان تىجارەت سو - رۇنى قاتارلىق سورۇنلارغا قۇرامغا يەتمىگەنلەرنى كىرگۈزۈشكە بولمايدۇ. تىجارەتچىلەر قۇرامغا يەتمىگەنلەرنىڭ كىرىشىنى چەكلەش بەلگىلىمىسى - نى كۆزگە چېلىقىدىغان جايغا قويۇپ قويۇشى كېرەك؛ قۇرامغا يەتكەن - يەتمىگەنلىكىنى پەرقلەندۈرگىلى بولمىغانلارنىڭ سالاھىيەت ئىسپاتىنى كۆرۈپ بېقىشى كېرەك. (05)

زىيانسىز يېمەكلىك، يېشىل يېمەكلىك، ئورگانىك يېمەكلىك ۋە ئۇلارنىڭ ماھىيەتلىك بىر قى

ئابدۇللا روزى

(شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنۋېرسىتېتىدىن 830000)

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يېمەكلىك بىخەتەرلىكى كىشىلەرنىڭ دىققەت ئېتىبارىنى يۈكسەك دەرىجىدە قوزغىماقتا. نۆۋەتتە خەلقئارادا تەبىئىي يېمەكلىك، ئېكولوگىيەلىك يېمەكلىك، ئورگانىك يېمەكلىك قاتارلىق ئاتالغۇلار، مەملىكەت ئىچىدە زىيانسىز يېمەكلىك، يېشىل يېمەكلىك، ئورگانىك يېمەكلىك قاتارلىق ئاتالغۇلار كەڭ تارقالدى. بۇ ھازىرقى زامان يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش شەكلىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش مۇھىتىنى بۇزۇش، بايلىقنى ئىسراپ قىلىش، مەھسۇلات تەركىبىدىكى بەزى خىمىيەلىك ماددىلارنىڭ ئىسراپ قىلىش، مەھسۇلات تەسىر كۆرسىتىشى تۈپەيلىدىن ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

1. زىيانسىز يېمەكلىك: بۇلغانمىغان، بىخەتەر، ئەلا سۈپەتلىك ئورگانىك يېمەكلىكلەرنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى بولۇپ، مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىش مۇھىتى، ئىشلەپچىقىرىش جەريانى ۋە مەھسۇلات سۈپىتى دۆلەتنىڭ مۇناسىۋەتلىك ئۆلچەم ۋە تەلپىگە يەتكەندە ھەم دۆلەتنىڭ سۈپەت - تېخنىكا نازارەت قىلىش ئورگانلىرى تەرىپىدىن ئېتىراپ قىلىش ئىجازەتنامىسىغا ئېرىشكەن يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى ۋە پىششىقلاپ ئىشلەنگەن يېمەكلىكنى كۆرسىتىدۇ. 2013 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 23 دېھقانلار كوپىراتىپى كارخانىلار يوللىغان سۈت، گۆش، تۇخۇم قاتارلىق چارۋىچىلىق مەھسۇلاتلىرى دۆلەت سۈپەت تېخنىكا نازارەت قىلىش ئورگانلىرىنىڭ قايتا - قايتا تەكشۈرۈشىدىن ئۆتۈپ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرى قىزىنىڭ زىيانسىز يېمەكلىك ئىجازەتنامىسىغا ئېرىشكەن.

2. يېشىل يېمەكلىك: يېشىل يېمەكلىك ئۇقۇمى ئېلىمىز تەرىپىدىن ئوتتۇرىغا قويۇلغان بولۇپ، ئۇ يېزا ئىگىلىكىنى ئىمكانىيەتلىك سىجىل تەرەققىي قىلدۇرۇش پىرىنسىپىغا ئەمەل قىلىپ، ئالاھىدە ئىشلەپچىقىرىش شەكلىنى قوللىنىپ ئىشلەپچىقىرىلغان دۆلەتنىڭ سۈپەت - تېخنىكا نازارەت قىلىش ئورگانلىرى تەرىپىدىن ئېتىراپ قىلىش ئىجازەتنامىسىغا ئېرىشكەن، زىيانسىز، بىخەتەر، ئەلا سۈپەتلىك يېمەكلىكنى كۆرسىتىدۇ. يېشىل يېمەكلىك A ۋە AA دىن ئىبارەت ئىككى دەرىجىگە ئايرىلىدۇ.

A دەرىجىلىك يېشىل يېمەكلىك ئېكولوگىيەلىك مۇھىت سۈپىتى بەل-
گىلەنگەن ئۆلچەمگە ماس كەلگەن، ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدا خىمىيەلىك
بىرىكمىلەرنىڭ ئىشلىتىلىشى يولغا قويۇلغان دائىرىدە چەكلەنگەن، ئالا-
ھىدە مەشغۇلات قائىدىسى بويىچە ئىشلەپچىقىلغان، مەھسۇلات سۈپىتى ۋە
قاچىلىنىش ئۆلچىمىگە يەتكەن، تېخنىكا نازارەت قىلىش ئورگانلىرىنىڭ
ئېتىراپ قىلىش ئىجازەتنامىسىغا ئېرىشكەن مەھسۇلاتنى كۆرسىتىدۇ.
AA دەرىجىلىك يېشىل يېمەكلىك مۇھىت سۈپىتى، بەلگىلەنگەن ئۆلچەمگە
ماس كەلگەن ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدا ھەرقانداق خىمىيەلىك بىرىكمە-
لەر ئىشلىتىلمىگەن، ئالاھىدە مەشغۇلات قائىدىسى بويىچە ئىشلەپچىقىد-
رىلغان، مەھسۇلات سۈپىتى ۋە قاچىلىنىشى ئۆلچەمگە يەتكەن، ئېتىراپ
قىلىش ئىجازەتنامىسىغا ئېرىشكەن مەھسۇلاتنى كۆرسىتىدۇ.

3. ئورگانىك يېمەكلىك: خەلقئارادا ئومۇمىي يۈزلۈك قوللىنىۋاتقان
ئاتالغۇ بولۇپ، «ئېكولوگىيەلىك يېمەكلىك»، «بىئولوگىيەلىك يېمەكلىك»
دېگەن ئۇقۇمنىمۇ بىلدۈرىدۇ. بۇ يەردە ئېيتىلىۋاتقان «ئورگانىك» دېگەن
ئۇقۇم خىمىيە ئىلمىدىكى ئورگانىك ئۇقۇمى بولماستىن، بەلكى بىر خىل
ئورگانىك تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق قىلىش بىلەن ئورگانىك پىششىقلاپ
ئىشلەش ئۇسۇلىنى كۆرسىتىدۇ. ئورگانىك يېمەكلىك يېزا ئىگىلىكى
ئىشلەپچىقىرىش سىستېمىسىدىن كەلگەن بولۇپ، خەلقئارالىق ئورگانىك
يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش تەلپى ۋە شۇنىڭغا ماس كېلىدىغان ئۆل-
چەمگە ئاساسەن ئىشلەپچىقىرىلغان، پىششىقلاپ ئىشلەنگەن، مۇستەقىل بول-
غان سۈپەت تېخنىكا نازارەت قىلىش ئورگانلىرىنىڭ ئېتىراپ قىلىش ئىجاز-
زەتنامىسىغا ئېرىشكەن يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتىنى، پىششىقلاپ ئىشلەنگەن-
مەھسۇلاتنى كۆرسىتىدۇ. يېقىندا دۆلەتنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرى دۆلەت ئور-
گانىك يېمەكلىكلەرنى ئىشلەپچىقىرىش بازىسىنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكەن
3 - تۈركۈمدىكى ئورۇنلارنىڭ ئىسسىملىكىنى ئېلان قىلدى. بايىنغولىن
ئوبلاستىدىن خوتۇنۇسۇمۇل ناھىيەسىنىڭ بايىنبۇلاق باقمىچىلىق بازىسى ئى-
سىملىككە كىرگۈزۈلۈپ، دۆلەت دەرىجىلىك كالا، قوي باقمىچىلىق بازىلىرى
قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

پاختا دەرىجىسىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىللار ۋە ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى

تۇنساخان

(بورتالا شەھەرلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىدىن 843400)
1. سورت: ئوخشىمىغان كېۋەز سورتىنىڭ پاختا تالاسىنىڭ كۈچلۈك-لىكى، ئىنچىكىلىكى، رەڭگى، پارقرانلىقى ئوخشاش بولمايدۇ، سورتلارنىڭ ساپلىقى قانچە يۇقىرى بولسا، پاختا تالاسىنىڭ دەرىجىسى شۇنچە يۇقىرى بولىدۇ.

2. كىلىمات: پاختا ئۆسۈپ يېتىلىش جەريانىدا قۇرغاقچىلىق، ھۆل - يىغىن تەسىرىگە كۆپ ئۇچرىسا، تولۇق پىشماي، پاختا تالاسىنىڭ كۈچلۈك-لىكى ئاجىز بولۇپ قالىدۇ، پاختا ئېچىلىش مەزگىلىدە تېمپېراتۇرا تۆۋەن، يورۇقلۇق يېتەرلىك بولمىسا، پاختا تالاسىنىڭ پارقرانلىقى ناچار بولۇپ قالىدۇ. پاختا ئېچىلىش مەزگىلىدە ھۆل - يىغىن كۆپ بولسا، سامساق چىشى پاختا، كۈل رەڭ پاختا كۆپ بولىدۇ. ئۈششۈككە ئۇچرىسا، پاختا رەڭگى سېرىق بولۇپ قالىدۇ.

3. تۇپراق شارائىتى ۋە پەرۋىشى: شورلۇق تۇپراقتا ئۆستۈرۈلگەن كېۋەزنىڭ پاختىسى سۈت رەڭ، قۇمساڭ تۇپراقتا ئۆستۈرۈلگەن كېۋەزنىڭ پاختىسى ئاپئاق بولىدۇ. فوسفور، كالىي كەمچىل تۇپراقتا ئۆستۈرۈلگەن كېۋەز پاختا تالاسىنىڭ پىشش دەرىجىسى ۋە كۈچلۈكلىكى تۆۋەن بولىدۇ.

يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك ئۈچ خىل يېمەكلىكنىڭ ھەممىسى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشتىن كەلگەن، ئىشلەپچىقىرىش مۇھىتى بۇلغاند-مىغان، سۈپەت تېخنىكا نازارەت قىلىش ئورگانلىرىنىڭ ئېتىراپ قىلىش ئىجازەتنامىسىغا ئېرىشكەن بولسىمۇ، سۈپەت ئۆلچىمى جەھەتتە ماھىيەت-لىك پەرقلەندۈرۈلگەن. ئورگانىك يېمەكلىك ئىشلەپچىقىرىش، پىششىقلاش جەريانىدا، ھەرقانداق دېھقانچىلىق دورىلىرى، خىمىيەلىك ئوغۇت، سۈنئىي بىرىكتۈرۈلگەن ماددىلارنى ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. زىيانسىز يېمەكلىك، A دەرىجىلىك يېشىل يېمەكلىك ئىشلەپچىقىرىش، پىششىقلاش جەريانىدا چەكلىك دائىرىدە خىمىيەلىك بىرىكمىلەرنى قوللىنىشقا بولىدۇ. بۇ ئۈچ خىل يېمەكلىككە ئۆزىگە ماس كېلىدىغان تاۋار ماركىسى چاپلىنىدۇ. (02)

بەك كۆپ ئوغۇتلانسا ياكى يېتەرلىك ئوغۇتلانمىسىمۇ پاختا تالاسنىڭ پەشش دەرىجىسىگە تەسىر يېتىدۇ، ئېچىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ھورمۇنى بالدۇر ئىشلىتىلسە، غوزا تولۇق پىشمايلا ئېچىلىپ، پاختا تالاسى سۇسىز - لىنىپ، سوزۇلۇشچانلىقى ئاجىز، سۈپەتسىز تالا شەكىللىنىپ قالىدۇ. شۇ - نغا، تۇپراقنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن مۇۋاپىق پەرۋىش ئۇسۇلىنى قول - لىنىش كېرەك.

4. كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا ئۇچراش: كېۋەزدە كېسەللىك، زىيانداش ھاشارات پەيدا بولسا، ئۆسۈپ يېتىلىشى توسقۇنلۇققا ئۇچراپ، تالاسى تولۇق پىشمايدۇ، بۇنىڭ بىلەن سامساق چىشى پاختا كۆپىيىپ، دە - رىجىسى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ. شۇڭا كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتنىڭ ئالدى - نى ئېلىشقا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك.

5. يىغىۋېلىش ۋاقتى: كېۋەز تېرىش ۋاقتى كېچىكسە، كۈن نۇرى، يام - غۇر، شەبنەم تەسىرىدە پاختا تالاسنىڭ شام ماددا قەۋىتى بۇزۇلۇپ، پارقراق - لىقى، كۈچلۈكلىكى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ، غوزا شاكىلى ۋە يوپۇرماقلاردىكى پىگ - مېنتلار تالاغا سىڭىپ، داغ پەيدا قىلىپ قويدۇ. پاختىنى بەك بالدۇر تىرىۋال - سامەھسۇلاتى تۆۋەن بولۇپلا قالماي، سۈپىتىمۇ تۆۋەن بولىدۇ. شۇڭا، پاختا تو - لۇق ئېچىلىپ 7 - 8 كۈن ئىچىدە تىرىۋېلىش كېرەك.

6. دەرىجىگە ئايرىش: بىر ئېتىزدا ھەتتا بىر تۈپتە ئېچىلغان پاختى - نىڭ سۈپىتىمۇ ئوخشاش بولمايدىغان ئەھۋاللار بار. ياخشى - ناچارلىرى ئايرىلمىسا، دەرىجىسى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ. شۇڭا، پاختا تېرىشتىن تارتىپ سېتىپ چىقارغىچە چوقۇم ياخشى - ناچارلىرىنى ئايرىم تېرىش، ئايرىم قۇرۇ - تۇش، ئايرىم ساقلاش، ئايرىم پىششىقلاپ ئىشلەش، ئايرىم سېتىش كېرەك.

7. پىششىقلاپ ئىشلەش: ئىلغار، ياخشى تەڭشەلگەن ئۆسكۈنىلەردە چىقىرىلغان پاختىنىڭ سۈپىتى ياخشى، قىسقا تالا نىسبىتى تۆۋەن بولىدۇ. شۇڭا، ئىمكانقەدەر ئىلغار ئۆسكۈنىلەرنى ئىشلىتىش ھەم ئۆلچەم بويىچە ياخشى تەڭشەش ۋە ئاسراش كېرەك. ئۇنىڭدىن باشقا، ئوراش - قاچىلاش تەلپىگە قاتتىق ئەمەل قىلىش، پاختىنى نەم تارتقۇزۇپ قويماسلىق كېرەك. (02)

ئاپتورلار سىزگە

«يېزا پەن - تېخنىكىسى» ژۇرنىلى دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدا ئاشكارا تارقىتىلىۋاتقان، پەننى ئومۇملاشتۇرۇش خاراكتېرىدىكى ئۆلكە دەرىجىلىك ئۇنىۋېرسال ئايلىق ژۇرنال. ئالدى بىلەن ژۇرنىلىمىزنى ئىزچىل قوللىغان ھەر ساھەدىكى رەھبىرىي يولداشلارنىڭ، سۈپەتلىك ماقالە بىلەن تەمىنلەۋاتقان قېرىنداشلارنىڭ يېڭى يىلىنى تەبرىكلەش بىلەن بىرگە تېنىڭلارنىڭ ساغلام، ئىشلىرىڭلارنىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇشىغا تىلەكداشلىق بىلدۈرىمىز. شۇنداقلا بۇنىڭدىن كېيىن ژۇرنىلىمىزغا مۇشتەرى بولۇش، ماقالە يېزىش ۋە ماقالە ئەۋەتىشتە تۆۋەندىكى نۇقتىلارغا دىققەت قىلىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.

1. ئاپتورلار ماقالىنى سۆز - جۈملىلىرى ئېنىق، ئىملاسىنى توغرا قىلىپ، كومپيۇتېردا (ئەلكتىپ خەت سىستېمىسىدا) ئۇرۇپ، ئېلېكترونلۇق خەت ساندۇقىمىزغا يەنى ھەلىمە تۇرسۇن 2457445574@qq.com؛

ئابلەت ھەبىبۇللا 1797235858@qq.com

ئەنۋەر مۇھەممەت 657312760@qq.com يوللىشىڭىز بولىدۇ.

2. ماقالە ماۋزۇسىنىڭ خەنزۇچە تەرجىمىسىنى، ئىسىم - فامىلىڭىزنى كىملىكتىكى بويىچە ئۇيغۇرچە، خەنزۇچىسىنى يېزىپ ئەۋەتىڭ.

3. ماقالىدىكى ھەرقانداق ئاتالغۇ، دورا ۋە سورتلارنىڭ نامىنى ئۇيغۇرچە - خەنزۇچە ئۆلچەملىك ئېنىق يېزىپ ئەۋەتىڭ.

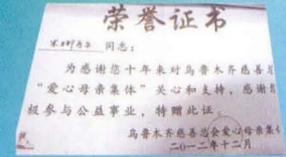
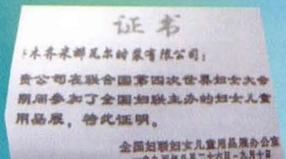
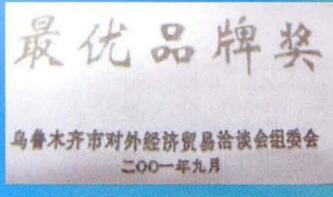
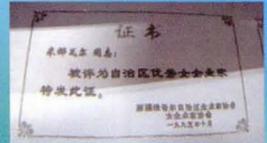
4. ماقالىدىكى سان - سېفىرلارنىڭ ئېنىق، توغرا، كىشەنچىلىك بولۇشى ئۈچۈن، ماقالىڭىزنى ئىدارىڭىزنىڭ مەسئۇل خادىمىنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكۈزۈپ، ئىدارىنىڭ تامغىسىنى باستۇرۇپ ئەۋەتىڭ.

5. ماقالىنىڭ ئاخىرىغا ئادرېسىڭىز، خىزمەت ئورنىڭىز، ئالاقىلىشىش تېلېفون نومۇرىڭىز ۋە ئېلخەت ئادرېسىڭىزنى ئېنىق يېزىپ ئەۋەتىڭ.

6. ژۇرنىلىمىز ئايدا بىر سان نەشر قىلىنىدۇ، ماقالىلارنىڭ پەسىلگە ماس كېلىشى ۋە ۋاقتىدا ئېلان قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ماقالىڭىزنى ئىمكان بار ماس كېلىدىغان پەسىل كېلىشتىن ئىككى ئاي بۇرۇن تەھرىر بۆلۈمىمىزگە ئەۋەتىڭ.

ئادرېسىمىزنى ئۈرۈمچى شەھىرى نەنچاڭ يولى 403 - قورۇ «يېزا پەن - تېخنىكىسى» ژۇرنىلى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمىگە تېگىدۇ، دەپ يازىشىڭىز بولىدۇ. (02)

مۇنۇۋۇر خانىمىنىڭ بىر قىسىم شان- شەرىپلىرى

قۇرۇمىچى شەھىرى مۇنۇۋۇر سودا كىيىم چەكلىك
شىركىتى شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن ۋاكالىتى قوبۇل
قىلىدۇ. ئالاقىلىشىش نۇمۇرى: 13319885569 13579229961

1-ئاي خەلقئارا ئىگە كىچىكلەر بايرىمىنى قىزغىن تەبرىكلەيمىز!

مۇنەۋۋەر خانىم لايىھىلەپ بازارغا سالغان كىيىم-كېچەكلەر ئۇيغۇر خانىم - قىزلىرىنىڭ
كۆل ھۆسنىگە كۆل توشماقتا. ھەلىمە تۇرسۇن خوتۇرى ۋە فوتوسى

农村科技

(月刊)

يېزا پەن — تېخنىكىسى

(ئايلىق ژۇرنال)

باشقۇرۇپ چىقارغۇچى ئورۇن: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيەسى

تۈزۈپ نەشر قىلغۇچى: «يېزا پەن - تېخنىكىسى» ژۇرنىلى رېداكسىيەسى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى

باش مۇھەررىر: ھەلىمە تۇرسۇن تېلېفون ۋە فاكس نومۇرى: 4505075 — 0991

مۇھەررىرلەر: ئابىلەت ھەبىبۇللا ئەنۋەر مۇھەممەت

ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى نەنچاڭ يولى 403 - قورۇ پوچتا نومۇرى: 830091

باسقۇچى ئورۇن: شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتى باھاسى: 2.00 يۈەن

تارقاقچۇچى ئورۇن: ئۈرۈمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى

مۇشتەرى قوبۇل قىلغۇچى: جايلاردىكى پوچتخانىلار، نامراتلارنى يۆلەش ئىشخانىسى، پەن-تېخنىكا

ئىدارىسى، ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىدارىسى ۋە تەھرىر بۆلۈمىمىز مۇشتەرى قوبۇل قىلىدۇ.

خەلقئارالىق ئۆلچەملىك نومۇرى: ISSN 1004-1095

مەملىكەتلىك بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65-1046/S-W

پوچتا ۋاكالىت نومۇرى: 123 - 58 ئېلان كىنىشكا نومۇرى: 0016